

INFORME 14/2009

INSTITUT
MUNICIPAL
D'HISENDA DE
L'AJUNTAMENT
DE BARCELONA
IMPOST SOBRE
ACTIVITATS
ECONÒMIQUES,
EXERCICI 2006

INFORME 14/2009

**INSTITUT
MUNICIPAL
D'HISENDA DE
L'AJUNTAMENT
DE BARCELONA**
IMPOST SOBRE
ACTIVITATS
ECONÒMIQUES,
EXERCICI 2006

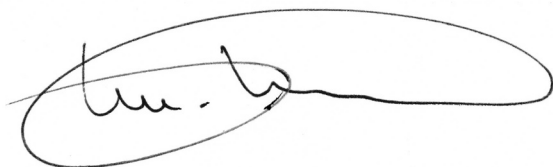
MONTSERRAT VENDRELL i TORNABELL, secretària general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

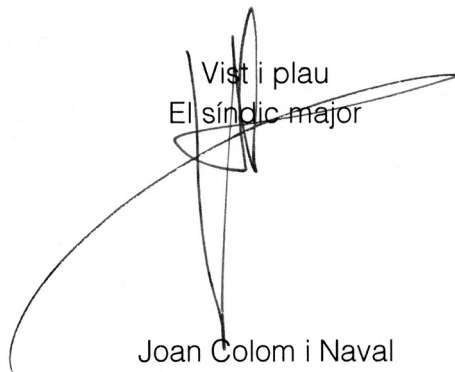
Que a Barcelona, el dia 19 de maig de 2009, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l'Excm. Sr. Joan Colom i Naval, amb l'assistència dels síndics Sr. Alexandre Pedrós i Abelló, Sr. Jordi Pons i Novell, Sr. Enric Genescà i Garrigosa, Sr. Agustí Colom i Cabau, Sr. Ernest Sena i Calabuig, i Sr. Jaume Amat i Reyero, actuant-hi com a secretària la secretària general de la Sindicatura, Sra. Montserrat Vendrell i Tornabell, i com a ponent el síndic Sr. Alexandre Pedrós i Abelló, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 14/2009, relatiu a l'Institut Municipal d'Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona (Impost sobre activitats econòmiques), exercici 2006.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 29 de maig de 2009

Vist i plau
El síndic major

Joan Colom i Naval

ÍNDIX

ABREVIACIONS.....	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME	7
1.1.1. Origen, objecte i finalitat.....	7
1.1.2. Metodologia i limitacions a l'abast.....	8
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	9
1.2.1. Creació i funcions.....	9
1.2.2. Organització i control intern.....	11
1.2.3. Informació objecte d'examen	19
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	21
2.1. ASPECTES GENERALS	27
2.1.1. Fet imposable, subjecte passiu i elements de l'IAE	27
2.1.2. Gestió censal de l'IAE.....	33
2.2. GESTIÓ TRIBUTÀRIA I DE RECAPTACIÓ DE L'IAE	36
2.2.1. Liquidació de l'IAE.....	37
2.2.2. Recaptació de l'IAE	54
2.2.3. Cancel·lacions i anul·lacions de càrrecs d'IAE	63
2.3. ACTUACIONS D'INSPECCIÓ DE L'IAE.....	77
2.4. REFLEX COMPTABLE DE LA GESTIÓ TRIBUTÀRIA I DE RECAPTACIÓ DE L'IAE	79
2.4.1. Comptabilització del reconeixement dels drets per IAE i de la seva recaptació	81
2.4.2. Comptabilització del recàrrec provincial de l'IAE, gestionat i recaptat per compte de la Diputació de Barcelona	82
2.4.3. Comptabilització dels ajornaments i fraccionaments de càrrecs d'IAE	86
3. CONCLUSIONS	88
3.1. OBSERVACIONS	88
3.2. RECOMANACIONS	97
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	111
5. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS	127

ABREVIACIONS

AEAT	Agència Estatal d'Administració Tributària
AEB	Associació Espanyola de Banca
ANI	Anul·lacions i cancel·lacions d'ingressos
ANIF	Anul·lacions per fraccionament i/o ajornament
AR	Aplicació de la recaptació
BOP	Butlletí Oficial de la Província
BSM	Barcelona Serveis Municipals, SA
GTT	Aplicació de Gestió de Tributs
IAE	Impost sobre activitats econòmiques
IIVTNU	Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana
IMH	Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona
IVTM	Impost sobre vehicles de tracció mecànica
NIF	Número d'identificació fiscal
OE	Obligacions extrapressupostàries
ODI	Obligacions per devolucions d'ingressos
PATSA	Parc d'atraccions Tibidabo, SA
RI	Reconeixement d'ingressos
SIGEF	Sistema integrat de gestió economicofinancera
SIR	Sistema integrat de recaptació

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Origen, objecte i finalitat

De conformitat amb la normativa vigent, aquesta Sindicatura de Comptes emet el present informe de fiscalització relatiu a l'organisme autònom local Institut Municipal d'Hisenda (IMH), dependent de l'Ajuntament de Barcelona.

La fiscalització practicada ha tingut el seu origen en la iniciativa de la Sindicatura de Comptes, d'acord amb l'article 2.1 de les seves Normes de règim interior, i en l'execució del Programa anual d'activitats de l'any 2009.

L'objecte del treball ha estat la fiscalització de l'activitat efectuada en l'exercici 2006 per l'IMH amb relació a la gestió, la liquidació, la recaptació i la inspecció de l'Impost sobre activitats econòmiques (IAE).

La finalitat d'aquest treball s'ha adreçat a verificar el compliment de la normativa vigent amb relació a l'impost indicat, tant pel que fa a la gestió tributària i recaptatòria com pel que fa al seu tractament pressupostari i comptable, d'acord amb els principis i normativa comptables que són d'aplicació a l'Institut.

L'abast de la revisió efectuada, com s'ha indicat, té un caràcter limitat i, per tant, no correspon al d'una fiscalització completa. Per aquesta raó, les conclusions no poden utilitzar-se fora d'aquest context, ni extrapolar-se a la resta de l'activitat desenvolupada per l'Institut durant el període examinat.

En les conclusions del treball es fan constar tant les observacions per les infraccions i anomalies detectades en relació amb l'objecte de la fiscalització, com les recomanacions i mesures a emprendre per tal de millorar la gestió tributària, recaptatòria i comptable.

Amb data 16 de setembre de 2008 aquesta Sindicatura va aprovar l'informe 15/2008, referit a la fiscalització de l'activitat efectuada en l'exercici 2005 per l'IMH amb relació a la gestió, la liquidació, la recaptació i la inspecció de l'Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana (IIVTNU).

Atès que una gran part del procediments de gestió recaptatòria realitzada per l'IMH és comuna per a la totalitat dels tributs, els fets o les pràctiques que van motivar alguns dels comentaris exposats en aquell informe referit a l'IIVTNU continuaven produint-se en l'exercici 2006 amb relació a l'IAE. Per tant, amb la finalitat de facilitar la lectura del present informe, de manera independent a l'informe 15/2008, s'han reproduït tots aquells comentaris, observacions i recomanacions que s'han considerat pertinents també en aquest treball de fiscalització.

1.1.2. Metodologia i limitacions a l'abast

El treball de fiscalització s'ha realitzat d'acord amb els principis i normes d'auditoria del sector públic generalment acceptades i ha inclòs totes aquelles proves que s'han considerat necessàries per poder expressar les conclusions d'aquest informe.

Cal indicar que l'IMH no ha pogut proporcionar el detall, individualitzat per càrrecs de l'IAE, dels moviments produïts en l'exercici i de la seva situació a 31 de desembre de 2006, atès que el sistema informàtic funciona en línia pel que fa a les fases del procés recaptatori i, segons va manifestar, hauria d'haver-se paratitzat tot el sistema durant dos dies per poder obtenir aquesta informació, la qual cosa no ha estat factible.

Com a alternativa, i a l'efecte de poder seleccionar les mostres corresponents, l'IMH va facilitar un fitxer informàtic amb el detall de tots els càrrecs per IAE emesos l'exercici 2006, la fase en què es trobava cada un dels càrrecs a 9 de juny de 2008 (data d'elaboració del fitxer) i altres dades d'interès per realitzar l'anàlisi de l'impost.

Igualment, respecte als saldos provinents d'exercicis tancats, l'Institut va facilitar un altre fitxer amb el detall de la situació a 18 de juny de 2008 (data d'elaboració del fitxer basant-se en la sol·licitud de la Sindicatura de Comptes), individualitzat per càrrecs pendents de cobrament a 31 de desembre de 2006. En aquest cas, la informació que consta en el fitxer no permet diferenciar, en termes globals, la part dels saldos pendents que correspon només al concepte pressupostari corresponent a l'IAE, de la part dels saldos pendents que fa referència al recàrrec de la Diputació i, si escau, als recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions.

Així mateix, l'IMH va proporcionar l'accés a les diferents aplicacions informàtiques a fi que es pogués analitzar de manera individualitzada qualsevol aspecte de cada un dels càrrecs seleccionats a partir dels fitxers esmentats, des de l'origen del càrrec i fins a la data de la seva consulta.

Atès que, com s'ha esmentat en l'apartat anterior, la finalitat d'aquest treball s'ha adreçat a avaluar la gestió tributària i recaptatòria efectuada per l'IMH, així com la correcció del tractament pressupostari i comptable aplicat, i que la informació i els mitjans posats a la disposició de la Sindicatura han estat adients d'acord amb aquesta finalitat, no s'ha considerat que la manca del detall, individualitzat per càrrecs, dels moviments produïts en l'exercici i de la seva situació a 31 de desembre de 2006 constituís una limitació a l'abast.

El treball de camp de la fiscalització va finalitzar el mes de novembre de 2008.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Creació i funcions

L'Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona és un organisme autònom local que es va crear per acord del Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona de 27 d'abril de 1990, amb la denominació d'Institut Municipal de Recaptació de Barcelona i amb configuració d'organisme autònom de caràcter administratiu. Posteriorment, el 15 de març de 1996, el Consell Plenari va aprovar el canvi de denominació de l'Institut així com la modificació dels seus estatuts.

En l'actualitat l'Institut es regeix pels estatuts que va aprovar definitivament el Plenari del Consell Municipal en sessió de 14 d'octubre de 2005 amb l'objecte d'adequar el seu règim jurídic al d'organisme autònom local, tal com preveu la normativa (encara que amb retard respecte a la data límit fixada per a aquesta adaptació, el 30 de juny de 2004).

D'acord amb els seus estatuts, l'IMH es regeix pel dret administratiu i li corresponen les funcions següents:

- La gestió, inspecció i recaptació dels tributs, preus públics, multes i altres ingressos de dret públic de l'Ajuntament, dels seus organismes autònoms i d'altres entitats públiques, quan se li encomani.
- L'elaboració d'estudis i propostes per als òrgans corresponents de l'Ajuntament en matèria d'ordenances fiscals, de pressupost d'ingressos, de calendari de cobraments i d'avantprojectes de lleis i reglaments.
- La concertació de convenis amb altres administracions, entitats públiques i sectors professionals, per millorar l'eficàcia en la gestió, inspecció i recaptació dels tributs i de la resta d'ingressos de dret públic.
- Qualsevol altres funcions relacionades amb les anteriors i amb les que l'Ajuntament li pugui assignar.

Així mateix, dins l'àmbit de les seves competències, l'IMH gaudeix de les potestats administratives següents:

- Formar i mantenir els padrons de contribuents dels tributs municipals.
- Liquidar tributs municipals i altres ingressos de dret públic.
- Reconèixer i atorgar beneficis fiscals.
- Realitzar notificacions i requeriments als ciutadans.
- Acordar la compensació de deutes.
- Ordenar les devolucions d'ingressos indeguts i les que es derivin de l'aplicació normativa dels tributs.

- Anul·lar quotes improcedents de tributs i d'altres drets públics.
- Acordar la suspensió de liquidacions i rebuts, tant en període voluntari com en executiu.
- Atorgar fraccionaments i ajornaments de pagament, tant en període voluntari com en executiu.
- Portar a terme les actuacions pròpies del procediment de recaptació, tant en període voluntari com en executiu.
- Custodiar, executar i retornar les garanties i els dipòsits en garantia dels ajornaments, dels fraccionaments i dels recursos.
- Realitzar l'execució material dels actes que condueixen a l'aprehensió, dipòsit, subhasta i altres sistemes d'alienació dels béns embargats.
- Exercir la potestat sancionadora en matèria tributària, d'acord amb el que disposin les ordenances fiscals.
- Exercir la potestat disciplinària respecte del personal funcionari, llevat de la sanció de separació de servei.
- Concedir subvencions, d'acord amb el que preveu la normativa aplicable.
- Exercir la potestat d'autoorganització, dins el marc dels estatuts i de les directrius municipals.
- Exercir la potestat d'investigació, atermenament i recuperació d'ofici dels seus béns.
- Exercir les potestats de presumpció de legitimitat i d'executivitat, d'execució forçosa i de revisió d'ofici dels seus actes administratius.
- Exercir la potestat d'inembargabilitat dels seus béns i drets i les de prelació, de preferència i altres prerrogatives, en els termes establerts en les lleis.
- Exercir la potestat d'exempció d'impostos de l'Estat i de la Generalitat, en els termes establerts en les lleis.
- Exercir qualsevol altra potestat administrativa que la normativa vigent atribueixi als organismes autònoms.

D'altra banda, per al desenvolupament de les seves funcions, l'IMH disposa dels recursos econòmics següents:

- Els béns i valors que constitueixen el seu patrimoni.
- Els productes i rendes de l'esmentat patrimoni.
- Les consignacions específiques que tingui assignades en el pressupost de l'Ajuntament.
- Les transferències corrents o de capital que procedeixin de les administracions o entitats públiques.
- Els ingressos que pugui percebre per a la realització de tot tipus de serveis relacionats amb les seves funcions.
- Les donacions, llegats i altres aportacions d'entitats públiques, privades i de particulars i, en especial, d'aquelles relacionades directament amb l'Institut.
- Qualsevol altre recurs que li pugui ser atribuït.
- Ingressos procedents de sancions en els supòsits d'exercici de les potestats sancionadores de què l'Institut sigui titular.

1.2.2. Organització i control intern

1.2.2.1. Òrgans de govern i direcció

D'acord amb els estatuts vigents, els òrgans de govern i direcció de l'IMH són els següents:

- El president o presidenta, designat per l'alcalde o alcaldessa entre els regidors o regidores que integren el Consell Municipal.
- El vicepresident o vicepresidenta, designat també per l'alcalde o alcaldessa entre els regidors que integren el Consell Municipal.
- El Consell Rector, integrat pels membres següents:
 - Un màxim de set representants de l'Ajuntament de Barcelona designats per l'alcalde o l'alcaldessa, –dels quals almenys tres han de ser regidors i la resta han de ser persones de reconeguda competència– entre els quals s'inclourà el gerent o la gerent de Serveis Generals i el director o directora de Finançament.
 - Una persona representant o un tècnic o tècnica de reconegut prestigi per cada grup municipal, designats per l'alcalde o l'alcaldessa a proposta de cadascun dels grups.
 - Una persona representant de la Plataforma Sindical Prioritària i una de representant dels treballadors de l'Institut.

La persona que presideix el Consell Rector és el president o presidenta de l'Institut i el seu secretari o secretària, que no n'ha de ser membre, ha de ser un funcionari o una funcionària municipal amb titulació superior en dret. A les sessions del Consell hi ha d'assistir, a més, l'interventor o interventora de l'Institut, i hi poden assistir totes aquelles persones convocades pel president o presidenta en qualitat d'experts en les matèries incloses en l'ordre del dia, totes elles amb veu però sense vot.

Aquest Consell, per a millor compliment de les seves atribucions, pot crear una comissió executiva o, si escau, designar un conseller delegat o consellera delegada per a l'exercici de les funcions que per delegació se li encomanin.

- El o la gerent, nomenat per l'alcalde o l'alcaldessa, que ha de ser un funcionari o funcionària de carrera o laboral de les administracions públiques, o bé un professional o una professional del sector privat amb més de cinc anys d'exercici professional. En tots els casos amb titulació superior.

En l'exercici 2006 els membres dels òrgans de govern i direcció van ser els següents:

Presidenta:	Il·lma. Sra. Montserrat Ballarín i Espuña
Vicepresident:	Il·lm. Sr. Jordi Hereu i Boher
Consellers:	Il·lma. Sra. Sara Jaurrieta Guarnier Il·lm. Sr. Pere Alcober i Solanas Il·lma. Sra. Assumpta Escarp i Gibert Il·lm. Sr. Jaume Oliveras i Maristany Il·lm. Sr. Eugeni Forradellas i Bombardó Il·lma. Sra. Sònia Recasens i Alsina Sr. Guillem Sánchez i Juliachs Sra. Inés Olondriz i de Moragas Sr. Alfredo Jorge Juan i Andrés Sr. Luis M. Alonso i González Sra. Carmen Figuerola i Fossas Sr. Rafael Ferré i Ferraté
Gerent:	Sr. Antoni Rodríguez i Sivera

D'acord amb el que s'estableix en els seus estatuts, l'IMH es troba adscrit a la Gerència Municipal de l'Ajuntament de Barcelona, a la qual correspon el control de la seva eficàcia així com els controls específics sobre l'evolució de les despeses de personal i sobre la gestió dels seus recursos humans.

1.2.2.2. Control intern

Pel que fa al control intern, cal esmentar que la normativa vigent estableix que l'exercici de les funcions de control intern relatives a la gestió econòmica de les entitats locals i dels seus ens dependents, en la seva triple accepció –funció interventora, funció de control financer i funció de control d'eficàcia– està reservat a funcionaris amb habilitació de caràcter estatal, atesa la condició de funcions públiques necessàries en totes les corporacions locals. El lloc de treball al qual la normativa atribueix l'exercici i la responsabilitat d'aquestes funcions és el de la Intervenció.

A l'Ajuntament de Barcelona l'organització de la Intervenció Municipal –basada en els principis de descentralització en organismes autònoms i de desconcentració en districtes i sectors orgànics– així com l'exercici de les seves funcions, estan regulats en els acords del Consell Plenari de dates 3 de març de 1992 i 20 de desembre de 1996.

Així mateix, la secció IV del capítol IV de la Llei 1/2006, de 13 de març, la qual regula el Règim especial del municipi de Barcelona, estableix el sistema de fiscalització i auditoria de la gestió econòmica i financera de l'Ajuntament.

D'acord amb la normativa indicada, la funció interventora de control intern en matèria d'ingressos s'exerceix mitjançant la nota d'intervenció en comptabilitat prèvia i limitada (presa de raó comptable), la qual es complementa amb posterioritat mitjançant fiscalitzacions selectives, aplicant tècniques de mostreig o d'auditoria, a fi d'analitzar el compliment de la legalitat (fiscalització plena posterior).

Les actuacions de fiscalització selectiva i les comprovacions relatives a la nota d'intervenció en comptabilitat donen lloc a un informe escrit sobre les conclusions obtingudes i les recomanacions proposades, el qual, juntament amb les observacions que hagin efectuat els òrgans gestors, s'han de lliurar al Consell Plenari de l'Ajuntament.

Pel que fa a l'IAE, cal indicar que fins a l'actualitat la Intervenció no ha fet cap informe específic sobre aquest tribut, si bé, en la Memòria d'ingressos de l'any 2007 s'inclou el resultat d'un treball, l'abast del qual es va limitar a la fiscalització d'expedients de gestió tributària de liquidacions d'IAE emeses durant el primer trimestre de 2007 (només liquidacions); al seguiment de les aportacions efectuades per l'Estat durant el període que va des de l'any 2003 fins al 2007, per la compensació establerta a l'efecte de sufragar la pèrdua d'ingressos derivada de la reforma de l'IAE, així com al seguiment de l'activitat administrativa realitzada amb relació al litigi mantingut amb algunes caixes d'estalvi per unes liquidacions d'IAE (vegeu anàlisi sobre aquesta qüestió en l'apartat 2.2.2).

1.2.2.3. Aplicacions informàtiques

L'any 1992 l'Ajuntament de Barcelona va desenvolupar l'aplicació informàtica denominada Sistema integrat de gestió economicofinancera (SIGEF), dissenyada per enregistrar les operacions del pressupost d'ingressos i de despeses, així com altres operacions de caràcter no pressupostari i els assentaments comptables que es deriven de totes elles.

El SIGEF és una aplicació descentralitzada que permet l'enregistrament d'operacions des de diferents localitzacions de l'organització municipal –com els districtes i els sectors– així com, en el cas de la gestió tributària, des de l'IMH (vegeu esquema de les operacions de gestió i recaptació tributària que incideixen sobre l'execució pressupostària i la comptabilitat de l'Ajuntament en l'apartat 2.4).

Així mateix, per a donar suport a la gestió i la recaptació dels tributs, en un procés que va finalitzar l'any 1994 l'organització municipal va dissenyar, desenvolupar i posar en funcionament una aplicació informàtica denominada Sistema integrat de recaptació (SIR), orientada a facilitar als seus usuaris la gestió de totes les fases del procediment de gestió i de recaptació dels tributs, multes i altres ingressos de dret públic de l'Ajuntament de Barcelona, així com d'altres entitats públiques municipals amb les que s'haguessin formalitzat convenis.

Aquesta aplicació es basa en les dues premisses següents: la integració de totes les transaccions, tant en període voluntari de cobrament com en període executiu, i la connexió automàtica amb la comptabilitat general.

Els components bàsics que conformen l'estructura del SIR són el càrrec, l'expedient i el rebut. Així, el procediment per a recaptar un tribut requereix el següent:

- Anotar el deute al SIR, mitjançant el component càrrec.
- Notificar el deute al contribuent o a la contribuent, a través del component expedient.
- Facilitar el cobrament del deute, a través del component rebut.

Cadascun d'aquests components conté una part de la informació necessària per a gestionar la recaptació del tribut. A continuació es fa una breu descripció de la informació que incorporen:

- Càrrec:

El càrrec correspon a la unitat de liquidació d'un concepte d'ingrés. El càrrec es refereix a un tribut (o a una multa), a un període i a un objecte tributari.

L'identificador del càrrec informa sobre el concepte d'ingrés (el tribut, el preu públic, la multa, etc.), l'exercici d'acreditació, el tipus de cobrament (padró, liquidació, autoliquidació, etc.), la remesa a què s'ha assignat el càrrec (depenent del tipus de cobrament) i el número individual de referència (de vuit posicions, seqüencial i correlatiu, per a cada càrrec).

Les dades que s'incorporen a un càrrec són dels tipus següents:

- Identificatives (contribuent, NIF, adreça, objecte tributari, adreça tributària o de l'objecte tributari).
 - De gestió de cobrament (fase de la gestió de cobrament en la qual es troba el càrrec, data en què el càrrec s'ha situat en la fase en què es troba, estat de l'expedient, període de liquidació establert per al càrrec, data de finalització de la fase voluntària de cobrament i si el càrrec es troba o no domiciliat).
 - Econòmiques (import inicial del càrrec, import cobrat, descompte aplicat i interessos i recàrrecs acreditats).
 - De notificació (data de notificació en voluntària i data de notificació en executiva).
- Expedient:

L'expedient permet agrupar càrrecs per notificar-los al contribuent o a la contribuent, ja sigui en fase voluntària o en executiva. En fase voluntària només pot agrupar els càrrecs corresponents a un sol tribut, mentre que en executiva pot recollir-ne de diferents, en ambdós casos, sempre són referits a una única persona contribuent.

L'IMH notifica els càrrecs d'acord amb la normativa administrativa vigent, mitjançant una empresa notificadora o bé amb mitjans propis i enregistra al SIR els resultats de les notificacions.

L'identificador de l'expedient informa sobre el concepte d'ingrés (en el moment en què s'agrupen expedients a conseqüència de fraccionaments, de pas a executiva o d'embarcaments, el codi del concepte d'ingrés canvia), l'any en què es formalitza l'expedient, el tipus de cobrament, la remesa a què s'ha associat l'expedient i el número individual de referència.

Les dades que s'incorporen a un expedient són dels tipus següents:

- Identificatives (bàsicament són les mateixes que figuren en un càrrec).
- De gestió de cobrament (estat de la notificació dels càrrecs i rebuts que agrupa, data en què l'expedient s'ha situat en l'estat en què es troba, número de càrrecs i de rebuts que conté l'expedient, resultat de la notificació, etc.).
- Econòmiques (suma del principal dels càrrecs agrupats en l'expedient, import cobrat, descompte aplicat i interessos i recàrrecs acreditats).

- Rebut:

El rebut recull la informació bàsica per gestionar i fer efectiu el cobrament d'un càrrec. Inclou el que s'anomena ràfega de cobrament –conjunt de números estandarditzats per l'Associació Espanyola de Banca (AEB) per gestionar el cobrament de documents–, que és l'identificador que requereixen les entitats financeres col·laboradores per notificar els cobraments que han fet efectius a favor de l'Ajuntament de Barcelona, els quals es transmeten per teleprocés.

L'identificador del rebut informa sobre el concepte d'ingrés (igual que l'expedient), l'any en què s'emet el rebut, el tipus de cobrament (té el mateix significat que el tipus de cobrament associat a l'expedient), la remesa a què està associat el rebut (pràcticament igual a la de l'expedient) i el número individual de referència (quan l'expedient només té associat un rebut, els números individuals d'expedient i rebut són coincidents).

Les dades que s'incorporen a un rebut són dels tipus següents:

- Identificatives (bàsicament són les mateixes que les que figuren en un càrrec).
- De gestió de cobrament (situació en què es troba el rebut i data en què el rebut s'hi ha situat, dates d'inici i de finalització del període de cobrament i entitat col·laboradora).
- Econòmiques (import total del rebut amb descomptes, recàrrecs i interessos, import cobrat i import retornat, si escau).
- De notificació (data de repartiment de l'expedient de què penja el rebut i resultat de la notificació).

Així mateix, l'estat pel qual passen els càrrecs, els expedients i els rebuts es defineixen en fases, les quals indiquen, quan s'efectua la consulta, en quina situació es troben, la forma en què s'han gestionat i la forma amb què caldrà gestionar-los per a cancel·lar-los o tancar-los.

Mentre que les fases bàsiques d'un càrrec són dues, –en voluntària o en executiva–, aquestes se subdivideixen en multitud de fases i subfases. Així, per exemple, les diferents fases per les quals pot passar un càrrec són les següents:

Voluntària		Executiva	
Codi	Fase	Codi	Fase
VP	Voluntària cobrat	EP	Executiva cobrat
VN	Voluntària fraccionat	EN	Executiva fraccionat
VS	Voluntària suspès	EM	Executiva en constrenyiment
VZ	Voluntària paralitzat	EB	Executiva embargament de comptes corrents
VA	Voluntària anul·lat	ES	Executiva suspès
VO	Voluntària pendent	EZ	Executiva paralitzat
		EA	Executiva anul·lat
		EF	Executiva fallit
		EX	Executiva pendent

Per a cada fase del càrrec existeix una sèrie de subfases les quals permeten augmentar el nivell d'informació, com per exemple el motiu de les anul·lacions, la causa de les suspensions o de les paralitzacions, etc.

Així mateix, els estats en què pot trobar-se un expedient són els tres següents: PN, pendent de notificar; N, notificat, i F, finalitzat; que, alhora, es desglossen en diversos subestats.

Igualment, els rebuts poden trobar-se en les quatre situacions diferents següents: PC, pendent de cobrament; CB, cobrat; DV, retornat, o CA, cancel·lat.

Els canvis de fase, estat o situació, que constitueixen un acte administratiu i/o que tenen incidència comptable generen, automàticament i amb la periodicitat requerida, les relacions per a l'aprovació per part de l'òrgan competent i/o l'assentament corresponent amb impacte en la comptabilitat general.

Per dotar el sistema de la seguretat necessària, cal indicar que cada canvi de fase queda enregistrat en un diari d'operacions, amb identificació de la persona o cadena informàtica que l'ha efectuat, igual que queda enregistrat el moment en què s'ha realitzat l'operació i el terminal físic o virtual d'on prové.

Així, el SIR proporciona informació en línia del deute dels contribuents, agregat per fases, de manera individualitzada, etc. També es poden obtenir uns estats d'execució que informen, de manera separada entre voluntària i executiva i per conceptes, sobre els fluxos

d'operacions del període (reconeixements d'ingressos, anul·lacions, cobraments, etc.) i sobre l'estat del deute pendent.

Finalment, s'esmenten algunes de les prestacions clau de l'aplicació SIR:

- Connexió amb el fitxer de contribuents i amb les bases de dades fiscals: amb el cadastre, amb el fitxer de vehicles, amb l'arxiu de l'IAE i amb el de multes de circulació.
- Connexió amb les respostes de notificacions: que permet determinar el període de cobrament, iniciar automàticament el procés de publicació al Butlletí Oficial de la Província (BOP), així com computar l'inici del procediment de constrenyiment i d'embargament.
- Connexió amb les entitats financeres: per a l'emissió i recepció de cobraments domiciliats o per finestra, d'acord amb els protocols estandarditzats editats per l'AEB.
- Connexió amb la comptabilitat general: diàriament es genera un lot d'assentaments que impacta mensualment en la comptabilitat de l'Ajuntament.
- Inici automàtic del procediment de constrenyiment: controlat per taules que relacionen la data final del període voluntari de cobrament amb l'estat de cada càrrec i generació, amb la periodicitat establerta, de la provisió de constrenyiment.
- Notificació automàtica de la provisió de constrenyiment, d'acord amb els volums de notificacions predeterminats.
- Embargament centralitzat de comptes corrents: d'acord amb el protocol estandarditzat editat per l'AEB.
- Connexió amb altres aplicacions que tenen relació directa o indirecta amb l'IAE, com per exemple les següents:
 - L'aplicació d'IAE, que conté les dades censals necessàries per a la gestió de l'impost.
 - L'aplicació de Gestió de Tributs (GTT), mitjançant la qual es practiquen les liquidacions i es determina la forma de notificació (lliurament en mà o per correu).
 - L'aplicació SIGEF Facturació, que és un mòdul de la GTT que permet fer liquidacions tributàries (té introduïts els paràmetres i la fórmula de càlcul) i determinar la forma de pagament (domiciliat o no domiciliat) i la forma de notificació (lliurament en mà o per correu).
 - L'aplicació INVESDOC, que permet accedir, entre altres documents, a les notificacions i als justificants de rebuda escanejats.

- L'aplicació de Sistema d'Atenció Telefònica al Contribuent, per simplificar l'atenció telefònica i descentralitzada als districtes municipals.
- L'aplicació de Tractament d'Instàncies de Recursos, per facilitar i executar la resolució de reclamacions tributàries.

1.2.2.4. Manuals de procediments

A la data de finalització del treball de camp del present treball de fiscalització (novembre de 2008) i amb relació a la matèria objecte del treball, l'IMH disposava dels següents manuals de procediments formalitzats per escrit, els quals, encara que es van materialitzar en documents escrits l'any 2007, descriuen procediments que ja es venien desenvolupant amb anterioritat a l'any 2006:

- Relatiu al procediment classificat de gestió del padró de l'IAE:
 - Document de procediment de gestió del padró de l'IAE, del 31 de juliol de 2007, que descriu el sistema de treball que es desenvolupa a l'IMH per confeccionar el padró de l'IAE a partir de la informació facilitada per l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT).
- Relatius al procediment classificat de gestió recaptatòria:
 - Document de procediment de gestió activa, del 13 de setembre de 2007, el qual descriu el sistema de treball que es desenvolupa a l'IMH per gestionar el deute que tinguin aquells contribuents que són deutors de tributs i multes amb la Hisenda municipal, quan ha finalitzat el període de pagament voluntari i es troben en període executiu i que, per raó del volum del seu deute o d'altres circumstàncies, requereixen una atenció o un tractament més directe i personalitzat.
 - Document de procediment d'embargament de comptes corrents i de devolucions de l'AEAT, del 7 de novembre de 2007, el qual descriu el procediment de treball que es desenvolupa a l'IMH per executar l'embargament dels diners que els deutors tinguin dipositats als seus comptes oberts a la vista a entitats de dipòsit, així com de les devolucions tributàries de l'AEAT sol·licitades per contribuents que siguin a la vegada deutors de l'Ajuntament de deutes tributaris en fase d'embargament.

Cal assenyalar que, amb data 21 de desembre de 2007, l'IMH va obtenir el certificat de conformitat amb els requisits de la norma ISO 9001:2000 per les activitats descrites en els documents indicats, com també per les activitats de gestió de queixes i suggeriments. Així mateix, en la mateixa data, l'Institut va renovar i ampliar aquesta certificació, obtinguda

l'any 2003, per les activitats de gestió de manteniment cadastral i de l'Impost sobre béns immobles, així com per les activitats de gestió de les notificacions.

D'altra banda, amb relació a l'aplicació informàtica SIR i pel que fa al reflex comptable de les operacions, cal indicar que l'IMH va facilitar un esborrany del Manual de procediments de les operacions relacionades amb tributs, taxes i preus públics que tenen reflex en la comptabilitat municipal, l'execució del qual es va contractar a una empresa privada.

Això no obstant, aquest manual no s'ha pogut utilitzar plenament com a eina pràctica per a la realització del treball de la Sindicatura atès que es tracta d'un esborrany encara no revisat per l'IMH.

1.2.3. Informació objecte d'examen

Com ja s'ha esmentat, l'IMH s'encarrega de la gestió, la liquidació i la recaptació de la majoria dels tributs i altres ingressos de dret públic de l'Ajuntament de Barcelona; això no obstant, les dades corresponents no consten en el seu Compte general, sinó que es reflecteixen en el Compte general del mateix Ajuntament.

Per tant, la informació objecte d'examen han estat els comptes i estats que integren el Compte general de l'Ajuntament de Barcelona referit a l'exercici 2006, en allò que fa referència al concepte del pressupost d'ingressos 130, Impost sobre activitats econòmiques, tant de l'exercici corrent com d'exercicis tancats.

A l'efecte de donar una visió global del pes relatiu de l'IAE respecte del total d'ingressos de l'Ajuntament corresponents a l'exercici 2006, a continuació es mostren tres quadres, en els quals figura la informació següent:

- El primer quadre reflecteix les dades principals de la liquidació del pressupost d'ingressos de l'exercici corrent i l'evolució dels drets pressupostaris pendents de cobrament provinents d'exercicis tancats, en ambdós casos classificats per capítols.
- El segon quadre fa referència a la liquidació del pressupost del capítol 1 d'ingressos, Impostos directes, i es desglossen els imports per conceptes pressupostaris, pel que fa a l'exercici corrent, i segons l'exercici de procedència, pel que fa a l'evolució d'exercicis tancats.
- El tercer quadre mostra la mateixa informació que l'anterior, però, referida al tribut objecte de fiscalització, l'IAE, que és, en definitiva, la informació que ha estat objecte d'anàlisi.

Quadre 1: Liquidació del pressupost d'ingressos, exercici 2006

Capítol d'ingressos	Previsió definitiva	Drets reconeguts nets	Recaptació líquida	Pendent de cobrament
Exercici corrent:				
1 Impostos directes	651.355.000	680.228.895	642.702.069	37.526.826
2 Impostos indirectes	68.509.100	72.043.857	68.837.221	3.206.636
3 Taxes i altres ingressos	293.796.108	390.522.189	261.755.850	128.766.339
4 Transferències corrents	876.248.774	876.043.087	833.242.570	42.800.517
5 Ingressos patrimonials	34.198.843	48.440.626	38.566.917	9.873.709
6 Alienació d'inversions reals	57.233.828	57.352.809	57.233.828	118.981
7 Transferències de capital	57.101.314	41.437.533	21.487.188	19.950.345
8 Variació d'actius financers	47.667.414	0	0	0
9 Variació de passius financers	36.330.000	10.896.916	10.896.916	0
Total Exercici corrent	2.122.440.381	2.176.965.912	1.934.722.559	242.243.353
Exercicis tancats:				
1 Impostos directes		174.509.896	37.895.016	136.614.880
2 Impostos indirectes		10.352.268	1.156.336	9.195.932
3 Taxes i altres ingressos		191.617.528	37.453.411	154.164.117
4 Transferències corrents		121.446.751	113.537.236	7.909.515
5 Ingressos patrimonials		22.756.166	21.663.537	1.092.629
6 Alienació d'inversions reals		582.011	113.030	468.981
7 Transferències de capital		31.788.383	8.135.295	23.653.088
8 Variació d'actius financers		0	0	0
9 Variació de passius financers		0	0	0
Total Exercicis tancats		553.053.003	219.953.861	333.099.142
Total Exercici corrent i tancats		2.730.018.915	2.154.676.420	575.342.495

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel Compte general de l'Ajuntament de Barcelona.

Quadre 2: Liquidació del capítol 1 del pressupost d'ingressos, Impostos directes, exercici 2006

Codi	Concepte	Previsió definitiva	Drets reconeguts nets	Recaptació líquida	Percentatge de recaptació	Pendent de cobrament
Exercici corrent:						
100	Cessió impostos directes	59.482.000	48.876.282	48.876.282	100,00	0
112	IBI (a)	349.800.000	373.764.160	361.178.939	96,63	12.585.221
113	IVTM (b)	68.030.000	75.907.620	66.812.903	88,02	9.094.717
114	IIVTNU (c)	83.601.000	84.282.049	79.424.457	94,24	4.857.592
130	IAE (d)	90.442.000	97.261.014	86.427.345	88,86	10.833.669
19	Altres	0	137.770	(17.857)	-	155.627
Total Exercici corrent		651.355.000	680.228.895	642.702.069	94,48	37.526.826
Exercicis tancats:						
2005			37.648.165	15.184.940	40,33	22.463.225
2004			18.447.248	2.119.006	11,49	16.328.242
2003			13.309.932	1.192.691	8,96	12.117.241
2002			22.593.117	1.212.866	5,37	21.380.251
2001 i exercicis anteriors			82.511.434	18.185.513	22,04	64.325.921
Total Exercicis tancats			174.509.896	37.895.016	21,72	136.614.880
Total Exercici corrent i tancats			854.738.791	680.597.085	79,63	174.141.706

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel Compte general de l'Ajuntament de Barcelona.

Notes:

(a) Impost sobre béns immobles.

(b) Impost sobre vehicles de tracció mecànica.

(c) Impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana.

(d) Impost sobre activitats econòmiques.

Quadre 3: Liquidació de l'IAE del pressupost d'ingressos, exercici 2006

Concepte	Previsió definitiva	Drets reconeguts nets	Recaptació líquida	Percentatge de recaptació	Pendent de cobrament
Exercici corrent:					
IAE Activitats empresarials	83.862.000	89.922.408	79.111.355	87,98	10.811.053
IAE Act. professionals i artístiques	0	84.524	61.908	73,24	22.616
IAE Quotes nacionals i provincials	6.580.000	7.254.082	7.254.082	100,00	0
Total Exercici corrent	90.442.000	97.261.014	86.427.345	88,86	10.833.669
Exercicis tancats:					
2005		4.596.431	2.032.085	44,21	2.564.346
2004		1.071.579	206.464	19,27	865.115
2003		1.007.599	84.999	8,44	922.600
2002		9.281.171	301.526	3,25	8.979.645
2001 i exercicis anteriors		40.238.726	15.972.344	39,69	24.266.382
Total Exercicis tancats		56.195.506	18.597.418	33,09	37.598.088
Total Exercici corrent i tancats		153.456.520	105.024.763	68,44	48.431.757

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel Compte general de l'Ajuntament de Barcelona.

A la data d'inici d'aquest treball de fiscalització l'Ajuntament de Barcelona havia realitzat tots els tràmits que són preceptius per a l'aprovació del seu Compte general corresponent a l'exercici 2006, el qual es va aprovar definitivament el 30 de novembre de 2007 i, per tant, amb un retard de dos mesos amb relació a la data límit establerta en la normativa (l'1 d'octubre de 2007).

Així mateix, la preceptiva tramesa del Compte a aquesta Sindicatura va tenir entrada en dues parts: el 30 de novembre de 2007 es va rebre el Compte general de l'exercici 2006 sense el tràmit d'aprovació i el 14 de desembre de 2007 es va rebre l'expedient d'aprovació corresponent.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

Les dades relatives a l'IAE corresponents a la liquidació del pressupost l'exercici corrent (2006) de l'Ajuntament de Barcelona i a l'evolució dels drets provinents d'exercicis tancats es mostren en el quadre següent:

Concepte	Drets reconeguts/saldo inicial*	Anul·lacions i cancel·lacions	Drets reconeguts nets	Imports recaptats	Devolució ingressos	Recaptació líquida	Pendent de cobrament
Exercici corrent:							
IAE Activitats empresarials	98.541.769	8.619.361	89.922.408	81.581.634	2.470.279	79.111.355	10.811.053
IAE Act. professionals i artístiques	132.238	47.714	84.524	109.293	47.385	61.908	22.616
IAE Quotes nacionals i provincials	7.254.082	0	7.254.082	7.254.082	0	7.254.082	0
Total Exercici corrent	105.928.089	8.667.075	97.261.014	88.945.009	2.517.664	86.427.345	10.833.669
Exercicis tancats:							
2005	6.348.455	1.752.024	4.596.431	2.032.085	0	2.032.085	2.564.346
2004	1.213.691	142.112	1.071.579	206.464	0	206.464	865.115
2003	1.022.118	14.519	1.007.599	84.999	0	84.999	922.600
2002	9.707.801	426.630	9.281.171	301.526	0	301.526	8.979.645
2001 i anteriors	43.255.374	2.986.648	40.238.726	15.972.344	0	15.972.344	24.266.382
Total Exercicis tancats	61.517.439	5.321.933	56.195.506	18.597.418	0	18.597.418	37.598.088
Total Exercici corrent i tancats	167.445.528	13.989.008	153.456.520	107.542.427	2.517.664	105.024.763	48.431.757

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel Compte general de l'Ajuntament de Barcelona (dades segons el SIGEF).

* Per als drets provinents d'exercicis tancats el saldo inicial correspon al saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2005.

Tal com s'ha explicat en l'apartat 1.2.2.3, l'Ajuntament utilitza l'aplicació informàtica SIGEF per enregistrar les operacions pressupostàries i les de caràcter no pressupostari, així com els assentaments comptables que es deriven de totes elles. Això no obstant, les dades relatives als tributs i altres ingressos de dret públic gestionats per l'IMH s'obtenen mitjançant l'aplicació utilitzada per l'Institut SIR.

A l'efecte de presentació de les xifres d'acord amb la normativa comptable que és d'aplicació a l'Ajuntament, hi ha determinats conceptes que en el SIGEF es classifiquen de manera diferent del SIR.

En el quadre següent es descriuen els conceptes i els imports que, pel que fa a l'IAE, es classifiquen en el SIGEF en moviments, pressupostaris o no pressupostaris, diferents dels que es desprenen de l'aplicació SIR:

Concepte	Drets reconeguts	Anul·lacions i cancel·lacions	Drets reconeguts nets	Imports recaptats	Devolució ingressos	Recaptació líquida	Pendent de cobrament
Segons SIR:							
Exercici corrent	105.140.475	6.119.209	99.021.266	88.261.148	0	88.261.148	10.760.118
Exercicis tancats	61.517.439	3.853.841	57.663.598	19.281.279	0	19.281.279	38.382.319
Total segons SIR	166.657.914	9.973.050	156.684.864	107.542.427	0	107.542.427	49.142.437
Partides en conciliació:							
Exercici corrent							
Canvi criteri ajornam. i fraccionam.	787.614	30.202	757.412	683.861		683.861	73.551
Devolucions d'ingressos	-	2.517.664	(2.517.664)	-	2.517.664	(2.517.664)	-
Exercicis tancats							
Canvi criteri ajornam. i fraccionam.	-	1.468.092	(1.468.092)	(683.861)	-	(683.861)	(784.231)
Segons SIGEF:							
Exercici corrent	105.928.089	8.667.075	97.261.014	88.945.009	2.517.664	86.427.345	10.833.669
Exercicis tancats	61.517.439	5.321.933	56.195.506	18.597.418	0	18.597.418	37.598.088
Total segons SIGEF	167.445.528	13.989.008	153.456.520	107.542.427	2.517.664	105.024.763	48.431.757

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR i segons SIGEF).

L'explicació de les partides en conciliació mostrades en el quadre anterior és la següent:

- L'efecte produït pel canvi de criteri establert a partir de l'exercici 2006 amb relació a l'aplicació pressupostària dels ajornaments i fraccionaments concedits, d'acord amb el nou Pla general de comptabilitat pública adaptat a l'Administració local (vegeu anàlisi dels moviments indicats en el quadre en l'apartat 2.4.3).
- Pel que fa a les devolucions d'ingressos, per un total de 2.517.664 €, cal indicar que no es tracta d'una reclassificació, sinó que correspon a la imputació de les devolucions directament al SIGEF.

Així, en el SIR les devolucions es classifiquen en l'exercici en què es va liquidar l'impost (classificació a efectes informatius, sense generar cap moviment pressupostari) mentre que en el SIGEF s'apliquen a l'exercici corrent, tal com estableix la normativa pressupostària d'aplicació (vegeu anàlisi sobre les devolucions d'ingressos en l'apartat 2.2.3.4).

D'acord amb el que s'ha explicat, les dades relatives a l'IAE corresponents a la liquidació del pressupost de l'exercici 2006 i a l'evolució dels drets provinents d'exercicis tancats segons l'aplicació SIR es mostren en el quadre següent:

Concepte	Drets reconeguts/ Saldo inicial*	Anul·lacions i cancel·lacions	Drets reconeguts nets	Recaptació líquida	Pendent de cobrament
Exercici corrent:					
IAE Activitats empresarials	97.867.993	6.119.209	91.748.784	80.998.347	10.750.437
IAE Act. professionals i artístiques	18.400	0	18.400	8.719	9.681
IAE Quotes nacionals i provincials	7.254.082	0	7.254.082	7.254.082	0
Total Exercici corrent	105.140.475	6.119.209	99.021.266	88.261.148	10.760.118
Exercicis tancats:					
2005	6.348.455	1.610.285	4.738.170	2.102.966	2.635.204
2004	1.213.691	64.732	1.148.959	238.001	910.958
2003	1.022.118	(64.888)	1.087.006	103.988	983.018
2002	9.707.801	98.035	9.609.766	443.448	9.166.318
2001 i anteriors	43.225.374	2.145.677	41.079.697	16.392.876	24.686.821
Total Exercicis tancats	61.517.439	3.853.841	57.663.598	19.281.279	38.382.319
Total Exercici corrent i tancats	166.657.914	9.973.050	156.684.864	107.542.427	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

* Per als drets provinents d'exercicis tancats el saldo inicial correspon al saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2005.

El saldo pendent de cobrament provinent de l'exercici corrent és relativament elevat per la data tardana en què es va posar al cobrament el padró d'IAE d'aquest any, el 15 de novembre de 2006.

Els saldos pendents de cobrament provinents de l'exercici 2003 i posteriors són relativament inferiors als dels exercicis precedents a causa de la important reforma que va suposar la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de modificació parcial de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, que, entre altres modificacions del règim legal de l'IAE, va incorporar determinades exempcions les quals van eximir del seu pagament a un gran nombre de contribuents i, per tant, van minvar sensiblement els ingressos derivats d'aquest tribut (vegeu exempcions incorporades a partir de l'any 2003 en apartat 2.1.1).

Finalment, pel que fa a l'import provinent dels exercicis 2001 i anteriors, cal indicar que el saldo a l'inici de l'exercici incloïa una quantitat global de 20.244.332 € corresponent a unes liquidacions d'IAE relatives als anys 1992, 1993 i 1994, practicades per l'IMH en l'exercici 1996 a sis caixes d'estalvi, les quals les van recórrer davant els tribunals. L'any 2005 el Tribunal Constitucional va sentenciar a favor dels interessos de l'Ajuntament de Barcelona, de manera que l'exercici 2006 es van recaptar 15.377.913 € i la resta, de 4.866.419 €, es va recaptar l'any 2008 (vegeu anàlisi en l'apartat 2.2.2).

En relació amb la informació emprada per realitzar l'anàlisi, cal assenyalar que en emprar l'Institut una aplicació informàtica que funciona en línia (tal com s'ha explicat en l'apartat 1.1.2), no s'ha pogut disposar del detall de la situació a 31 de desembre de 2006 de cada un dels càrrecs que configuren els imports mostrats en el quadre anterior, sinó que, a l'efecte de realitzar les mostres corresponents, l'IMH va facilitar a la Sindicatura la informació següent:

- Pel que fa a l'exercici corrent, un fitxer informàtic amb el detall de tots els càrrecs per IAE emesos l'exercici 2006, amb indicació de la fase en què es trobava cada càrrec a 9 de juny de 2008 (data d'elaboració del fitxer) i d'altres dades d'interès per realitzar l'anàlisi de l'impost.
- Respecte als saldos pendents provinents d'exercicis tancats, un altre fitxer que proporciona informació sobre la situació dels càrrecs pendents de cobrament a 18 de juny de 2008 (data d'elaboració del fitxer). En aquest cas, la informació que consta en el fitxer no permet diferenciar, en termes globals, la part dels saldos pendents relativa només al concepte pressupostari corresponent a l'IAE, de la part dels saldos pendents que fa referència al recàrrec de la Diputació i, si escau, als recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions.

Així mateix, l'Institut va facilitar l'accés a les diferents aplicacions informàtiques (SIGEF, SIR i altres que hi estan relacionades), per tal que la Sindicatura pogués analitzar de manera individualitzada qualsevol aspecte dels càrrecs seleccionats, des de l'origen del càrrec i fins a la data de la seva consulta.

Les dades corresponents a l'evolució dels drets reconeguts en l'exercici 2006 en concepte d'IAE fins a la data del fitxer informàtic que ha servit de base per a la selecció (9 de juny de 2008) i les dades corresponents a la mostra de cent càrrecs seleccionats per realitzar l'anàlisi dels drets reconeguts en l'exercici corrent, es reflecteixen, respectivament, en els dos quadres següents:

Concepte	Total càrrecs de 2006	Càrrecs anul·lats	Càrrecs cobrats	Càrrecs pendents de cobrament a 9 de juny de 2008
IAE Activitats empresarials (a)	97.867.993	8.359.797	85.988.027	3.520.169
Recàrrec Diputació (b)	12.345.355	1.377.648	10.477.547	490.160
Total	110.213.348	9.737.445	96.465.574	4.010.329
Nombre de càrrecs	34.504	3.323	27.586	3.595

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

Notes:

- Atesa la poca incidència que representa, el fitxer informàtic no inclou les dades corresponents a l'IAE per Activitats professionals i artístiques, amb un total de drets reconeguts l'exercici 2006 de 18.400 € (segons SIR). A més, tampoc no inclou la part atribuïble a l'Ajuntament de les quotes nacionals i provincials, de 7.254.082 €, les quals són recaptades directament per l'AEAT.
- Recàrrec de la Diputació associat als càrrecs d'IAE emesos l'exercici 2006 (vegeu anàlisi sobre la comptabilització d'aquest recàrrec en l'apartat 2.4.2).

Criteri de selecció de la mostra	Nombre de càrrecs seleccionats	Import total dels càrrecs seleccionats		
		IAE Activitats empresarials	Recàrrec Diputació	Total càrrec
Càrrecs de major import	40	12.700.388	1.667.862	14.368.250
Selecció aleatòria	60	117.433	13.034	130.467
Total càrrecs seleccionats	100	12.817.821	1.680.896	14.498.717
Total càrrecs de 2006 (IAE activitats empresarials)	34.504	97.867.993	12.345.355	110.213.348
Percentatge de la mostra sobre el total	0,29	13,10	13,62	13,16

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

Cal assenyalar, però, que en l'anàlisi dels cent càrrecs seleccionats de l'exercici 2006 han sorgit aspectes pels quals s'ha considerat adient verificar càrrecs addicionals associats als seleccionats inicialment, ja sigui perquè es tractava de les liquidacions inicials relacionades amb les liquidacions complementàries que van ser seleccionades, o bé perquè es tractava de liquidacions que substituïen liquidacions d'IAE anul·lades incloses en la selecció inicial.

En el quadre següent es fa un resum de les dades d'aquests càrrecs addicionals, els quals fan referència tant a l'exercici 2006 com a exercicis posteriors:

Càrrecs addicionals	Nombre de càrrecs seleccionats	Import dels càrrecs seleccionats		
		IAE Activitats empresarials	Recàrrec Diputació	Total
De l'exercici 2006	3	1.612	171	1.783
D'exercicis posteriors a 2006*	7	377.931	34.962	412.893
Total càrrecs addicionals	10	379.543	35.133	414.676

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

* Un dels càrrecs inclou, a més, una quantitat addicional de 4.064 € en concepte d'interessos de demora.

Així mateix, atès el resultat obtingut de l'anàlisi d'unes liquidacions efectuades en l'exercici 2006 a diversos hotels, s'ha considerat escaient analitzar la tributació per IAE de tots els hotels de categoria cinc estrelles gran luxe situats a Barcelona (nou hotels a la data de realització d'aquest treball, tres dels quals no tenien cap càrrec en concepte d'IAE; vegeu punt m) de l'apartat 2.2.1.3).

En el quadre següent es fa un resum de les dades d'aquests càrrecs, els quals fan referència tant a l'exercici 2006 com a exercicis posteriors:

Càrrecs referits als hotels de categoria cinc estrelles gran luxe	Nombre de càrrecs seleccionats	Import dels càrrecs seleccionats		
		IAE Activitats empresarials	Recàrrec Diputació	Total
De l'exercici 2006	6	325.634	34.474	360.108
D'exercicis posteriors a 2006	6	133.910	13.063	146.973
Total càrrecs*	12	459.544	47.537	507.081

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

* Alguns dels càrrecs inclouen, a més, unes quantitats addicionals en concepte de recàrrecs i d'interessos de demora, per un total de 10.121 €.

Així, tenint en compte el que s'ha exposat, en el quadre següent es fa un resum dels càrrecs totals de l'exercici 2006 que han estat analitzats amb relació a la població total:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 14/2009

Criteri de selecció de la mostra	Nombre de càrrecs seleccionats	Import total dels càrrecs seleccionats		
		IAE Activitats empresarials	Recàrrec Diputació	Total càrrec
Càrrecs de 2006 seleccionats:				
Càrrecs seleccionats inicialment	100	12.817.821	1.680.896	14.498.717
Càrrecs addicionals de 2006	3	1.612	171	1.783
Càrrecs d'hotels cinc estrelles gran luxe de 2006	6	325.634	34.474	360.108
Total mostra	109	13.145.067	1.715.541	14.860.608
Total càrrecs de 2006 (IAE activitats empresarials)	34.504	97.867.993	12.345.355	110.213.348
Percentatge de la mostra sobre el total	0,32	13,43	13,90	13,48

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

D'altra banda, la situació dels saldos pels càrrecs pendents de cobrament provinents de l'exercici 2005 i anteriors fins a la data del fitxer informàtic que ha servit de base per a la selecció (18 de juny de 2008) i les dades corresponents a la mostra de quinze càrrecs seleccionats per efectuar l'anàlisi, es mostren, respectivament, en els dos quadres següents:

Situació dels càrrecs d'exercicis anteriors a 2006, pendents de cobrament a 18 de juny de 2008	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import
2005	306	268.620	1.747	1.821.727	2.053	2.090.347
2004	55	65.265	887	766.360	942	831.625
2003	13	6.354	1.129	919.641	1.142	925.995
2002	23	13.461	16.162	8.627.579	16.185	8.641.040
2001 i anteriors	194	234.020	43.111	19.527.961	43.305	19.761.981
Total	591	587.720	63.036	31.663.268	63.627	32.250.988

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 18 de juny de 2008, les dades del qual inclouen, a més, tant el recàrrec de la Diputació com els imports relatius als recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats als càrrecs).

Fase en què es trobava el càrrec pendent de cobrament (a)	IAE Activitats empresarials		IAE Activitats professionals i artístiques		Total IAE	
	Nombre de càrrecs seleccionats	Import total (b)	Nombre de càrrecs seleccionats	Import total (b)	Total càrrecs seleccionats	Import total (b)
EB 20 Executiva embargament AEAT	3	84.349	3	4.479	6	88.828
EX 32 Executiva petició c/c embargament	3	19.959	0	0	3	19.959
EX 34 Execut. 2a. petició c/c embargament	3	20.050	3	4.858	6	24.908
EX 35 Execut. aixecament c/c embargament	3	53.169	3	4.723	6	57.892
EZ 51 Execut. proposta de fallit en línia	3	31.725	0	0	3	31.725
Total càrrecs seleccionats	15	209.252	9	14.060	24	223.312
Total pendent de cobrament a 18.6.2008	55.800	29.433.287	7.827	2.817.701	63.627	32.250.988
Percentatge de la mostra sobre el total	0,03	0,71	0,11	0,50	0,04	0,69

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 18 de juny de 2008).

Notes:

- Criteri de selecció: els tres càrrecs de major import d'aquelles fases amb un saldo pendent global superior a 1 milió d'euros, per a activitats empresarials i, per a activitats professionals, els tres càrrecs de major import de les tres fases de major import global.
- L'import pendent inclou, a més de la part corresponent al concepte d'IAE, la part del recàrrec de la Diputació i també, si escau, la part dels recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions.

Val a dir, però, que a banda del treball de verificació dels cent trenta-set càrrecs seleccionats (109 de l'exercici corrent, 15 d'exercicis tancats i 13 d'exercicis posteriors a 2006), s'ha fet el treball addicional que s'especifica a continuació.

A partir de fonts d'informació externes a l'IMH, s'ha fet una recerca d'empreses a l'efecte de comprovar si, en ser subjectes passius no exempts, havien tributat per IAE en l'exercici 2006, amb independència si, en el seu cas, la tributació havia estat correcta o no. Les empreses analitzades han estat les següents:

- Totes les empreses amb participació majoritària de l'Ajuntament de Barcelona (superior al 50%, directament o indirectament).

Aquesta informació estava disponible a la Sindicatura de Comptes arran de la tramesa realitzada per l'Ajuntament per a l'elaboració de l'informe referit al Compte general de les entitats locals de Catalunya de l'exercici 2006 (vegeu resultat de l'anàlisi en el punt *o* de l'apartat 2.2.1.3).

- Totes les empreses amb participació majoritària de la Generalitat de Catalunya (superior al 50%, directament o indirectament).

Aquesta informació estava disponible a la Sindicatura de Comptes arran de la tramesa realitzada per l'Administració de la Generalitat als efectes de l'emissió de l'informe relatiu al Compte general de la Generalitat de Catalunya de l'exercici 2006 (vegeu resultat de l'anàlisi en el punt *p* de l'apartat 2.2.1.3).

- Les cent empreses o grups d'empreses, amb domicili social a Barcelona, que van tenir el major volum de facturació en l'exercici 2004.

Aquestes dades s'han obtingut a partir d'una base de dades externa (Axesor, del grup Infotel) que proporciona informació fiable sobre les empreses espanyoles (vegeu resultat de l'anàlisi en el punt *q* de l'apartat 2.2.1.3).

2.1. ASPECTES GENERALS

2.1.1. Fet imposable, subjecte passiu i elements de l'IAE

L'IAE és un tribut directe de caràcter real, d'imposició obligatòria per als ajuntaments, el fet imposable del qual està constituït per l'exercici, dins el terme municipal, d'activitats empresarials, professionals o artístiques, tant si s'exerceixen o no en un local determinat i tant si es troben o no especificades en les tarifes de l'impost, d'acord amb el que estableix el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

A l'Ajuntament de Barcelona l'exacció de l'IAE per a l'exercici 2006 es regula en l'Ordenança fiscal número 1.4, aprovada definitivament el 23 de desembre de 2005 i publicada en el BOP el 30 de desembre del mateix any.

Així mateix, l'Ajuntament disposa d'una Ordenança fiscal general que conté els principis bàsics i les normes generals de la gestió, inspecció, recaptació i revisió de tots els tributs; principis i normes que cal considerar, amb caràcter general, com a parts integrants de les ordenances fiscals reguladores de cada tribut, en tot allò que aquestes no regulin expressament. Aquesta Ordenança per a l'exercici 2006 va ser aprovada i publicada en les mateixes dates que la de l'IAE.

A continuació es fa una breu descripció del subjecte passiu de l'IAE i dels elements més significatius necessaris per a la determinació de la quota líquida d'aquest tribut.

Són subjectes passius de l'IAE les persones físiques o jurídiques i les herències jacents, les comunitats de béns i altres entitats que, sense personalitat jurídica, constitueixen una unitat econòmica o un patrimoni separat susceptible d'imposició, sempre que exerceixin en territori nacional qualsevol de les activitats constitutives del fet imposable.

Això no obstant, existeixen una sèrie d'exempcions, l'àmbit de les quals es va ampliar amb la reforma, l'any 2003, del règim legal de l'IAE. Així, expressat de manera resumida, a partir d'aquesta data van quedar exempts de l'impost, a més dels ja existents (Estat, comunitats autònomes, entitats locals, totes elles amb els respectius organismes autònoms, així com altres tipus d'entitats especificats en la normativa) els subjectes passius següents:

- Les persones físiques.
- Els subjectes passius de l'Impost sobre societats, les societats civils i altres entitats sense personalitat jurídica susceptibles d'imposició, sempre que l'import net de la seva xifra de negocis, corresponent al penúltim any anterior i relativa al conjunt d'activitats exercides per ell, hagués estat inferior a un milió d'euros. En el cas d'un grup de societats, l'import net de la xifra de negocis es refereix al conjunt de les entitats pertanyents al grup.
- Aquells subjectes passius que iniciïn l'exercici de la seva activitat en territori espanyol, en aquest cas l'exempció afecta només els dos primers períodes impositius.

Per a l'establiment de la quota de l'IAE cal diferenciar entre la quota mínima continguda en les tarifes de l'IAE i la quota tributària, que és el resultat d'aplicar a la quota de tarifa els coeficients i les bonificacions previstes legalment i, si escau, acordades pels ajuntaments i regulades en les ordenances fiscals respectives.

Les tarifes de l'IAE, juntament amb la instrucció per a la seva aplicació, van ser aprovades mitjançant el Reial decret legislatiu 1175/1990, del 28 de setembre, i constitueixen l'ins-

trument a través del qual es quantifica la quota mínima municipal que correspon a cada una de les activitats gravades, o bé la quota –provincial o estatal– corresponent a aquelles activitats expressament especificades com a tals en les tarifes, d'acord amb les condicions en què les activitats poden tributar per aquest règim de quotes i també amb l'àmbit espacial respectiu.

Els mòduls indiciaris de l'activitat considerats com a elements tributaris a l'efecte de determinar les quotes contingudes en les tarifes de l'IAE són, per una banda, la superfície dels locals on s'exerceix l'activitat i, per altra banda, i depenent del tipus d'activitat econòmica de què es tracti, una magnitud de mesura de l'activitat, com per exemple la potència instal·lada, el nombre de llits, el nombre d'elements de transport, etc.

La quota de l'impost és el resultat d'aplicar a la quota determinada en la tarifa de l'impost (municipal, provincial o nacional), el coeficient de ponderació establert d'acord amb l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu i, en el cas de tributació per quota municipal, el coeficient de situació fixat segons la categoria del carrer on se situa el local on s'exerceix l'activitat.

En el quadre següent es mostren els coeficients de ponderació segons l'import net de la xifra de negocis fixats per la normativa de l'IAE:

Import net de la xifra de negocis*	Coeficient
Des d'1.000.000,00 € fins a 5.000.000,00 €	1,29
Des de 5.000.000,01 € fins a 10.000.000,00 €	1,30
Des de 10.000.000,01 € fins a 50.000.000,00 €	1,32
Des de 50.000.000,01 € fins a 100.000.000,00 €	1,33
Més de 100.000.000,00 €	1,35
Sense xifra neta de negocis	1,31

* Import referit al conjunt d'activitats econòmiques exercides pel mateix subjecte passiu. En el cas que l'entitat formi part d'un grup de societats, l'import es refereix a la xifra de negocis del conjunt d'entitats pertanyents al grup. (Respecte a la consideració de grup de societats a efectes de l'IAE, vegeu punt *b* de l'apartat 2.1.2).

Pel que fa al coeficient de situació establert segons la categoria del carrer, la llei atorga als ajuntaments la possibilitat de regular en les seves ordenances una escala de coeficients que ponderi la ubicació del local dins el seu terme municipal.

Els coeficients esmentats no poden ser inferiors a 0,4 ni superiors a 3,8 i el nombre de categories dels carrers no pot ser inferior a dos ni superior a nou. Així mateix, la diferència del valor del coeficient assignat a un carrer amb relació a l'assignat al carrer d'una categoria superior o inferior no pot ser menor de 0,10 punts.

En l'Ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2006 l'Ajuntament de Barcelona classifica les diferents vies públiques en set categories, amb l'escala de coeficients que es mostra en el quadre següent:

Classificació dels carrers	Coefficient
De categoria A	3,80
De categoria B	3,33
De categoria C	2,95
De categoria D	2,28
De categoria E	1,33
De categoria F	0,95
Zones industrials consolidades*	2,09

* Fa referència únicament al Consorci de la Zona Franca i al Port.

Als establiments situats als carrers, trams de carrers, indrets o llocs que no tinguin assignat específicament un coeficient de situació, s'aplica el coeficient 2,28.

Sobre la quota de l'impost s'han d'aplicar les bonificacions i reduccions de caràcter obligatori següents:

- Una bonificació d'un 95% de la quota i, si escau, dels recàrrecs, per a les cooperatives i per a les seves unions, federacions i confederacions, així com per a les societats agràries de transformació.
- Una bonificació d'un 50% de la quota per als subjectes passius que iniciïn l'exercici de qualsevol activitat professional, durant els cinc anys següents a la finalització del segon període impositiu de desenvolupament de l'activitat, (bonificació que va perdre importància a partir de l'any 2003, quan les persones físiques van quedar exemptes de l'impost).
- Una reducció de fins al 80% de la quota per a aquells subjectes passius titulars de locals on s'exerceixen activitats econòmiques que tributin per quota municipal classificades dins la divisió 6a. de la secció 1a. de les tarifes de l'impost (comerç; restaurants i hostalatge, i reparacions) i que resultin afectats per obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos (respecte a aquesta reducció vegeu observació en el punt a d'aquest apartat mateix).

Aquesta reducció s'ha de sol·licitar a l'ajuntament corresponent, el qual l'atorgarà, si escau, d'acord amb el grau d'afectació dels locals per les dites obres.

En l'Ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2006 l'Ajuntament de Barcelona estableix que aquesta reducció es practica dins la liquidació de l'any immediatament següent al d'inici de les obres, d'acord amb la durada de les obres i segons els percentatges de reducció següents:

Durada de les obres	Percentatge de reducció de la quota
Obres amb durada de 3 a 6 mesos	20
Obres amb durada de 6 a 9 mesos	30
Obres amb durada de 9 a 12 mesos	40

- Una reducció de la quota per a aquells subjectes passius que siguin titulars de locals on s'exerceixen activitats que tributin per quota municipal classificades dins la divisió 6a. de la secció 1a. de les tarifes de l'impost (comerç; restaurants i hostalatge, i reparacions), quan en els locals es facin obres majors per a les quals es requereix l'obtenció de la llicència urbanística corresponent d'una durada superior a tres mesos i sempre que per causa de les obres els locals estiguin tancats. La reducció de la quota s'estableix en proporció al nombre de dies en què el local està tancat.

En aquest cas el subjecte passiu ha de sol·licitar la reducció de la quota i, si escau, un cop concedida, ha de sol·licitar la corresponent devolució d'ingressos indeguts per l'import de la reducció.

- Per als exercicis 2006 i 2007, una bonificació d'un 50% de la quota i del recàrrec provincial corresponent a aquelles activitats classificades en els grups 721 i 722 de la secció 1a. de les tarifes de l'impost (transport de viatgers i transport de mercaderies per carretera, respectivament).

En aquest cas, la disminució d'ingressos produïda en els ajuntaments i en les diputacions provincials per l'aplicació d'aquesta bonificació és compensada, prèvia sol·licitud, amb càrrec als Pressupostos generals de l'Estat.

Cal indicar que aquesta bonificació, que va ser introduïda per l'article 6è de la Llei 25/2006, del 17 de juliol (que aprovava, entre altres, determinades mesures tributàries per al sector del transport per carretera), va entrar en vigor el 19 de juliol de 2006. Per tant, si bé, no estava inclosa en l'Ordenança de l'IAE de l'exercici 2006, sí que es va aplicar en el padró d'IAE de 2006, aprovat el mes d'octubre d'aquest any.

Així mateix, de les bonificacions de caràcter potestatiu previstes en la normativa, l'Ajuntament en regula en la seva Ordenança la següent:

- Una bonificació d'un 50% de la quota (percentatge màxim establert en la normativa de l'impost), per una sola vegada, per a aquells subjectes passius que utilitzin energia solar o altres energies renovables en l'exercici de l'activitat objecte de l'impost.

Aquesta bonificació, que s'ha de sol·licitar prèviament, la tramita l'Institut Municipal del Paisatge Urbà i Qualitat de Vida i, un cop concedida, s'aplica a la quota de l'impost del període anual següent al de la data de sol·licitud, un cop deduïdes, si escau, les dues primeres bonificacions obligatòries esmentades anteriorment.

Finalment, un cop deduïdes de la quota de l'impost les bonificacions i les reduccions corresponents, s'obté la quota tributària de l'IAE, l'import de la qual constitueix un recurs econòmic de l'Ajuntament.

Això no obstant, d'acord amb la normativa, a la quota tributària de l'IAE cal afegir-hi, si escau, el recàrrec provincial de l'IAE, el qual s'exigeix als mateixos subjectes passius que els establerts en la normativa de l'impost i consisteix en l'aplicació d'un percentatge únic que recau sobre la quota mínima municipal determinada en la tarifa i modificada per l'aplicació del coeficient de ponderació establert d'acord amb l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu. Aquest recàrrec no pot ser superior a un 40%.

El recàrrec provincial de l'IAE fixat per la Diputació de Barcelona en la seva Ordenança fiscal per a l'exercici 2006 és d'un 35%.

Pel que fa al període impositiu de l'IAE, aquest és l'any natural i s'acredita el primer dia de l'any, llevat que es tracti de declaracions d'alta de subjectes passius no exempts, en què el període impositiu comença a la data d'inici de l'activitat i finalitza amb l'any natural. En aquest cas la quota es calcula en proporció als trimestres naturals que resten pendents per finalitzar l'any, inclòs el trimestre corresponent al d'inici de l'activitat.

Així mateix, en el cas de baixa per cessament de l'activitat, els subjectes passius poden sol·licitar la devolució de la part de la quota corresponent als trimestres naturals en què no s'hagi exercit l'activitat.

De l'anàlisi comparativa del que regula la normativa amb relació a l'IAE i del que s'estableix a l'Ordenança fiscal del tribut per a l'exercici 2006 de l'Ajuntament de Barcelona, s'ha posat de manifest el següent:

a) Reducció de la quota per obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos

La Instrucció de l'IAE, aprovada, mitjançant el Reial decret legislatiu 1175/1990, del 28 de setembre, preveu una reducció de la quota del tribut a causa de la realització d'obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos, si bé, només en el cas en què l'activitat efectuada pel subjecte passiu estigui classificada dins la divisió 6a. de la secció 1a. de les tarifes de l'impost (comerç; restaurants i hostalatge, i reparacions).

Malgrat això, en l'Ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2006 aquesta limitació relativa a les activitats classificades dins la divisió esmentada no s'estableix i, per tant, s'entén que la reducció és aplicable a tots els epígrafs.

De la recerca informàtica efectuada per l'IMH s'ha estimat que els càrrecs d'IAE afectats en l'exercici 2006 per l'aplicació d'aquesta reducció a les activitats no incloses en la classificació indicada no és significativa (33 càrrecs amb un total de bonificació per aquest concepte de 12.561,75 €).

Val a dir que en l'Ordenança de l'IAE per a l'exercici 2007 es va esmenar aquesta discrepància amb la normativa.

2.1.2. Gestió censal de l'IAE

La gestió censal de l'IAE s'efectua a partir de la matrícula, formada anualment per l'Administració tributària de l'Estat a través de l'AEAT i constituïda per censos comprensius dels subjectes passius que exerceixen activitats econòmiques en el municipi i no estan exempts de l'impost, agrupats segons el tipus de quota per la qual tributen (nacional, provincial o municipal) i classificats per seccions, divisions, agrupacions, grups i epígrafs. Entre altra informació, aquest document especifica, per a cada contribuent i activitat econòmica, les quotes mínimes corresponents.

Així, els subjectes passius no exempts de l'impost estan obligats a presentar a l'AEAT les declaracions censals d'alta, on manifestin tots els elements necessaris per a la seva inclusió en la matrícula. Igualment, quan cessin en l'exercici d'una activitat, els subjectes passius inclosos en la matrícula han de presentar una declaració de baixa.

Així mateix, quan es produeixin alteracions d'ordre físic, econòmic o jurídic de cada activitat, i aquestes siguin superiors (en més o en menys) a un 20% dels elements tributaris, els subjectes passius han de presentar una declaració de variació; en particular quan la variació de l'import net de la xifra de negocis suposi l'aplicació o no de l'exempció establerta en funció d'aquest import, o bé quan suposi la modificació del tram a considerar a l'efecte de l'aplicació del coeficient de ponderació establert.

Aquestes declaracions s'han de presentar a l'AEAT mitjançant el model d'imprès corresponent i dins el termini d'un mes a partir de la data d'alta, variació o baixa de l'activitat. Això no obstant, els subjectes passius obligats al pagament de l'impost queden exonerats de l'obligació de presentar la comunicació relativa a l'import net de la xifra de negocis quan hagin fet constar l'import esmentat en alguna de les declaracions que estableix la normativa, com és el cas, entre altres, de la declaració de l'Impost sobre societats o, si escau, de la declaració de l'Impost sobre la renda de no residents (persones jurídiques amb establiment permanent).

Pel que fa al tràmit d'aprovació de la matrícula del cens de contribuents obligats al pagament de l'IAE de cada exercici, aquest s'estructura de la manera següent, d'acord amb la normativa:

- Abans del 15 de març de cada any l'AEAT ha de trametre als ajuntaments la matrícula provisional de l'IAE de l'exercici en curs, la qual es tanca el 31 de desembre de l'any anterior i incorpora les altes, les variacions i les baixes produïdes durant aquell any. L'Agència efectua la tramesa d'informació a través de la seva pàgina web, on posa a disposició dels ajuntaments els fitxers corresponents.
- Posteriorment, per tal que els interessats puguin presentar els recursos o les reclamacions oportunes, des de l'1 fins al 15 d'abril de cada any l'ajuntament ha de posar a disposició del públic la matrícula de l'IAE i ha de publicar l'anunci d'exposició en el

BOP. En el cas dels municipis amb una població superior a 10.000 habitants, l'anunci s'ha de publicar, a més, en un diari dels de major difusió a la província.

- Abans del 31 de juliol de l'any a què es refereix la matrícula, l'AEAT ha de comunicar a l'ajuntament els actes censals relatius a quotes municipals que hagi efectuat a conseqüència de l'estimació de recursos de reposició interposats contra la matrícula i ha de posar a disposició de l'Ajuntament la matrícula definitiva de l'IAE.

Quant a la tramesa d'informació relativa a les declaracions d'alta, de variacions o de baixa en la matrícula de l'IAE a què estan obligats a presentar a l'AEAT els subjectes passius no exempts de l'impost, aquesta s'efectua de la manera següent:

- En el cas de declaracions d'alta de tributació per quota municipal, l'AEAT ha de trametre a l'ajuntament, en el mes següent a cada trimestre natural, una relació de les declaracions d'alta presentades així com de les altes incloses d'ofici en la matrícula per la mateixa Agència, a fi que l'ajuntament practiqui les liquidacions de l'impost que siguin procedents.
- Les declaracions de baixa o de variació presentades pels subjectes passius, així com les exclusions o variacions de la matrícula realitzades d'ofici per la mateixa AEAT, es comuniquen a l'Ajuntament mitjançant el fitxer de baixes i variacions, de periodicitat anual, i també mitjançant comunicacions trimestrals. Aquestes modificacions tenen efecte sobre la matrícula de l'impost de l'any natural immediatament següent al de la baixa o variació.

Finalment, a partir de la informació tramesa per l'AEAT (matrícula i declaracions d'altres, de variacions i de baixes), l'Institut confecciona el padró de contribuents de l'IAE, en el qual es detalla l'import de la liquidació anual del tribut de cada contribuent, entre altres dades (vegeu confecció i tràmit d'aprovació del padró d'IAE en l'apartat 2.2.1.1).

Cal indicar que, si bé actualment la formació de la matrícula de l'impost, la qualificació de les activitats econòmiques, la fixació de les quotes mínimes corresponents i, en general, la gestió censal del tribut és competència de l'AEAT, fins a l'any 2003 aquestes funcions eren exercides, per delegació, pel mateix Ajuntament de Barcelona a través de l'IMH.

Respecte a les competències que la normativa atorga als ajuntaments amb relació a la gestió d'aquest tribut, aquestes fan referència a la liquidació i la recaptació de l'impost, així com a la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària.

Aquestes facultats comprenen les funcions següents: concessió i denegació de les exempcions pregades, pràctica de les liquidacions per a la determinació dels deutes tributaris, emissió dels instruments de cobrament, resolució dels expedients de devolució d'ingressos indeguts, resolució dels recursos de reposició que s'interposin contra els actes

esmentats, així com actuacions d'informació i d'assistència als contribuents en relació amb les matèries indicades.

Amb relació a la gestió censal de l'IAE es poden fer els comentaris següents:

a) Endarreriment en el termini d'exposició al públic de la matrícula provisional de l'IAE

Tot i que la normativa estableix que abans del 15 de març de cada any l'AEAT ha de posar a disposició dels ajuntaments la matrícula provisional de l'IAE de l'exercici en curs, la qual es tanca el 31 de desembre de l'any anterior, no va ser fins al 22 d'abril de 2006 que l'Agència no va posar a disposició de l'IMH la matrícula relativa a l'exercici 2006.

A causa del fet esmentat, l'Institut no va poder fer el tràmit d'exposició pública de la matrícula esmentada fins al període que va del 5 al 20 de maig de 2006 i, per tant, amb un endarreriment d'un mes en relació amb el termini fixat en la normativa (que és des de l'1 fins al 15 d'abril de cada any).

b) Tributació d'IAE en els casos de pertinença a un grup de societats

Un element fonamental de l'IAE és l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu, atès que, per una banda, estableix el límit a partir del qual deixa de ser aplicable l'exempció de tributar (un milió d'euros) i per altra, determina el coeficient de ponderació que s'ha d'aplicar per al càlcul de la quota municipal.

Per a la determinació de l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu, la normativa sobre l'IAE estableix que cal tenir en compte el conjunt de les activitats econòmiques exercides per ell. Això no obstant, quan l'entitat formi part d'un grup de societats en el sentit que hi dóna l'article 42 del Codi de Comerç (concepte mercantil relatiu a la presentació dels comptes dels grups de societats), l'import net de la xifra de negocis s'ha de referir al conjunt d'entitats pertanyents al grup.

D'altra banda, per a l'elaboració de la matrícula de l'IAE i en el cas d'entitats que tributen per l'Impost sobre societats (que és el cas majoritari), l'AEAT obté la informació sobre l'import net de la xifra de negocis a partir de la declaració presentada d'aquest impost.

Així, en els casos d'empreses que pertanyen a un grup afecte al règim tributari de consolidació fiscal a efectes de l'Impost sobre societats (règim que és voluntari), l'AEAT considera, per a cada una de les empreses que han consolidat fiscalment els seus comptes, l'import net de la xifra de negocis global del grup fiscal. Això no obstant, si el grup opta per no consolidar-los a efectes de l'Impost sobre societats, l'entitat dominant té l'obligació de presentar a l'AEAT una comunicació on es faci constar l'import net de la xifra de negocis del conjunt d'entitats pertanyents al grup, juntament amb la identificació de les dites entitats (model 848).

Per altra part, cal tenir en compte que la consideració de grup a efectes de l'Impost sobre societats és bastant més limitada que la que es considera a efectes mercantils (que és la que s'ha de tenir en compte en relació amb l'IAE), atès que la normativa fiscal estableix que per incloure una societat dins el grup, la matriu ha de posseir una participació, directa o indirecta, d'almenys un 75% del seu capital social, des del primer dia del període impositiu en què sigui d'aplicació el règim de tributació consolidat i durant tot el període.

Per tant, amb relació a la definició de grup a efectes mercantils, no s'inclouen en el grup totes aquelles societats en què la participació no arriba al 75% de capital, però que sobre les quals s'exerceix el control efectiu (participació, directa o indirecta, de més del 50%; majoria dels drets de vot; facultat de nomenar o de destituir la majoria dels membres de l'òrgan d'administració, entre altres), com tampoc no s'inclouen les societats dependents participades durant un període inferior a l'any (a efectes mercantils es considerarien del grup pel període que han figurat dins el grup).

Consegüentment, el fet que la consideració de grup pel que fa a consolidació fiscal sigui bastant més limitada que la consideració de grup pel que fa a consolidació mercantil, quant al nombre d'empreses que configuren el grup i, per tant, a l'import net de la xifra de negocis, pot provocar una sensible disminució en la tributació d'IAE que efectuen aquestes empreses.

2.2. GESTIÓ TRIBUTÀRIA I DE RECAPTACIÓ DE L'IAE

En el quadre següent es mostra un resum de les dades relatives a la gestió i recaptació de l'IAE efectuada per l'IMH durant l'exercici 2006. Cal assenyalar que aquestes dades no inclouen l'import reconegut i cobrat, de 7.254.082€, corresponent a la part atribuïble a l'Ajuntament de Barcelona de les quotes d'IAE nacionals i provincials de l'exercici 2006, les quals són recaptades directament per l'AEAT:

Evolució dels drets provinents de l'IAE durant l'exercici 2006	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import
Pendents de cobrament a l'inici de l'exercici	4.501	18.697.798	83.949	42.819.641	88.450	61.517.439
Reconeguts en l'exercici	34.608	97.886.393	0	0	34.608	97.886.393
Anul·lats	(1.147)	(5.960.919)	(6.551)	(4.606.750)	(7.698)	(10.567.669)
Fallits*	0	0	723	594.619	723	594.619
Traspassats a executiva	(3.984)	(5.378.740)	3.984	5.378.740	-	-
Reposats d'executiva a voluntària	142	567.810	(142)	(567.810)	-	-
Cobrats	(27.286)	(92.213.577)	(6.538)	(8.074.768)	(33.824)	(100.288.345)
Pendents de cobrament a 31.12.2006	6.834	13.598.765	75.425	35.543.672	82.259	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

* El signe d'aquest concepte és positiu perquè l'import dels càrrecs cancel·lats per insolvència ha estat inferior al dels càrrecs rehabilitats (vegeu anàlisi en l'apartat 2.2.3.2).

La situació dels saldos pendents de cobrament a 31 de desembre de 2006, segons la fase del procés de recaptació en què es trobaven en aquella data i segons l'exercici de procedència, es mostra, respectivament, en els dos quadres següents:

Situació dels imports pendents de cobrament a 31.12.2006 segons la fase del procés de recaptació	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import
Pendent de notificació de la liquidació	485	298.339	0	0	485	298.339
Amb incidència en la notificació de la liquidació	691	849.552	0	0	691	849.552
En gestió en voluntària (amb notificació en forma)	4.777	7.127.183	0	0	4.777	7.127.183
Pendent de signar la provisió de constrenyiment	0	0	2.170	2.575.439	2.170	2.575.439
En gestió en executiva (notificada i no notificada la provisió de constrenyiment)	0	0	65.785	28.530.325	65.785	28.530.325
En fase d'embargament	0	0	1.367	672.565	1.367	672.565
Deute fraccionat	49	89.770	1.694	716.775	1.743	806.545
Deute en suspensió (per interposició de recurs)	811	5.115.364	189	169.214	1.000	5.284.578
Deute paralytitzat (per gestió interna)	85	117.215	4.220	2.780.773	4.305	2.897.988
Altres	(64)	1.342	0	98.581	(64)	99.923
Total pendents de cobrament a 31.12.2006	6.834	13.598.765	75.425	35.543.672	82.259	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

Situació dels imports pendents de cobrament a 31.12.2006 per exercicis	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import	Nombre de càrrecs	Import
2006	5.447	7.917.625	2.411	2.842.493	7.858	10.760.118
2005	465	448.336	2.326	2.186.868	2.791	2.635.204
2004	63	65.735	1.051	845.223	1.114	910.958
2003	17	12.675	1.285	970.343	1.302	983.018
2002	31	19.817	19.374	9.146.501	19.405	9.166.318
2001 i anteriors	811	5.134.577	48.978	19.552.244	49.789	24.686.821
Total pendents de cobrament a 31.12.2006	6.834	13.598.765	75.425	35.543.672	82.259	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

2.2.1. Liquidació de l'IAE

L'IAE és un tribut que, llevat de determinats supòsits, es liquida mitjançant padró, atès que, per la seva naturalesa, hi ha una continuïtat dels pressupòsits determinants per a la seva exigibilitat.

A l'IMH qui s'encarrega de dur a terme totes les tasques que són necessàries per a la liquidació de l'impost és el Departament d'IAE (integrat dins la Direcció de Gestió Tributària), amb una estructura de personal que a començaments de l'any 2006 es componia de tres persones (un cap del departament, un tècnic auxiliar d'activitats socials i un auxiliar administratiu). Això no obstant, a mitjans d'any s'hi va incorporar una altra persona i s'hi va fer una reestructuració, amb la qual cosa l'estructura de personal (que es manté fins a 31.12.2008), va quedar de la manera següent: un cap del departament, un cap de servei i dos auxiliars administratius.

En el quadre següent es reflecteix el desglossament entre aquells càrrecs d'IAE per activitats empresarials emesos en l'exercici 2006 que es van liquidar mitjançant padró i aquells altres que es van liquidar mitjançant liquidació:

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 14/2009

Concepte	Padró de rebuts d'IAE	Percentatge sobre el total	Liquidacions d'IAE	Percentatge sobre el total	Total càrrecs per IAE de l'exercici 2006
IAE Activitats empresarials (a)	78.775.352	80,49	19.092.641	19,51	97.867.993
Recàrrec Diputació (b)	9.329.392	75,57	3.015.963	24,43	12.345.355
Total IAE Activitats empresarials	88.104.744	79,94	22.108.604	20,06	110.213.348
Nombre total de càrrecs 2006	24.308	70,45	10.196	29,55	34.504

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

Notes:

- (a) Atesa la poca incidència que representa, el fitxer informàtic no inclou les dades corresponents a l'IAE per Activitats professionals i artístiques, amb un total de drets reconeguts en l'exercici 2006 de 18.400 € (segons SIR). A més, tampoc no inclou la part atribuïble a l'Ajuntament de les quotes nacionals i provincials, de 7.254.082 €, les quals són recaptades directament per l'AEAT.
- (b) Recàrrec de la Diputació associat als càrrecs d'IAE emesos en l'exercici 2006.

Com es desprèn de les dades mostrades en el quadre anterior, pràcticament el 80% dels ingressos de 2006 en concepte d'IAE per activitats empresarials, inclòs el recàrrec de la Diputació, es va liquidar mitjançant padró.

A partir de les dades incloses en el fitxer informàtic a 9 de juny de 2008 (facilitat per IMH per poder fer la selecció de la mostra dels càrrecs d'IAE contrets en l'exercici 2006), en el quadre següent es distribueixen els càrrecs de l'exercici 2006 entre els liquidats per padró i els liquidats mitjançant liquidacions, amb el desglossament dels imports anul·lats, els cobrats i els pendents de cobrament fins a la data del fitxer:

Concepte	Càrrecs anul·lats fins a 9 de juny de 2008	Percentatge sobre el total	Càrrecs cobrats fins a 9 de juny de 2008	Percentatge sobre el total	Càrrecs pendents de cobrament a 9 de juny de 2008	Percentatge sobre el total	Total càrrecs de 2006
Padró:							
IAE Activitats empresarials	4.110.027	5,22	73.753.222	93,62	912.103	1,16	78.775.352
Recàrrec Diputació	480.083	5,15	8.715.332	93,41	133.977	1,44	9.329.392
Total Padró	4.590.110	5,21	82.468.554	93,60	1.046.080	1,19	88.104.744
Nombre de càrrecs	1.716	7,06	21.748	89,47	844	3,47	24.308
Liquidacions:							
IAE Activitats empresarials	4.249.770	22,26	12.234.805	64,08	2.608.066	13,66	19.092.641
Recàrrec Diputació	897.565	29,76	1.762.215	58,43	356.183	11,81	3.015.963
Total Liquidacions	5.147.335	23,28	13.997.020	63,31	2.964.249	13,41	22.108.604
Nombre de càrrecs	1.607	15,76	5.838	57,26	2.751	26,98	10.196
Total	9.737.445	8,83	96.465.574	87,53	4.010.329	3,64	110.213.348
Nombre de càrrecs totals	3.323	9,63	27.586	79,95	3.595	10,42	34.504

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

Pel que fa a la distribució de la mostra de cent nou càrrecs de l'exercici 2006 analitzats (cent inicials més nou addicionals, vegeu apartat 2), en el quadre següent es desglossen aquells que fan referència a padró (setanta-nou) i els que corresponen a liquidacions (trenta). Cal indicar, però, que aquesta distribució és a efectes informatius, atès que en la descripció de les incidències que s'han posat de manifest com a resultat de l'anàlisi no es fa aquesta diferenciació, llevat que es tracti d'una particularitat relativa al tipus de liquidació:

Criteri	Nombre de càrrecs seleccionats	Import total dels càrrecs seleccionats		
		IAE Activitats empresarials	Recàrrec Diputació	Total càrrec
Padró:				
Càrrecs de major import	33	10.558.877	1.379.482	11.938.359
Selecció aleatòria	42	98.379	10.934	109.313
Selecció addicional	4	230.650	25.726	256.376
Total càrrecs per padró seleccionats	79	10.887.906	1.416.142	12.304.048
Total càrrecs de 2006 liquidats per padró	24.308	78.775.352	9.329.392	88.104.744
Percentatge sobre el total	0,32	13,82	15,18	13,97
Liquidacions:				
Càrrecs de major import	7	2.141.511	288.380	2.429.891
Selecció aleatòria	18	19.054	2.100	21.154
Selecció addicional	5	96.596	8.919	105.515
Total càrrecs per liquidació seleccionats	30	2.257.161	299.399	2.556.560
Total càrrecs de 2006 liquidats per liquidació	10.196	19.092.641	3.015.163	22.108.604
Percentatge sobre el total	0,29	11,82	9,93	11,56
Total càrrecs de 2006 seleccionats	109	13.145.067	1.715.541	14.860.608
Total càrrecs de 2006	34.504	97.867.993	12.345.355	110.213.348
Percentatge de la mostra sobre el total	0,32	13,43	13,90	13,48

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

La descripció dels procediments, les incidències i els altres comentaris que s'han posat de manifest amb relació a l'anàlisi de la liquidació de l'IAE s'exposen a continuació d'acord amb l'estructura següent:

- Elaboració i tràmit d'aprovació del padró de contribuents de l'IAE
- Tràmit de liquidació de l'IAE i de notificació
- Resultats de l'anàlisi de la liquidació de l'IAE

2.2.1.1. Elaboració i tràmit d'aprovació del padró de contribuents de l'IAE

El padró de l'IAE es confecciona a l'IMH a partir de la matrícula definitiva facilitada per l'AEAT a través de la seva pàgina web i incorpora, per a cada contribuent, les dades corresponents a la quota mínima municipal d'IAE assignada, a més d'altres dades referides al contribuent o a la contribuent i als principals elements tributaris que determinen la quota.

Val a dir, però, que encara que la gestió censal de l'impost correspon a l'AEAT, durant el procés de formació del padró anual s'efectua tot un intercanvi d'informació periòdic entre ambdues entitats.

A més, l'Institut té establerts una sèrie de filtres informàtics, de comprovacions i d'encreuaments de dades amb la informació disponible en la base de dades d'IAE pròpia, a fi de detectar possibles errors o omissions i de depurar la base de dades. Aquesta tasca s'efectua mitjançant l'anàlisi d'uns llistats extrets dels fitxers de la matrícula (tant la pro-

visional com la definitiva), per a l'emissió dels quals s'han donat determinades especificacions dirigides a detectar casuístiques, incongruències, errors, etc.

Així mateix, en l'any 2006 l'Institut va posar a disposició dels contribuents, prèvia signatura d'un conveni, el padró electrònic en línia (de l'IAE i també d'altres tributs de cobrament periòdic i notificació col·lectiva), la funció del qual és oferir a les entitats, empreses o grups d'empreses, abans de generar el padró, la possibilitat de conciliar les activitats econòmiques exercides per ells amb les dades que consten en la base de dades de l'IMH i, d'aquesta manera, facilitar la comunicació telemàtica amb relació a possibles disconformitats. L'any 2006 la utilització d'aquesta eina encara no havia estat molt estesa (846 càrrecs per un import total de 9.246.761€, inclòs el recàrrec de la Diputació, corresponents a un total de divuit empreses que pertanyien a cinc grups d'empreses).

Mitjançant la resolució d'Alcaldia d'1 de setembre de 2006 l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el padró de contribuents de l'IAE corresponent a l'exercici 2006, l'anunci d'exposició del qual, a l'efecte de notificació col·lectiva de les liquidacions, d'examen i de reclamacions, es va publicar en el BOP el dia 6 d'aquell mateix mes.

Un cop el padró de l'IAE ha estat aprovat i notificat, es carrega la informació a l'aplicació informàtica SIR, amb la qual cosa es disposa de tota la informació necessària per a la gestió recaptatòria del tribut (fase del càrrec, estat de l'expedient, situació del rebut, import, objecte tributari, període, any del contret, partida pressupostària, modalitat de cobrament, etc.).

Amb la càrrega del padró al SIR es generen els assentaments comptables de reconeixement d'ingressos inclosos en els lots diaris (pressupostaris, per la part de la quota municipal del tribut i no pressupostaris, per l'import del recàrrec de la Diputació). La data d'aquests assentaments és la del dia de l'ordre de càrrec en els comptes bancaris dels contribuents, per als rebuts domiciliats, i la del primer dia del període de cobrament en voluntària, per als rebuts no domiciliats (vegeu apartat 2.1.4, on s'analitza la comptabilització del reconeixement de l'ingrés i de la recaptació de l'IAE).

2.2.1.2. Tràmit de liquidació de l'IAE i de notificació

Tot i que la gestió tributària i la recaptació de l'IAE s'efectua principalment mitjançant padró, hi ha determinats supòsits per als quals és necessària la pràctica d'una liquidació per part de l'Institut. Aquests supòsits són bàsicament els següents:

- En els casos d'alta per inici d'una l'activitat econòmica per part dels subjectes passius no exempts de l'impost.

Els subjectes passius presenten a l'AEAT la declaració censal d'alta d'IAE i trimestralment, l'Agència trameta a l'IMH les dades de les altes corresponents perquè practiqui

la liquidació de l'impost del període corresponent al nombre de trimestres naturals que falten per finalitzar l'any, incloent-hi aquell en què s'hagi iniciat l'activitat.

En aquest cas, durant els dos primers períodes impositius, s'ha de tenir en compte l'exempció prevista per a aquells subjectes passius que iniciïn l'exercici de la seva activitat en territori espanyol (contribuents d'una nova activitat d'IAE per primer cop).

- En els casos de baixa per cessament de l'activitat econòmica (comunicada per l'AEAT a l'IMH amb posterioritat a l'emissió del padró).

Quan cessin en l'exercici d'una activitat, els subjectes passius inclosos en la matrícula han de presentar a l'AEAT una declaració de baixa. Amb una periodicitat anual, mitjançant el fitxer de baixes i variacions (i també mitjançant comunicacions trimestrals), l'Agència trameta a l'IMH les dades de les baixes presentades perquè, si escau, l'Institut faci l'anul·lació del rebut inclòs en el padró (que fa referència a l'any natural) i, alhora, practiqui la liquidació de l'impost en proporció al nombre de trimestres naturals en els quals s'ha exercit l'activitat, de manera que, si el rebut del padró ja ha estat pagat, el contribuïent o la contribuïent pot demanar la devolució de la part corresponent als trimestres naturals en què no s'ha exercit l'activitat.

En els casos en què l'AEAT comunica la baixa a l'IMH abans de la data d'emissió del padró, no és necessari fer cap liquidació, atès que en el padró ja es calcula la quota en proporció als trimestres en què s'ha exercit l'activitat.

- Quan, com a resultat de les comprovacions fetes d'ofici per l'AEAT o pel Departament d'IAE de l'IMH, sigui procedent la pràctica d'una nova liquidació o d'una liquidació complementària.

En els casos en què sigui necessària una modificació de les dades amb posterioritat a l'emissió del rebut de padró (per incorreccions en l'adreça, en la xifra de negocis, etc.), s'anul·la el càrrec incorrecte i es practica una liquidació amb les noves dades corregides.

- Quan, com a resultat de la investigació dels supòsits de falta de declaració o de declaració incorrecta, dins l'àmbit de les actuacions d'inspecció, sigui procedent la pràctica d'una proposta de liquidació o d'una proposta de liquidació complementària, respectivament.

En aquests casos qui practica la proposta de liquidació és la Inspecció. A més, si l'inspector considera que hi ha indicis de la comissió d'una infracció tributària, paral·lelament s'inicia un expedient sancionador, amb una proposta de sanció. Cal fer constar, però, que fins a l'any 2007 la Inspecció de l'IMH no va efectuar cap actuació amb relació a l'IAE (vegeu apartat 2.3, referit a les actuacions d'inspecció de l'IAE).

Un cop emesa la liquidació i aprovada per l'òrgan competent, perquè sigui eficaç és condició necessària que sigui notificada al subjecte passiu, amb el contingut mínim establert en la normativa.

L'IMH efectua la notificació de les liquidacions practicades de forma presencial, o bé, en la majoria dels casos, per correu; en aquest cas, s'executa quinzenalment una cadena informàtica per la qual la liquidació s'incorpora a un fitxer informàtic. A partir d'aquest fitxer informàtic es generarà automàticament el document de notificació que s'ha de trametre al contribuent o a la contribuent.

Tant la impressió en paper del document de notificació com la seva distribució posterior està contractada a diverses empreses privades. Posteriorment, amb una periodicitat setmanal, les empreses notificadores lliuren a l'IMH els fitxers informàtics de les respostes de les notificacions, les quals es carreguen a la base de dades del SIR perquè s'actualitzi la fase en què es troba el càrrec amb relació a la notificació, d'acord amb uns codis de resposta tipificats.

Així mateix, quan dues notificacions no han tingut efectivitat d'acord amb els codis de resposta obtinguts, periòdicament, mitjançant una cadena informàtica, es genera la relació dels contribuents a l'efecte de publicar en el BOP l'anunci de notificació per comparèixer, el qual permetrà, si escau, iniciar el procediment de recaptació en via executiva.

2.2.1.3. Resultats de l'anàlisi de la liquidació de l'IAE

A continuació s'indiquen les incidències que, pel que fa a la liquidació de l'IAE, s'han posat de manifest en l'anàlisi dels càrrecs seleccionats:

a) Aplicació d'IAE d'ajuda als contribuents

L'IAE és un tribut molt complex, bàsicament per la complexitat del procediment que es necessita per poder determinar la quota tributària a pagar, atès el gran nombre d'elements tributaris que influeixen en el càlcul.

Entre aquests elements destaquen com a més significatius els següents:

- La quota mínima municipal assignada, d'acord amb l'activitat exercida.
- La quota municipal calculada segons la superfície dels locals on s'exerceix l'activitat, incrementada o bonificada segons diferents factors i/o activitats.
- El coeficient de ponderació, d'acord amb la xifra de negocis.
- El coeficient de situació, en funció de la ubicació dels locals.

L'IMH determina la quota tributària a partir del càlcul automàtic que efectua l'aplicació d'IAE, però, de cara als contribuents, no existeix cap aplicació informàtica oberta que els

permeti efectuar un càlcul, ni tan sols estimatiu, de l'import de la quota que els correspon per aquest tribut.

Cal assenyalar que la possibilitat de realitzar el càlcul de forma manual, seguint les disposicions establertes en les tarifes i en la Instrucció de l'IAE, resulta especialment complicada, atesos els nombrosos elements tributaris que cal considerar, així com les peculiaritats de les regles de càlcul de la Instrucció.

b) Intercanvi d'informació amb l'AEAT

Tal com ja s'ha esmentat, durant el procés de formació del padró anual s'efectua tot un intercanvi d'informació periòdic entre l'AEAT i l'IMH, a fi de depurar la base de dades d'IAE i així poder disposar d'una matrícula i d'un padró amb el mínim d'incidències possible.

Això no obstant, aquest intercanvi d'informació no està sistematitzat, atès que mitjançant correu electrònic l'IMH comunica setmanalment l'AEAT les incidències detectades, però, segons manifestacions de l'IMH, no saben quan l'Agència donarà la seva resposta o quan incorporarà les esmenes corresponents en la informació trimestral que tramet a l'Institut.

Aquesta falta de sistematització implica endarreriments en la depuració del padró, la qual cosa provoca un augment de les tasques de comprovacions, abans d'emetre el padró, i també un augment de les reclamacions dels contribuents, en el cas que l'esmena proposada per l'IMH no hagi estat introduïda en la matrícula per l'AEAT.

c) Informació sobre l'element superfície

Un dels elements tributaris més significatius per obtenir la quota tributària de l'IAE és l'element superfície dels locals on es desenvolupa l'activitat.

La superfície computable a efectes de l'IAE s'obté a partir de la superfície rectificada, que alhora prové de la superfície total, i per passar d'una a l'altra s'han de tenir en compte tota una sèrie de correccions i reduccions, d'acord amb les característiques i usos dels locals.

Cal fer constar que la correcta atribució dels metres quadrats, tant pel que fa a la superfície total com pel que fa a la part que s'ha de prendre en consideració per aplicar les correccions i reduccions, resulta de gran importància en la determinació de la quota del tribut.

En aquest sentit, les dades que consten en l'aplicació de l'IAE sobre la superfície són només les corresponents a la superfície total, la rectificada i la computable, facilitades per l'AEAT, sense que l'IMH disposi de la informació sobre els percentatges de reducció aplicats i els càlculs realitzats per l'Agència per determinar-les.

d) Modificació d'algunes dades de la matrícula tramesa per l'AEAT per a la confecció del padró

Per a l'elaboració del padró de l'IAE l'Institut incorpora les dades trameses per l'AEAT en la matrícula; no obstant això, en determinats casos, aquestes dades són incompletes, per falta d'informació en relació amb algun element tributari, en comparació amb les dades històriques de què es disposa, atès que fins a l'any 2003 l'IMH tenia delegada la gestió censal de l'IAE i, per tant, disposa d'una base de dades pròpia amb relació als subjectes passius i als elements tributaris corresponents fins a aquella data.

En aquests casos, l'IMH complementa o substitueix les dades facilitades per l'AEAT per les provinents de la base de dades d'IAE pròpia, amb la qual cosa les dades d'alguns dels elements tributaris que serveixen de base per a la confecció del padró no són coincidents amb les que consten en la matrícula, la qual, prèviament ha estat sotmesa a informació pública.

De la mostra de cent càrrecs d'IAE seleccionats inicialment, aquest fet s'ha produït en dotze casos.

Cal assenyalar, però, que tot i que l'Institut informa puntualment l'AEAT de qualsevol modificació d'aquest tipus que hagi efectuat sobre les dades de la matrícula, a fi que siguin esmenats els errors detectats, l'Agència no sempre efectua la modificació, o bé l'enregistra a vegades amb un retard considerable.

e) Omissió de la proposta de liquidació

D'acord amb la normativa aplicable, quan s'elabora una liquidació amb valors o amb dades diferents de les contingudes en la declaració presentada per l'obligat, l'Administració ha de practicar una proposta de liquidació i ha de notificar-li aquest fet, a fi que l'obligat pugui fer les alegacions que consideri pertinents.

Malgrat això, a l'IMH aquesta proposta de liquidació no s'efectua. La pràctica habitual és emetre i notificar la liquidació o la liquidació complementària sense cap proposta, i si el o la contribuent no hi està d'acord i es confirma que la liquidació practicada no és conforme, s'anul·la la liquidació i se'n fa una de nova.

Segons manifestacions de l'IMH, ja està treballant per adequar el programa informàtic a l'efecte de poder esmenar aquesta deficiència.

f) Aplicació del recàrrec i dels interessos de demora per extemporaneïtat

Per a aquelles declaracions presentades fora del termini legalment establert, sense que hi hagi hagut un requeriment previ de l'Administració, la liquidació de l'impost ha d'incloure, a més, el recàrrec extemporani i, si escau, els interessos de demora corresponents.

Cal indicar que, en les liquidacions i en les liquidacions complementàries d'IAE practicades per l'IMH, la quantificació i liquidació d'aquests conceptes s'ha fet només en algun cas de manera excepcional, atès que no sempre es té la certesa que l'extemporaneïtat hagi estat imputable a l'obligat i no a l'AEAT.

g) Diferències d'arrodoniment entre la matrícula de l'IAE tramesa per l'AEAT i l'aplicació d'IAE de l'Institut

El Reial decret 12/1995, del 28 de desembre, sobre mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera va actualitzar mitjançant l'aplicació d'un increment del 3,5% les quotes consignades en les tarifes de l'IAE, així com els valors en pessetes per metre quadrat de l'element tributari superfície dels locals.

Per fer aquesta actualització, en el seu càlcul l'AEAT va arrodonir els cèntims de la pesseta a l'alça, mentre que l'aplicació d'IAE de l'Institut va efectuar l'arrodoniment a la baixa o a l'alça, segons si els decimals eren inferiors, o superiors o iguals a cinquanta cèntims de pesseta, respectivament.

Posteriorment, aquests imports i els de la resta de les tarifes en pessetes es van convertir a euros. En aquest cas, l'AEAT va fer la transposició de manera que les dades resultants en euros es van formular amb sis decimals per a les fraccions d'euro, mentre que en l'aplicació de l'IMH ho va fer només amb dos decimals.

L'efecte dels dos fets esmentats va provocar unes diferències entre les quotes mínimes a aplicar calculades segons l'AEAT en la matrícula i les calculades en l'aplicació d'IAE de l'Institut, un cop feta l'exportació dels fitxers tramesos per l'Agència.

De la mostra de cent càrrecs de l'exercici 2006 seleccionats inicialment, per un import total de 12.817.821 € en concepte d'IAE, aquesta incidència s'ha produït en nou casos, l'efecte global dels quals s'ha estimat en una tributació inferior en 4.583,38 € a la que correspondria si s'haguessin emprat les dades de l'AEAT.

Cal fer constar que aquestes diferències d'arrodoniment, que es produïen des de l'any 1996, han estat esmenades a partir del padró d'IAE de l'exercici 2008, atès que l'IMH va fer un estudi sobre l'efecte d'aquestes discrepàncies i el va quantificar en una infravaloració mínima del padró anual d'aproximadament 60.000 €.

h) Distribució de l'import dels càrrecs per liquidacions complementàries

En els casos de càrrecs per liquidacions complementàries d'IAE motivades per variacions en el coeficient de situació o per determinades variacions de la quota municipal, l'aplicació de gestió de tributs GTT assigna una distribució incorrecta de la part de l'import de la liquidació que pertoca a la quota de l'Ajuntament i la part que pertoca al recàrrec de la Diputació.

Aquest fet es produeix perquè la fórmula matemàtica interna de distribució que aplica el GTT no considera les particularitats d'aquestes liquidacions complementàries.

Així, en el cas de variacions en el coeficient de situació, en què la variació ha d'afectar únicament la quota de l'Ajuntament, el GTT aplica una part de la quota addicional generada pel càrrec complementari al recàrrec de la Diputació. Succeeix el mateix, però amb una significació molt inferior, en el cas de variació posterior de la quota de superfície (amb relació a la del càrrec original) pel canvi bàsicament de l'element superfície, la proporció que calcula l'aplicació entre la quota de l'Ajuntament i la de la Diputació no és correcta.

A causa del que s'ha exposat, en aquests casos l'IMH assigna al concepte no presupostari relatiu al recàrrec d'IAE (i, per tant, liquida a la Diputació de Barcelona) unes quantitats que correspondrien a la quota de l'Ajuntament.

Cal indicar que aquest fet es produeix també en els casos de devolucions d'ingressos per les mateixes causes, si bé, aquestes situacions es donen en menor proporció.

L'efecte del que s'ha exposat sobre tres càrrecs complementaris analitzats en què s'havia produït algun dels canvis indicats, ha estat el d'una infravaloració de la quota de l'Ajuntament i una sobrevaloració del recàrrec de la Diputació de 35.267,41 €.

Cal assenyalar que, segons manifestacions de l'IMH, a finals de l'any 2008 aquest error de l'aplicació GTT ja ha estat esmenat.

i) Càrrecs sense tributació per l'element superfície

Un dels cent càrrecs de la mostra seleccionada inicialment, d'un import de 1.023,37 € (inclòs el recàrrec de la Diputació), correspon a una liquidació complementària d'IAE relativa a l'any 2003, la qual es va liquidar l'exercici 2006 juntament amb dues liquidacions complementàries més corresponents als anys 2004 i 2005 i referides a la mateixa activitat (objecte tributari).

El motiu d'aquestes liquidacions complementàries va ser el fet que en l'exercici 2006 l'AEAT va informar sobre la superfície del local afecte a l'activitat, dada de què fins aleshores no es disposava, i és per aquest motiu que en el càlcul de la quota tributària de les liquidacions originals no es va preveure aquest element.

Cal assenyalar que l'efecte provocat per la no tributació de l'element superfície pot ser significatiu, atès que per cada objecte tributari sense adreça o sense superfície es produeix un defecte de tributació que pot oscil·lar entre un mínim fix de 22,79 € i un màxim no determinat, atès que està en funció dels metres quadrats del local. Com a referència, s'ha estimat que per a un local de 1.000 m² on es realitzen activitats incloses en les Divisions d'1 a 6, corregit pels coeficients màxims establerts per a l'element superfície, el defecte de

tributació per exercici seria d'aproximadament 9.580€ (sense incloure el recàrrec de la Diputació).

Dels 34.504 càrrecs d'IAE emesos l'exercici 2006, s'ha pogut acotar fins a 3.258 el nombre de càrrecs que, com a màxim, podrien trobar-se en la situació indicada, si bé, d'aquest nombre s'haurien de deduir aquells càrrecs relatius a establiments que han tributat per l'element superfície i als quals s'ha aplicat un coeficient de situació del 2,28 pel fet d'estar situats a carrers o llocs que no tenen assignat específicament un coeficient de situació, així com aquells altres càrrecs que per raó de l'activitat desenvolupada no han de tributar per l'element superfície.

j) Registre històric dels canvis introduïts en l'aplicació de l'IAE

Els càrrecs d'IAE poden variar respecte del seu càlcul inicial a conseqüència de modificacions de les dades incloses en el càrrec original o de variacions en els elements tributaris. Aquestes variacions donen lloc a l'anul·lació dels càrrecs originals (per baixa o per substitució amb un nou càrrec), o bé a la liquidació de càrrecs complementaris.

Atès que l'aplicació d'IAE no conserva l'històric dels diferents càlculs realitzats, no és possible fer la consulta de les dades i del càlcul efectuat per obtenir la quota referida al càrrec original, ja que un cop introduïdes les modificacions es conserven només aquestes últimes dades.

A més, tampoc no existeix un registre dels canvis efectuats on constin les dades originals així com la causa de la modificació, ja que, encara que l'aplicació permet establir la traçabilitat sobre la data i l'usuari que ha efectuat el canvi, en general no informa sobre la naturalesa d'aquest. Només en determinats casos, quan la modificació és a instància de l'AEAT, queda enregistrat aquest origen.

Així, en general, la causa dels canvis efectuats en els càrrecs només és possible identificar-la mitjançant la documentació suport arxivada, de la qual es disposa quan el canvi s'efectua a instància de l'interessat, i no quan l'efectua d'ofici el mateix IMH per la modificació de dades errònies o incompletes incloses en la matrícula tramesa per l'AEAT.

k) Liquidacions complementàries practicades a una cadena de grans magatzems

Dos dels càrrecs d'IAE de 2007 analitzats (associats a dos càrrecs de l'exercici 2006) corresponen a dues liquidacions complementàries referides als tres últims trimestres de 2005 i a l'exercici 2006, per uns imports totals de 157.349,31€ i de 209.799,09€, respectivament, les quals es van expedir a una cadena de grans magatzems que va obrir un nou establiment el juny de 2005, i que les va pagar en període voluntari.

El motiu pel qual es van fer aquestes liquidacions complementàries és que l'IMH, per iniciativa pròpia, va modificar el coeficient de situació amb relació al coeficient computat en

les liquidacions inicials, atès que, segons l'Institut, la cadena esmentada havia de tributar amb el mateix coeficient de situació per a tots els establiments ubicats a la ciutat.

Així, es va considerar que la categoria del carrer on està situat l'establiment en qüestió havia de ser la A, amb un coeficient de situació de 3,80, en lloc de la categoria D, considerada inicialment, amb un coeficient de situació de 2,28.

Cal indicar, però, que el coeficient de situació que li pertocava era de 2,28, d'acord amb l'Ordenança fiscal de l'IAE per als exercicis 2005 i 2006 i, per tant, les dites liquidacions complementàries, d'un total de 367.148,40 €, eren errònies. En conseqüència, l'IMH hauria de considerar la possibilitat de retornar-los d'ofici, incloent-hi els interessos de demora.

Aquest fet no es produeix en els exercicis posteriors, atès que en les ordenances de l'any 2007 es va modificar el coeficient de situació corresponent a l'entorn comercial on està situat el gran magatzem i se li va assignar la categoria A, amb un coeficient de situació de 3,80.

I) Element tributari en la tributació d'un hotel de gran luxe

Un dels cent càrrecs de la mostra seleccionada inicialment correspon a un hotel amb categoria de cinc estrelles gran luxe, l'import del qual és de 126.135,17 € (115.497,26 € corresponents a la quota de l'Ajuntament i 10.637,91 € al recàrrec de la Diputació) i, d'acord amb el que estipulen les tarifes de l'IAE per a l'epígraf que li correspon (681, Servei d'hostalatge en hotels i motels), l'element tributari és el nombre d'habitacions, multiplicat per una tarifa en funció de la categoria de l'hotel.

En l'anàlisi d'aquest càrrec s'han posat de manifest les incidències següents:

- Se li va aplicar la tarifa corresponent als hotels de cinc estrelles, en lloc de la que li correspondria per la condició d'hotel de gran luxe, la qual és superior en 7,464570 € per habitació.
- Se li va aplicar una reducció d'un 30% en el total de quota mínima municipal, aplicable només a aquells hotels que romanguin oberts menys de vuit mesos l'any, la qual cosa no és d'aplicació a l'establiment en qüestió, atès que està obert tot l'any.

Aquestes incidències, que tenen el seu origen en la informació tramesa per l'AEAT i que, alhora, provenen de la declaració presentada pel contribuent a la data d'obertura de l'establiment, l'any 1992, no van ser detectades per l'Agència ni tampoc per l'IMH durant els anys en què tenia delegada la gestió censal de l'IAE.

Per tant, si el càlcul s'hagués efectuat d'acord amb els elements corresponents, l'import del càrrec d'IAE de l'exercici 2006 per a aquest hotel hauria estat de 197.974,83 € (181.278,16 € per la quota de l'Ajuntament i 16.696,67 € pel recàrrec de la Diputació), és a

dir, 71.839,56 € superior (65.780,90 € per la quota de l'Ajuntament i 6.058,76 € pel recàrrec de la Diputació).

Encara que aquest fet es produeix des de l'obertura de l'hotel, el defecte de tributació per aquesta causa, referit als exercicis que en l'actualitat es troben oberts a inspecció –2004, 2005 i 2006– s'ha estimat en una quantitat global d'aproximadament 215.000 €.

Pel que fa als exercicis posteriors a 2006, cal indicar que el 31 de desembre de 2006 l'hotel de referència va canviar de titularitat, amb la qual cosa l'antic propietari va fer la declaració de baixa d'activitat del local i el nou va fer la declaració d'alta, si bé, en aquest cas la declaració d'alta, d'1 de gener de 2007, especificava correctament la categoria (de gran luxe) així com la temporada d'obertura al públic (tot l'any). Aquest fet va produir un canvi en el codi de l'objecte tributari a efectes de l'IAE.

Per aquest motiu, en l'exercici 2008, de la Inspecció de l'IMH de la tributació d'IAE d'aquest hotel referida als exercicis 2007 i 2008, no van sorgir les incidències esmentades.

La Inspecció va revisar la tributació de l'activitat referida només al nou codi de l'objecte tributari (donat d'alta l'1 de gener de 2007) sense tenir en compte la tributació efectuada en els exercicis anteriors pel titular precedent, amb la qual cosa les incidències assenyalades no es van detectar.

Tot i això, cal fer constar que, pel que fa als exercicis no prescrits, amb data 18 de setembre de 2008 la Inspecció de l'IMH va comunicar al contribuent l'inici d'actuacions inspectores de comprovació a l'efecte de regularitzar, si escau, la seva situació tributària respecte a l'IAE.

m) Aplicació de l'exempció per inici de l'exercici d'una activitat

En l'anàlisi realitzada sobre els hotels de categoria cinc estrelles gran luxe s'ha detectat que tres d'aquests hotels, pertanyents cada un d'ells a una cadena hotelera diferent amb altres establiments situats a Barcelona, havien iniciat la seva activitat els exercicis 2005, 2006 i 2008, respectivament. Malgrat això, cap d'ells va tributar per IAE, ni en l'exercici d'inici d'activitat ni tampoc, si esqueia, en el següent, pel fet de gaudir de l'exempció per inici d'activitat establerta per als dos primers períodes impositius.

Amb relació a aquesta exempció, l'ordenança fiscal de l'IAE estableix que no es considerarà que s'ha produït l'inici de l'exercici d'una activitat quan aquesta s'hagi desenvolupat anteriorment sota una altra titularitat, circumstància que s'entén que concorre, entre altres, en els casos de fusió, escissió o aportació de branques d'activitat, o de transformació de la forma jurídica de la titularitat.

Així, l'obertura de nous establiments per una activitat que ja s'exercia, encara que sigui sota una titularitat diferent o en termes municipals diferents, no es pot considerar com l'inici

de l'exercici d'una nova activitat –i en aquest sentit es pronuncia el Consell Tributari¹– atès que aquesta exempció tracta d'estimular l'inici de noves activitats, fet que obliga a diferenciar els casos d'inici d'activitat d'aquells altres en què es produeix una ampliació d'aquesta o una alteració de la forma jurídica en què es realitzava.

En el cas dels hotels esmentats, en pertànyer a cadenes hoteleres, s'entén que ja exercien l'activitat (tant dins del terme municipal de Barcelona com fora) i, per tant, no els és aplicable l'exempció esmentada.

El motiu per qual s'ha aplicat a aquests establiments l'exempció en qüestió està en el fet que, en pertànyer a societats individuals amb un NIF propi (i no com a part integrant d'un grup d'empreses), l'aplicació d'IAE tracta les dades subministrades per l'AEAT en la matrícula com qualsevol alta de nova empresa (NIF nou) i aplica l'exempció.

Cal assenyalar, però, que amb la informació disponible només s'ha pogut fer l'estimació de la quantitat no ingressada per a dos dels tres hotels. Per a un d'ells la dita quantitat ascendeix a un total de 168.800 € (150.897 € per l'IAE i 17.903 € pel recàrrec de la Diputació) i fa referència al tercer i quart trimestres de 2005 i a l'exercici 2006, i per a l'altre, que fa referència al quart trimestre de 2006, l'estimació és d'11.915 € (10.651 € per l'IAE i 2.164 € pel recàrrec de la Diputació).

n) Aplicació del coeficient de situació

En la tributació d'IAE d'un dels hotels de cinc estrelles gran luxe analitzats, s'ha detectat que durant els exercicis que van de 2002 (any d'inici de l'activitat) fins a l'any 2006, el coeficient de situació aplicat va ser inferior al que hauria correspost d'acord amb l'ordenança fiscal de l'IAE dels exercicis indicats.

L'hotel està situat en una àmplia zona classificada amb la categoria de Zona Industrial Consolidada, amb un coeficient de situació de 2,09, si bé, per al cas de l'adreça en què es troba ubicat l'hotel, la categoria que li pertoca, d'acord amb l'Ordenança, és la A, amb un coeficient de situació de 3,80.

Per tal d'esmenar aquest error, l'exercici 2007 l'IMH va efectuar dos càrrecs complementaris per un total de 97.311,74 €, si bé, aquest import feia referència només als exercicis 2005 i 2006.

Pel que fa a la tributació corresponent a l'any 2004, cal indicar que, advertit l'error, el 15 de desembre de 2008 l'IMH va efectuar un altre càrrec complementari, per un total de 24.327,90 €, atès que l'exercici esmentat encara no havia prescrit.

1. Òrgan especialitzat regulat per l'article 47 de la Llei 1/2006, del 13 de març, de règim especial del municipi de Barcelona.

o) Tributació per IAE de les empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona

Tal com es descriu en l'apartat 2, s'ha fet una recerca de les empreses amb participació majoritària de l'Ajuntament de Barcelona (superior al 50%, directament o indirectament) per comprovar si, com a subjectes passius no exempts havien tributat per IAE l'exercici 2006.

Abans, però, cal precisar que s'han tingut en compte només aquelles empreses en què l'import net de la seva xifra de negocis, individualment, era igual o superior a un milió d'euros. Per tant, s'ha deixat al marge la qüestió de si les empreses amb participació de l'Ajuntament formen part d'un grup de societats en el sentit que hi dóna l'article 42 del Codi de Comerç. En aquest cas a efectes de l'IAE l'import net de la xifra de negocis s'hauria de referir al conjunt d'entitats pertanyents al grup i, si escau, tributar.

En el quadre següent s'identifiquen aquelles empreses participades majoritàriament per l'Ajuntament de Barcelona en què s'han trobat incidències en la tributació d'IAE:

Empresa	Percentatge de participació	Tributació per IAE	Referència per als comentaris
Barcelona Gestió Urbanística, SA	(a) 100,00	No	1
Barcelona de Serveis Municipals, SA	(a) 100,00	No	2
Cementiris de Barcelona, SA	(b) 51,00	No	3
Mercados de Abastecimientos de Barcelona, SA (Mercabarna)	(b) 50,69	Parcial	4

Font: Elaboració pròpia.

Notes:

(a) Participació directa de l'Ajuntament.

(b) Participació de l'Ajuntament a través de Barcelona de Serveis Municipals.

Els comentaris que es poden fer sobre aquestes empreses són els següents:

- 1) Barcelona Gestió Urbanística, SA no tributa per IAE atès que, segons consta en la informació tramesa l'AEAT, l'alta per inici d'activitat de l'empresa és de data 1 de març de 2008; malgrat això, en la memòria d'aquesta societat inclosa en l'Informe anual referit a l'exercici 2004 s'especifica que es va constituir el 15 de desembre de 2000 i que l'import net de la seva xifra de negocis d'aquell any va ser de 2,7 milions d'euros.

Per tant, a falta d'evidència addicional, aquesta empresa hauria d'haver tributat per IAE.

- 2) Barcelona Serveis Municipals, SA (BSM) no tributa per IAE perquè, segons va manifestar l'IMH, la dita empresa considera que fins a l'entrada en vigor de la Llei 1/2006, del 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona, li era d'aplicació el règim d'exempció que preveia el Decret 1166/1960, del 23 de maig, pel qual es regulava el règim especial per a Barcelona (Reial decret explícitament derogat amb la Llei 1/2006).

D'acord amb l'article 3 d'aquella norma, les societats municipals, llevat de les d'economia mixta, eren considerades òrgans tecnicojurídics de gestió de l'Ajuntament i els era d'aplicació, entre altres, les exempcions i bonificacions fiscals aplicables a l'Ajuntament. Per tant, BSM considera que, mentre era vigent la citada norma (fins a juny de

2006) li era d'aplicació l'exempció d'IAE prevista, amb caràcter general, per a les entitats locals.

Val a dir, però, que encara que l'exempció indicada li fos aplicable, extrem que segons manifestacions de l'IMH s'està analitzant, s'ha comprovat que en la base de dades de l'AEAT no consta cap informació sobre BSM i, per tant, no ha tributat per IAE ni per la part proporcional de l'any 2006 ni tampoc pels exercicis 2007 i 2008.

- 3) Cementiris de Barcelona, SA no tributa per IAE perquè l'AEAT no informa sobre el seu àmbit de tributació (municipal, provincial o nacional) i, per tant, aquesta empresa no s'inclou en la base de dades d'IAE de l'Institut. Resulta, doncs, evident que l'activitat exercida per aquesta empresa se circumscriu al municipi de Barcelona, per la qual cosa hauria de tributar per l'IAE d'àmbit municipal.
- 4) Mercabarna tributa, per quota municipal, per l'exercici de les tres activitats següents: sacrifici i especejament de bestiar; explotació d'autopistes i túnels, i ensenyament de formació professional (epígrafs 4131, 7514 i 9321, respectivament). Així mateix, per quota nacional tributa pel lloguer de locals industrials per una superfície total de 3.063 m² (epígraf 8612).

En el quadre següent s'exposen els recursos físics de què disposa i els metres quadrats que ocupen aquests recursos (els quals són elements per a determinar la quota de l'IAE), segons consta en la memòria de Mercabarna referida a l'exercici 2006, disponible en la pàgina web de l'Ajuntament:

Recursos físics de què disposa Mercabarna	Superfície (m ²)		
	Mercabarna	Edificada privada	Llogada
Escorxador	28.944	-	14.061
Mercat central de fruites i hortalisses	103.839	-	52.561
Mercat central de peix	26.333	-	13.499
Mercat central de la flor	12.094	-	6.538
Centre de serveis comercials i hotelers	14.328	4.509	14.080
Serveis tècnics	5.901	1.513	1.513
Zona d'activitats complementàries	27.811	230.653	345.669
Total	219.250	236.675	447.921

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació inclosa en la memòria de Mercabarna de l'exercici 2006.

Per tant, d'acord amb les dades indicades en el quadre anterior, es pot deduir que, encara que Mercabarna tributa pel lloguer d'espais (per quota nacional), ho fa només per un total de 3.063 m², molt inferior a la superfície llogada que consta en la seva memòria, que és de 447.921 m². Igualment, en la tributació per l'activitat d'escorxador només es considera una superfície total (abans de deduir les correccions i reduccions corresponents) de 14.030 m², la qual és molt inferior a la que consta en la memòria, de 28.944 m².

Així mateix, de la informació sobre la xifra de negocis per activitats que consta en la memòria indicada, es dedueix que Mercabarna podria desenvolupar alguna activitat econòmica susceptible de tributació per IAE i per la qual no tributa.

Així, amb relació a la tributació per IAE de les empreses dependents de l'Ajuntament, es pot concloure el següent:

- Hi ha tres empreses que no tributen per IAE, qüestió que hauria de considerar-se.
- En un cas es tributa d'acord amb unes magnituds que difereixen significativament d'aquelles que consten en fonts d'informació de l'Ajuntament o de les mateixes empreses involucrades.
- El fet de no tributar per IAE provoca una disminució dels recursos econòmics de la Diputació de Barcelona, per la part del recàrrec provincial de l'IAE corresponent, i també dels del mateix Ajuntament, en els casos en què la participació en el capital no sigui per la totalitat.

p) Tributació per IAE de les empreses dependents de la Generalitat de Catalunya

Igual que per al cas de l'Ajuntament, s'ha fet una anàlisi sobre les empreses amb participació majoritària de la Generalitat de Catalunya (superior al 50%, directament o indirectament) a l'efecte de comprovar si, com a subjectes passius no exempts havien tributat per IAE en l'exercici 2006 (independentment de la correcció o no de l'import tributat). Així mateix, s'han tingut en compte només aquelles empreses en què l'import net de la seva xifra de negocis, individualment, era igual o superior a un milió d'euros.

Així, d'acord amb la informació facilitada per la Direcció General de Patrimoni, a 31 de desembre de 2006 la Generalitat de Catalunya tenia participació majoritària en seixanta-cinc societats. En el quadre següent es resumeix el resultat de l'anàlisi realitzada amb relació a la tributació per IAE d'aquestes empreses:

Descripció	Nombre d'empreses	Percentatge sobre el total
Empreses per a les quals consta tributació per IAE l'any 2006	34	52,31
Empreses per a les quals no consta tributació per quota municipal d'IAE per una causa explicada (segons la consulta a la base de dades de l'AEAT):		
- Per adreça fora del terme municipal de Barcelona	21	
- Per exempció per xifra de negocis	3	
- Per alta posterior al 31 de desembre de 2006	1	
- Per baixa anterior a l'1 de gener de 2006	2	
- Per tributació per quota provincial o nacional	1	
Subtotal	28	43,08
Empreses situades a Barcelona per a les quals no consta cap informació per part de l'AEAT:		
- Immobiliària Corberó, SA	1	
- Túnel de Toses, Concessionaria del Estado, SA	1	
- Servei Coordinador d'Urgències de Barcelona, SA (en liquidació)	1	
Subtotal	3	4,61
Total	65	100,00

Font: Elaboració pròpia.

Consegüentment, amb relació a la tributació per IAE de les empreses dependents de la Generalitat, es pot concloure que de les trenta-una empreses que no tributen per quota municipal d'IAE, n'hi ha tres, una d'elles en liquidació des de l'any 2004, l'existència de les quals no consta en la base de dades de l'AEAT.

q) Tributació per IAE de les cent empreses o grups d'empreses amb domicili social a Barcelona que van tenir el major volum de facturació l'exercici 2004

Com s'ha esmentat en l'apartat 2, s'ha fet una recerca de les cent empreses o grups d'empreses amb domicili social a Barcelona que van tenir el major volum de facturació l'exercici 2004, per comprovar si, com a subjectes passius no exempts, havien tributat per IAE l'exercici 2006 (independentment de la correcció o no de l'import tributat).

D'acord amb la informació obtinguda, en el quadre següent es resumeix el resultat de l'anàlisi realitzada amb relació a la tributació per IAE d'aquestes empreses o grups d'empreses:

Descripció	Nombre d'empreses	Percentatge sobre el total
Empreses per a les quals consta tributació per IAE l'any 2006	90	90,00
Empreses per a les quals no consta tributació per quota municipal d'IAE per una causa explicada (segons la consulta a la base de dades de l'AEAT):		
- Per adreça fora del terme municipal de Barcelona	3	
- Per exempció per xifra de negocis	1	
- Per baixa anterior a l'1 de gener de 2006	1	
- Per tributació per quota provincial o nacional	5	
Subtotal	10	10,00
Total	100	100,00

Font: Elaboració pròpia.

Així, amb relació a la tributació per IAE d'aquestes empreses, no s'ha detectat que hi hagi hagut cap omisió en la tributació per una causa no explicada.

2.2.2. Recaptació de l'IAE

En el quadre següent es mostren les dades incloses en la Liquidació del pressupost relatives a la recaptació de l'IAE efectuada l'exercici 2006:

Concepte	Drets reconeguts /Saldo inicial (b) (ambdós nets d'anul·lacions)	Recaptació líquida	Saldos pendents de cobrament
Exercici corrent:			
IAE Activitats empresarials	91.748.784	80.998.347	10.750.437
IAE Act. professionals i artístiques	18.400	8.719	9.681
Total Exercici corrent (a)	91.767.184	81.007.066	10.760.118
Exercicis tancats:			
2005	4.738.170	2.102.966	2.635.204
2004	1.148.959	238.001	910.958
2003	1.087.006	103.988	983.018
2002	9.609.766	443.448	9.166.318
2001 i anteriors	41.079.697	16.392.876	24.686.821
Total Exercicis tancats	57.663.598	19.281.279	38.382.319
Total Exercici corrent i tancats	149.430.782	100.288.345	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Notes:

- Aquestes dades no inclouen l'import reconegut i cobrat, de 7.254.082 €, corresponent a la part atribuïble a l'Ajuntament de Barcelona de les quotes d'IAE nacionals i provincials de l'exercici 2006, les quals són recaptades directament per l'AEAT.
- Per als drets provinents d'exercicis tancats el saldo inicial correspon al saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2005.

Per la seva importància quantitativa, cal esmentar, en primer lloc, el moviment del saldo pendent de cobrament provinent dels exercicis 2001 i anteriors, de 41.079.697 € (net d'anul·lacions), el qual incloïa un import de 20.244.332 € del qual, 15.377.913 € es van recaptar l'exercici 2006 i la resta, de 4.866.419 €, l'any 2008.

Aquests imports fan referència a unes liquidacions d'IAE relatives als anys 1992, 1993 i 1994 practicades per l'IMH l'exercici 1996 a sis caixes d'estalvi, les quals van ser recorregudes enfront dels tribunals per les dites entitats, per considerar que en aquells anys es trobaven exemptes de l'impost.

Després de diversos processos judicials, el 20 de gener de 2005 el Tribunal Constitucional va dictar la sentència número 10/2005 favorable als interessos de l'Ajuntament de Barcelona, entre altres ajuntaments.

El resum dels imports d'IAE i altres conceptes associats liquidats a les caixes d'estalvi i dels imports recaptats fins al 31 de desembre de 2006 es mostra en el quadre següent:

Entitat	SalDOS pendents a 31.12.2005				Reconegut en l'exercici 2006			Cobrat en l'exercici 2006	SalDOS pendents a 31.12.2006
	IAE	Recàrrec Diputació	Interessos demora	Total pendent	Recàrrec constreny.	Interessos demora	Total reconegut		
CEPB (a)	14.125.791	1.553.083	3.010.828	18.689.702	0	3.505.531	3.505.531	13.801.395	8.393.838
CEC (b)	4.759.761	523.908	1.495.767	6.779.436	1.230.874	2.045.539	3.276.413	9.430.784	625.065
CEP (c)	1.154.323	127.813	0	1.282.136	0	760.237	760.237	2.042.373	0
CAMPZAR (d)	155.033	14.919	0	169.952	0	88.433	88.433	258.385	0
CGAC (e)	24.890	2.382	0	27.272	0	12.832	12.832	40.104	0
MPCGAB (f)	24.534	2.248	0	26.782	3.602	16.819	20.421	47.203	0
Total	20.244.332	2.224.353	4.506.595	26.975.280	1.234.476	6.429.391	7.663.867	25.620.244	9.018.903

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH.

Notes:

- (a) Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.
- (b) Caixa d'Estalvis de Catalunya.
- (c) Caixa d'Estalvis del Penedès.
- (d) Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Zaragoza, Aragón y Rioja.
- (e) Caja General de Ahorros de Canarias.
- (f) Monte de Piedad Caja General de Ahorros de Badajoz.

Del saldo a 31 de desembre de 2006, de 8.393.838 €, pendent de cobrament a la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 4.866.419 € corresponen a l'IAE de l'exercici 1994, 516.591 € al corresponent recàrrec de la Diputació i la resta, de 3.010.828 €, a unes liquidacions complementàries d'interessos de demora dels exercicis 1992 i 1993 practicades l'any 2000. L'exercici 2008 s'ha saldat aquest deute juntament amb els interessos de demora meritats fins aleshores, de 3.649.650 €; l'import total cobrat és de 12.043.488 €.

El saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2006 a la Caixa d'Estalvis de Catalunya, de 625.065 €, correspon a una liquidació complementària d'interessos de demora practicada l'any 2000, la qual es trobava en suspensió pel fet d'estar recorreguda. El 27 d'octubre de 2008 el Jutjat contenciós administratiu va dictar sentència favorable a l'Institut, la qual ha esdevingut ferma. Per tant, en aquesta mateixa data l'IMH va requerir l'entitat perquè abans del 5 de febrer de 2009 fes l'ingrés del deute, que ascendeix a un total de 861.481,27€, inclosos els interessos de demora meritats durant la suspensió.

Un cop feta l'explicació sobre la recaptació d'aquestes liquidacions d'IAE practicades a les caixes d'estalvi i relatives als anys 1992, 1993 i 1994, a continuació es fa l'anàlisi sobre la recaptació, d'acord amb l'estructura següent:

- Terminis per al cobrament dels rebuts d'IAE en voluntària
- Desglossament dels càrrecs d'IAE cobrats en període voluntari i en període executiu
- Resultats de l'anàlisi de la recaptació de l'IAE

2.2.2.1. *Terminis per al cobrament dels rebuts d'IAE en voluntària*

Els subjectes passius tenen l'opció de fer el pagament de l'IAE liquidat per padró mitjançant la domiciliació bancària dels rebuts en entitats col·laboradores autoritzades per l'IMH (igual que qualsevol altra exacció municipal de venciment periòdic). En aquest cas el contribuent o la contribuent gaudeix d'una bonificació d'un 2% de l'import de la quota municipal d'IAE.

Els imports corresponents al padró de l'IAE per activitats empresarials de l'exercici 2006, amb el desglossament entre els rebuts amb domiciliació bancària i els no domiciliats, es mostren en el quadre següent:

Concepte	Càrrecs per IAE de l'exercici 2006 gestionats per padró	Padró de rebuts amb domiciliació bancària	Percentatge sobre el total	Padró de rebuts sense domiciliació bancària	Percentatge sobre el total
IAE Activitats empresarials	78.775.351	59.858.848	75,99	18.916.503	24,01
Recàrrec Diputació	9.329.393	6.998.236	75,01	2.331.157	24,99
Total per activitats empresarials	88.104.744	66.857.084	75,88	21.247.660	24,12
Nombre total de càrrecs 2006	24.308	16.053	66,04	8.255	33,96

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Com s'observa en el quadre anterior, l'exercici 2006 un 66,04% dels rebuts inclosos en el padró d'IAE estava domiciliat i representa el 75,88% dels imports a ingressar.

Segons la resolució d'Alcaldia publicada en el BOP del 30 de desembre de 2005, els terminis establerts per al pagament en període voluntari de l'IAE de 2006 eren els següents: per als rebuts domiciliats, el 15 de novembre de 2006, i per als rebuts no domiciliats, del 2 d'octubre a l'1 de desembre de 2006, ambdós inclosos.

Així mateix, els rebuts es poden domiciliar fins a dos mesos abans de l'inici del període voluntari de cobrament. Fora d'aquest termini, i fins al final del període voluntari de cobrament, les sol·licituds de domiciliació es carreguen en el compte corrent bancari o d'estalvi (facilitat pel contribuent) el 22 de desembre de 2006 i queden domiciliats a partir de l'any següent.

Pel que fa als casos d'impagament dels rebuts domiciliats, l'IMH dona l'opció perquè els rebuts retornats durant el període que va del 15 de novembre fins al 22 de desembre de 2006 puguin ser satisfets en període voluntari. En aquest cas es generen uns rebuts d'IAE sense la bonificació del 2% per domiciliació i amb data límit de pagament el 31 de desembre de 2006.

Cal indicar que, a diferència dels anys anteriors, en què l'IAE es cobrava en dues o més fraccions, l'any 2006 no es va fraccionar el cobrament d'aquest tribut, ja que l'endarreriment previst en el procés d'elaboració del padró d'aquest any va dissuadir l'Institut de prendre aquesta opció.

Pel que fa a la recaptació de liquidacions d'IAE (un cop el deute ha estat notificat de manera reglamentària), el pagament es pot efectuar a través de qualsevol de les entitats col·laboradores autoritzades per l'IMH. El termini voluntari de pagament és com segueix:

- Per a les notificacions rebudes entre l'1 i el 15 del mes en curs, el termini de pagament és des de la data de recepció de la notificació fins al dia 20 del mes següent.
- Per a les notificacions rebudes entre el 16 i l'últim dia del mes en curs, el termini de pagament és des de la data de recepció de la notificació fins al dia 5 del segon mes posterior.

Així mateix, en el cas que el o la contribuent no satisfaci el deute al venciment dels terminis indicats en els paràgrafs anteriors, s'iniciarà el procediment de recaptació en període executiu mitjançant la generació de la provisió de constrenyiment, que fins al 14 de juny de 2006 (data d'entrada en vigor de la Llei 1/2006, del 13 de març, per la qual es regula el Règim especial del municipi de Barcelona) era dictada pel tesorer de l'Ajuntament i que a partir d'aquesta data és dictada pel gerent de l'IMH.

La provisió de constrenyiment té la mateixa força executiva que una sentència judicial per actuar sobre el patrimoni de l'obligat i, d'acord amb la normativa, el seu text ha d'incloure tota una sèrie de continguts que s'han de notificar als contribuents.

Amb l'inici del període executiu es meriten algun dels tres tipus de recàrrecs següents, els quals es calculen sobre la totalitat del deute no ingressat en període voluntari:

- Recàrrec executiu del 5%: només quan se satisfaci el deute no ingressat en període voluntari abans de rebre la notificació de la provisió de constrenyiment.
- Recàrrec de constrenyiment reduït del 10%: quan se satisfaci el deute no ingressat, juntament amb aquest recàrrec, abans de la finalització del període indicat en la notificació de la provisió de constrenyiment.
- Recàrrec de constrenyiment ordinari del 20%: quan se satisfaci el deute una vegada transcorreguts els terminis anteriors. En aquest cas s'exigiran, a més, els interessos de demora meritats des de la data d'inici del període executiu.

Així mateix, si transcorregut el termini d'ingrés fixat en la provisió de constrenyiment no s'ha satisfet el deute, es dictarà la provisió d'embargament, mitjançant la qual s'ordena l'embargament de béns i drets en quantitat suficient per cobrir l'import del deute no ingressat, els recàrrecs, els interessos i les costes del procediment de constrenyiment, respectant sempre el principi de proporcionalitat.

Cal indicar que, tot i que a partir de l'1 de gener de 2006 (data d'entrada en vigor del nou Reglament general de recaptació, aprovat mitjançant el Reial decret 939/2005, del 29 de juny), ja no és necessària la notificació al contribuent o a la contribuent de la provisió d'embargament, cal que cada actuació d'embargament sigui documentada en una diligència i que aquesta sigui notificada a la persona contribuent.

2.2.2.2. **Desglossament dels càrrecs d'IAE cobrats en període voluntari i en període executiu**

En el quadre següent es mostren els imports dels càrrecs d'IAE cobrats en període voluntari i en període executiu durant l'exercici 2006, així com els saldos pendents de cobrament a 31 de desembre de 2006, en voluntària i en executiva, provinents de l'exercici 2006 i d'exercicis tancats:

Situació	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import (a)	Nombre de càrrecs	Import (a)	Nombre de càrrecs	Import (a)
Càrrecs cobrats:						
De l'exercici 2006 (b)	25.303	80.607.505	377	399.561	25.680	81.007.066
D'exercicis tancats	1.983	11.606.072	6.161	7.675.207	8.144	19.281.279
Total càrrecs cobrats a 31.12.2006	27.286	92.213.577	6.538	8.074.768	33.824	100.288.345
Càrrecs pendents de cobrament de l'exercici 2006:						
En gestió de cobrament	5.426	7.899.361	2.404	2.830.140	7.830	10.729.501
En fraccionament	21	18.264	6	3.782	27	22.046
En suspensió	0	0	1	8.571	1	8.571
Total pendents de l'exercici 2006	5.447	7.917.625	2.411	2.842.493	7.858	10.760.118
Càrrecs pendents de cobrament d'exercicis tancats:						
En gestió de cobrament	548	494.270	71.138	31.827.543	71.686	32.321.813
En fraccionament	28	71.506	1.688	712.993	1.716	784.499
En suspensió	811	5.115.364	188	160.643	999	5.276.007
Total pendents d'exercicis tancats	1.387	5.681.140	73.014	32.701.179	74.401	38.382.319
Total càrrecs pendents a 31.12.2006	6.834	13.598.765	75.425	35.543.672	82.259	49.142.437

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH.

Notes:

- Imports en concepte d'IAE, sense incloure el recàrrec de la Diputació ni tampoc, si escau, els recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions.
- Aquestes dades no inclouen l'import reconegut i cobrat, de 7.254.082 €, corresponent a la part atribuïble a l'Ajuntament de Barcelona de les quotes d'IAE nacionals i provincials de l'exercici 2006, les quals són recaptades directament per l'AEAT.

D'altra banda, els imports cobrats i els pendents de cobrament relatius als càrrecs d'IAE per activitats empresarials de l'exercici 2006, a 9 de juny de 2008 (data del fitxer informàtic que ha servit de base per a la selecció de les mostres referides als càrrecs de 2006), es reflecteixen en el quadre següent:

Situació dels càrrecs de 2006 a 9 de juny de 2008	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import*	Nombre de càrrecs	Import*	Nombre de càrrecs	Import*
Càrrecs cobrats: De l'exercici 2006	25.840	83.355.196	1.746	2.632.831	27.586	85.988.027
Càrrecs pendents de cobrament de l'exercici 2006:						
En gestió de cobrament	581	360.558	2.986	3.092.824	3.567	3.453.382
En fraccionament	3	5.610	23	31.754	26	37.364
En suspensió	2	29.423	0	0	2	29.423
Total pendents de l'exercici 2006	586	395.591	3.009	3.124.578	3.595	3.520.169

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

* Imports en concepte d'IAE, sense incloure el recàrrec de la Diputació ni tampoc, si escau, els recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions.

La situació dels imports pendents de cobrament corresponent als càrrecs d'IAE de l'exercici 2005 i anteriors a 18 de juny de 2008 (data del fitxer informàtic que ha servit de base per a la selecció de les mostres referides als càrrecs d'exercicis anteriors) es reflecteix en el quadre següent:

Situació dels càrrecs de 2006 a 18 de juny de 2008	Voluntària		Executiva		Total	
	Nombre de càrrecs	Import*	Nombre de càrrecs	Import*	Nombre de càrrecs	Import*
Càrrecs pendents de cobrament d'exercicis tancats:						
En gestió de cobrament	456	316.801	62.021	31.076.911	62.477	31.393.712
En fraccionament	1	1.593	829	410.918	830	412.511
En suspensió	134	269.326	186	175.439	320	444.765
Total càrrecs pendents	591	587.720	63.036	31.663.268	63.627	32.250.988

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada pel SIR de l'IMH (fitxer informàtic a 18 de juny de 2008).

* Els imports inclouen, a més de l'IAE, les quantitats relatives al recàrrec de la Diputació i, si escau, als recàrrecs i interessos de demora per extemporaneïtat associats a les liquidacions, atès que les dades del fitxer informàtic no permeten fer aquest desglossament.

Respecte als saldos cobrats de càrrecs provinents d'exercicis tancats, cal indicar que no s'ha pogut disposar del detall, atès que, com ja s'ha esmentat en l'apartat 2, el fitxer facilitat per l'IMH a 18 de juny de 2008, només proporciona informació sobre la situació dels càrrecs pendents de cobrament a la data d'emissió del fitxer.

Això no obstant, atès que, com s'ha esmentat en l'apartat 1.1.1, la finalitat d'aquest treball s'ha adreçat a avaluar la gestió tributària i recaptatòria efectuada per l'IMH, així com la correcció del tractament pressupostari i comptable aplicat, i que la mostra de cent trenta-set càrrecs analitzada s'ha estimat suficient a l'efecte d'avaluar la gestió indicada, no s'ha considerat que el fet exposat en el paràgraf anterior constituís una limitació a l'abast.

2.2.2.3. Resultats de l'anàlisi de la recaptació de l'IAE

Les incidències que s'han posat de manifest en l'anàlisi del procediment de recaptació de l'IAE s'exposen a continuació:

a) Càrrecs pendents en període voluntari de cobrament

D'acord amb la informació continguda en els fitxers informàtics a 9 i a 18 de juny de 2008 (data d'emissió dels fitxers que han servit de base per a l'anàlisi dels càrrecs d'IAE de l'exercici 2006 i dels d'exercicis anteriors, respectivament), en aquelles dates constaven uns saldos pendents en període voluntari de cobrament de 452.706€ (395.591€ corresponents a l'IAE i 57.115€ corresponents al recàrrec de la Diputació) i de 587.720€, respectivament (en aquest últim cas les dades del fitxer no permeten desglossar la part relativa a l'IAE i la part referida al recàrrec de la Diputació).

D'aquests saldos pendents, hi ha un import global de 410.041€ que correspon a càrrecs que es trobaven en període voluntari de cobrament per una causa explicada, d'acord amb la fase del procés que consta per a cada càrrec en el fitxer (en fraccionament, en suspensió per la interposició d'un recurs pendent de resoldre, o bé, en paralització per suspensió de pagaments de la persona deutora, per pas a gestió activa, etc.). La resta, de 630.385€, correspon als càrrecs següents, els quals es trobaven en la fase VO, voluntària pendent:

- 559 càrrecs de l'exercici 2006, per un import total pendent de 382.282€ (331.956€ corresponents a la quota de l'Ajuntament i 50.326€ al recàrrec de la Diputació)
- 398 càrrecs de l'exercici 2005 i anteriors, per un import total pendent de 248.103€ (en aquest cas les dades del fitxer no permeten desglossar els imports dels diferents conceptes).

El fet que aquests càrrecs romanguin en la fase VO, voluntària pendent, més enllà de febrer de 2007 (venciment del període de cobrament en voluntària de l'últim padró d'IAE de 2006) és improcedent, atès que el codi que identifica la fase dels càrrecs ja té en compte aquelles altres situacions en què, per determinades raons, els càrrecs poden romandre en període voluntari de cobrament sense passar a executiva.

Segons manifestacions de l'IMH, la causa de no haver traspasat aquests càrrecs a executiva està en el fet que la cadena informàtica que efectua el traspàs té la instrucció d'excloure d'aquest moviment tots aquells càrrecs en què el NIF del subjecte passiu comença per les lletres P o S, assignades a les administracions públiques, o bé per la lletra G, assignada a les associacions i altres tipus d'entitats no definits.

En ambdós casos es dóna un tractament per part de l'IMH diferenciat pel fet que, en el cas de les Administracions públiques, en general, els seus béns no són susceptibles d'em-

bargament i, en el cas de les Associacions i altres tipus d'entitats, perquè la normativa que defineix les claus d'atribució del NIF amb aquesta lletra recull tot un conjunt de formes jurídiques de naturalesa tan dispar com poden ser les fundacions, les federacions esportives o els fons de pensions.

b) Retard en la notificació de la provisió de constrenyiment

Setmanalment l'IMH identifica aquells càrrecs corresponents a liquidacions notificades correctament i no satisfetes al venciment del període de pagament en voluntària mitjançant l'execució d'una cadena informàtica, la qual genera de forma automàtica les provisions de constrenyiment així com una relació d'elles, que és aprovada pel gerent (pel tresorer abans del 14 de juny de 2006). Posteriorment, s'emeten les dites provisions perquè siguin notificades al contribuent o a la contribuent.

Cal indicar que, segons la mostra analitzada, el termini transcorregut entre la data de generació de la provisió de constrenyiment (data en què s'aprova) i la data de la seva notificació és, com a mitjana, de tres mesos per a aquells càrrecs contrets a partir de l'exercici 2003 (any en què el volum de notificacions va disminuir sensiblement a causa de la modificació del règim legal de l'IAE) i de quinze mesos per als càrrecs contrets en exercicis anteriors.

Segons manifestacions de l'IMH, la notificació de les provisions de constrenyiment, que s'efectua periòdicament de manera massiva juntament amb la resta de notificacions per altres conceptes (multes de circulació, liquidacions de tributs, diligències d'embargaments, etc.), està d'acord amb un calendari el qual considera diversos factors per tal que el volum periòdic de notificacions sigui regular, tenint en compte la logística que aquesta tasca comporta.

Així, el volum de notificacions s'ha d'adequar tant a la capacitat de les empreses notificadores com a la capacitat i a les necessitats del mateix Institut (per exemple, cal regular la capacitat d'atenció al públic a causa de la major afluència de contribuents que la notificació de la provisió de constrenyiment comporta, el fet que la notificació de les multes de circulació sigui prioritària amb relació a altres notificacions pel seu curt període de prescripció, etc.).

c) Béns objecte d'embargament per part de l'IMH en la recaptació de l'IAE

Tot i que la normativa i l'ordenança fiscal general estableixen tota una relació i prelació de béns embargables, per a la recaptació de l'IAE l'Institut només utilitza les vies següents: embargament de saldos en comptes corrents oberts en entitats de dipòsit del municipi de Barcelona, embargament de béns immobles i, excepcionalment, embargament de vehicles (opció que s'utilitza més per a la recaptació de multes de circulació).

Així mateix, a partir del 13 de desembre de 2006, data de l'adhesió de l'Ajuntament de Barcelona al conveni de col·laboració signat entre l'AEAT i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies en matèria d'intercanvi d'informació tributària i col·laboració en la gestió recaptatòria, l'Institut pot embargar, totalment o parcialment, les devolucions tributàries sol·licitades a l'Agència pels contribuents.

d) Embargament de comptes corrents

El procés d'embargament de comptes corrents és un procés que s'efectua de manera automatitzada i per al qual se segueix el sistema normalitzat establert al Quadern 63 (emès per l'AEB). Aquest procés comprèn les fases següents:

- Sol·licitud d'informació de comptes oberts a la vista a totes les entitats de dipòsit amb seu a Barcelona (per a un màxim de 100.000 contribuents).
- Lliurament per part de les entitats de dipòsit, de la informació sol·licitada, en un termini màxim de trenta dies, confirmant la titularitat o la inexistència de compte per cada contribuent.
- Ordre d'execució de l'embargament a les entitats de dipòsit per part de l'IMH, un cop s'han seleccionat els deutors que hi tenen compte obert (automàticament es generen les ordres d'embargament per a les entitats de dipòsit i les diligències d'embargament que es notifiquen als deutors).
- Les entitats disposen de quatre dies per executar les ordres d'embargament i un cop efectuada la retenció, comuniquen a l'IMH els resultats de les actuacions. Així mateix, els deutors disposen d'un termini de vint dies per intentar arreglar la situació i, així, poder ordenar a l'entitat el desbloqueig del compte.
- Transcorreguts els vint dies, si els deutors no han pogut cancel·lar el deute, l'entitat de dipòsit ingressa les quantitats retingudes a un compte de l'Ajuntament.

La duració mínima d'aquest procés és d'aproximadament dos mesos.

Cal fer constar que en una gran part dels casos analitzats aquest procés s'ha repetit de manera excessiva, la qual cosa ha endarrerit significativament l'inici d'altres vies d'embargament, atès que aquest procés és previ a la utilització de les altres vies.

Val a dir, però, que actualment aquest fet ha quedat resolt atès que, segons manifestacions de l'IMH, a partir de setembre de 2006 l'embargament de comptes corrents només s'efectua tres vegades per a cada compte, i si a partir del tercer intent aquest no s'ha pogut fer efectiu, la persona deutora queda catalogada com a negativa d'embargament de comptes corrents i passa a nous processos d'embargament (situació en fase EX60, executiva altres embargaments).

e) Derivació de responsabilitat

Malgrat que la normativa tributària preveu la figura del successor i les del responsable solidari i del responsable subsidiari a l'efecte de derivar l'acció administrativa per exigir el pagament dels deutes tributaris (articles 39 a 43 i 174 a 176 de la Llei 58/2003, del 17 de desembre, general tributària), en cap dels expedients que han estat objecte d'anàlisi s'ha arribat a fer aquesta derivació.

Segons manifestacions de l'IMH la derivació de responsabilitat no és una pràctica habitual a l'Institut.

f) Retard en el procediment d'embarcament de béns immobles

Tant la provisió d'embarcament com les diligències d'embarcament de béns immobles i també la resta d'accions que condueixen a l'alienació dels béns embargats s'efectua sense una periodicitat determinada i amb un considerable diferiment en el temps, amb la qual cosa es corre el risc de perdre la possibilitat de materialitzar el cobrament dels deutes mitjançant aquesta actuació.

2.2.3. Cancel·lacions i anul·lacions de càrrecs d'IAE

En el quadre següent es mostra el resum dels càrrecs d'IAE cancel·lats o anul·lats en l'exercici 2006, d'acord amb el tipus de cancel·lació o d'anul·lació:

Concepte	Cancel·lacions i anul·lacions segons SIR			Subtotal	Anul·lacions segons SIGEF		Total
	Cancel·lació per prescripció	Cancel·lació per insolvència*	Anul·lacions		Anul·lació per fraccionament	Devolució d'ingressos	
Exercici corrent:							
IAE Activitats empres. i profes.	88.283	0	6.030.926	6.119.209	30.202	2.517.664	8.667.075
Exercicis tancats:							
2005	1.136	(1.745)	1.610.894	1.610.285	141.740	0	1.752.025
2004	0	(120.679)	185.411	64.732	77.380	0	142.112
2003	0	(141.722)	76.834	(64.888)	79.407	0	14.519
2002	64.619	(98.553)	131.969	98.035	328.595	0	426.630
2001 i anteriors	2.086.472	(231.920)	291.125	2.145.677	840.970	0	2.986.647
Total exercicis tancats	2.152.227	(594.619)	2.296.233	3.853.841	1.468.092	0	5.321.933
Total exercicis corrent i tancats	2.240.510	(594.619)	8.327.159	9.973.050	1.498.294	2.517.664	13.989.008

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR i segons SIGEF).

* El signe d'aquest concepte és negatiu perquè l'import dels càrrecs cancel·lats per insolvència ha estat inferior al dels càrrecs rehabilitats (vegeu apartat 2.2.3.2).

La descripció i l'anàlisi de cada tipus de cancel·lació o d'anul·lació s'efectua a continuació d'acord amb l'estructura següent:

- Cancel·lacions de càrrecs d'IAE per prescripció del deute
- Cancel·lacions de càrrecs d'IAE per insolvència dels deutors
- Anul·lacions de càrrecs d'IAE (excepte per fraccionament del deute, les quals s'anul·litzen en l'apartat 2.4.3)
- Devolucions d'ingressos indeguts
- Resultats de l'anàlisi de les cancel·lacions i anul·lacions de càrrecs d'IAE

2.2.3.1. *Cancel·lacions de càrrecs d'IAE per prescripció del deute*

Durant l'exercici l'IMH determina els deutes prescrits mitjançant cadenes informàtiques, les quals calculen si en el període transcorregut entre dues notificacions amb efectes positius d'un càrrec, han passat quatre anys o més i, alhora, si aquest càrrec no es troba en alguna de les subfases de paralització del procés general de gestió de cobrament que l'exclou de ser declarat prescrit (per exemple, deute en procés d'embargament de béns; en procés de resolució d'un recurs, garantit amb un aval, o bé, quan el subjecte passiu està en suspensió de pagaments).

Aquesta identificació dels possibles càrrecs prescrits mitjançant cadenes informàtiques es fa sense una periodicitat prefixada i, per tant, a aquells casos en què durant el procés de gestió de cobrament s'ha considerat escaient la declaració de prescripció, se'ls aplica el codi de la subfase EZ76, Executiva prefallit Batch, que vol dir que es paralitza el procés de gestió de cobrament a l'espera d'incloure'ls dins d'un expedient general de prescripció.

Posteriorment, per formalitzar els expedients generals de prescripció, l'IMH identifica els càrrecs prescrits que s'han d'incloure en l'expedient mitjançant l'execució d'altres cadenes informàtiques, per a les quals s'han donat determinades especificacions amb relació a la situació dels càrrecs (l'any del contret, la fase i subfase en què es troben, etc.).

Així mateix, si en el procés de gestió dels saldos pendents el gestor que tracta la informació determina que hi ha un deute prescrit, formalitza una baixa en línia per prescripció. En aquests casos, la persona que efectua materialment la baixa en línia ha de tenir un perfil autoritzat per fer-ho i la resolució del gerent per la qual s'acorda la baixa es realitza a posteriori, per a una relació d'assentaments.

En el quadre següent es desglossen els imports cancel·lats l'exercici 2006 per prescripció, segons la modalitat de prescripció descrita:

Concepte	Prescripcions mitjançant expedients generals de prescripció	Prescripcions en línia	Total cancel·lacions per prescripció
Exercici corrent:			
IAE Activitats empresarials i professionals	0	(a) 88.283	88.283
Exercicis tancats:			
2005	0	(b) 1.136	1.136
2004	0	0	0
2003	0	0	0
2002	64.619	0	64.619
2001 i anteriors	1.495.961	(c) 590.511	2.086.472
Total Exercicis tancats	1.560.580	591.647	2.152.227
Total Exercici corrent i tancats	1.560.580	679.930	2.240.510

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Notes:

- Aquest import no correspon a prescripcions del deute (vegeu observació en el punt a de l'apartat 2.2.3.5).
- Correspon a una liquidació que, per error, es va cancel·lar per prescripció en lloc de fer una anul·lació. Aquest fet es va esmenar l'exercici 2007.
- D'aquesta quantitat, un total de 466.012 € correspon a la baixa de seixanta càrrecs liquidats per l'IMH a una caixa d'estalvi (vegeu observació en el punt e de l'apartat 2.2.3.5).

L'import global de 1.560.580€ correspon a quatre expedients de baixa general per prescripció de tributs i de multes que, pel que fa a l'IAE, afectaven un total de 4.440 càrrecs.

D'aquests expedients, el més significatiu correspon a l'aprovat per Resolució del gerent de l'IMH del 27 de novembre de 2006, mitjançant el qual es van donar de baixa 4.141 càrrecs dels exercicis que van de 1992 a 2002, l'import dels quals en concepte d'IAE va ser per un total d'1.463.151,26€ (a més d'una quantitat addicional donada de baixa, de 185.349,49€, en concepte de recàrrec de la Diputació i d'interessos associats als càrrecs d'IAE esmentats).

2.2.3.2. *Cancel·lacions de càrrecs d'IAE per insolvència dels deutors*

Durant l'exercici, quan un càrrec es paralitza perquè es troba en gestió activa i la gestió individual efectuada pel gestor dona com a resultat la proposta de fallit o d'insolvència de l'obligat al pagament, el càrrec es passa a la subfase EZ14, Executiva paralytitzat–Prefallit, que, un cop revisat i formalitzat l'expedient de declaració de fallit, passa posteriorment a la subfase EZ51, Executiva paralytitzat–Proposta de fallit on line, a l'espera que es formalitzi l'expedient administratiu de declaració de crèdits incobrables i es comptabilitzi la baixa (moment en el qual els càrrecs passen a la fase EF, Executiva fallit).

Per formalitzar l'expedient administratiu de declaració de crèdits incobrables l'IMH identifica els càrrecs a incorporar mitjançant l'execució d'una cadena informàtica per a la qual s'ha donat la instrucció d'incloure aquells càrrecs que es troben en la subfase esmentada EZ51, Proposta de fallit on line.

D'altra banda, en aquells casos en què un o una contribuent declarat inicialment fallit esdevingui solvent, i si no hi ha prescripció dels deutes, es rehabiliten els imports no cobrats i es reprèn el procediment de recaptació en executiva. Per tant, es practica una nova liquidació i una provisió de constrenyiment, a fi que siguin emesos els títols executius corresponents en la mateixa situació de cobrament en què es trobaven en el moment de fer la declaració d'insolvència.

El desglossament per exercicis dels càrrecs d'IAE cancel·lats l'exercici 2006 en concepte d'insolvència i dels rehabilitats en el mateix exercici, es mostra en el quadre següent:

Concepte	Cancel·lacions per insolvència	Rehabilitació d'insolvències	Total cancel·lacions netes per insolvències
Exercici corrent: IAE Activitats empresarials i professionals	0	0	0
Exercicis tancats:			
2005	0	(1.745)	(1.745)
2004	0	(120.679)	(120.679)
2003	2.093	(143.815)	(141.722)
2002	316	(98.869)	(98.553)
2001 i anteriors	151	(232.071)	(231.920)
Total Exercicis tancats	2.560	(597.179)	(594.619)
Total Exercici corrent i tancats	2.560	(597.179)	(594.619)

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

L'origen dels moviments reflectits en el quadre anterior es troba en l'expedient de declaració de crèdits incobrables formalitzat l'any anterior (el 6 de novembre de 2005), mitjançant el qual l'IMH va donar de baixa 44.158 càrrecs, l'import dels quals en concepte d'IAE va ser per un total de 17.548.544,63€ (a més d'una quantitat addicional, de 2.353.277,49€, en concepte de recàrrec de la Diputació i de recàrrecs i interessos associats als càrrecs d'IAE esmentats).

Respecte a aquest expedient, cal indicar que es va tractar d'un expedient singular pel que fa a les especificacions dels imports per donar de baixa. Així, no es van considerar només aquells càrrecs que es trobaven en la subfase EZ51, Executiva paratitzat – Proposta de fallit on line, tal com s'ha explicat anteriorment, sinó que, d'acord amb l'informe que consta en l'expedient, es van donar de baixa tots aquells càrrecs per als quals a 31 d'octubre de 2005 concorrien les circumstàncies següents:

- S'havia intentat embargar comptes corrents, amb resultat negatiu.
- S'havia comprovat la inexistència de béns per embargar (vehicles i immobles).
- Els obligats al pagament no constaven com a actius en els registres de l'AEAT.

Així, tots els moviments enregistrats en l'exercici 2006 per cancel·lació i per rehabilitació de deutes per insolvència corresponen a càrrecs donats de baixa l'any 2005 mitjançant l'expedient esmentat, atès que els imports cancel·lats, per un total de 2.560€, corresponen a càrrecs d'IAE rehabilitats prèviament, una part dels quals es va recuperar mitjançant l'embargament del compte corrent del contribuent i la resta es va a tornar a donar de baixa per insolvència.

2.2.3.3. Anul·lacions de càrrecs d'IAE (excepte per fraccionament del deute)

El desglossament, per exercicis, dels càrrecs d'IAE anul·lats l'exercici 2006 es mostra en el quadre següent:

Concepte	Anul·lacions	Retrocessió d'anul·lacions	Total anul·lacions netes
Exercici corrent:			
IAE Activitats empresarials i professionals	6.182.724	151.798	6.030.926
Exercicis tancats:			
2005	1.704.515	93.621	1.610.894
2004	187.643	2.232	185.411
2003	78.730	1.896	76.834
2002	139.884	7.915	131.969
2001 i anteriors	314.800	23.675	291.125
Total Exercicis tancats	2.425.572	129.339	2.296.233
Total Exercici corrent i tancats	8.608.296	281.137	8.327.159

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Així mateix, el detall de la causa d'anul·lació relativa als càrrecs del 2006 anul·lats en el mateix exercici, per un total net de 6.030.926 €, segons el codi de la fase i de la subfase aplicat, es mostra en el quadre següent:

Codi subfase	Causa de l'anul·lació segons el codi de la fase i de la subfase	En voluntària	En executiva	Total
03	De gestió tributària	-	1.183	1.183
04	Domiciliació en període voluntari	1.123	-	1.123
05	Error en la liquidació	2.038.794	499.043	2.537.837
06	Duplictat de la liquidació	12.029	2.121	14.150
07	Duplictat de l'expedient (de l'AEAT)	1.174.464	9.471	1.183.935
09	Duplictat de rebuts	2.431	-	2.431
10	De gestió recaptatòria	85.576	-	85.576
18	Acord del gerent de l'IMH (a)	12.879	-	12.879
25	Error del titular	3.582	-	3.582
26	Baixa (de l'expedient d'activitat)	227.382	29.043	256.425
28	Error adreça tributària	321	-	321
37	Exempció (no inclosa)	193.840	49.633	243.473
40	Bonificació (no inclosa)	2.229	-	2.229
70	De recursos	2.059	-	2.059
80	Per canvi coeficient segons l'AEAT	1.426	-	1.426
-	Anul·lació general (subfase no identificada)	460.425	703	461.128
Subtotal		4.218.560	591.197	4.809.757
Bonificació del 2% per domiciliació bancària dels rebuts d'IAE recaptats per padró (dada estimada)				1.166.393
Altres (b)				54.776
Total				6.030.926

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (fitxer informàtic a 9 de juny de 2008).

Notes:

(a) Anul·lacions per a les quals és necessària una resolució del gerent o de la gerent de l'IMH.

(b) Diferència no significativa causada pel fet que la informació s'ha obtingut a partir de les dades del fitxer informàtic a 9 de juny de 2008, retrocedides a 31 de desembre de 2006 pel que fa a les fases i subfases dels càrrecs anul·lats.

Del total de 2.537.837 €, corresponent als càrrecs anul·lats a causa d'error en la liquidació (codi 05), una quantitat de 1.012.325,31 € fa referència a l'anul·lació d'una sèrie de càrrecs inclosos en el padró electrònic en línia d'IAE els quals, per error, es van incloure també en el padró no electrònic. De la resta, d'1.525.512 €, s'han analitzat dos càrrecs anul·lats per uns imports en concepte d'IAE de 394.888,93 € i de 441.053,87 €, en voluntària i en executiva, respectivament, els quals van ser substituïts per uns altres amb els imports esmenats.

Pel que fa a la justificació dels càrrecs anul·lats per duplictat de l'expedient (codi 07), per un total d'1.183.935 €, aquesta es troba bàsicament, segons manifestacions de l'IMH, en el fet que l'any 2006 es va produir un error en l'exportació de les dades de l'AEAT relatives a les declaracions de l'element tributari de l'IAE referit als metres quadrats venuts en els exercicis 2003 i 2004 per algunes de les empreses immobiliàries (vendes informades per l'AEAT l'any 2006), el qual va provocar que en l'any 2006 s'emetessin indegudament dos càrrecs diferents per al mateix fet imposable de cada contribuent.

Quant a l'import de 461.128 €, referit a les anul·lacions per a les quals no consta el codi d'identificació del motiu de l'anul·lació, aquest inclou una quantitat de 278.405,75 € que correspon a un càrrec referit a l'any natural que es va anul·lar per baixa de l'activitat durant l'exercici i que es va substituir per un altre corresponent al període que pertocava. Així, en aquest cas, el codi que identifica la causa de l'anul·lació hauria d'haver estat el 26 (vegeu comentari en el punt *i* de l'apartat 2.2.3.5).

Finalment, la quantitat global anul·lada d'1.166.393 € fa referència a la bonificació d'un 2% de la quota de l'Ajuntament per la domiciliació bancària dels rebuts d'IAE recaptats per padró, atès que, d'acord amb la normativa, el descompte per domiciliació de rebuts es considera un benefici fiscal (bonificació) i, per tant, el seu tractament comptable implica una disminució dels drets reconeguts, la qual es materialitza mitjançant la comptabilització d'una anul·lació global inicial, d'1.197.178,53 €, referida al 2% de la totalitat dels càrrecs d'IAE domiciliats, i una sèrie de retrocessions individuals d'aquesta anul·lació, per l'import de la bonificació de cada un d'aquells rebuts que van resultar impagats, ja que, en aquest cas, es perd el dret a aquest benefici.

Cal indicar que, atès que no ha estat possible obtenir l'import agregat de les bonificacions corresponents als rebuts impagats, l'import estimat que s'ha considerat, d'1.166.393 €, ha estat el corresponent a un 2% de la totalitat dels càrrecs que es van cobrar en període voluntari del padró de rebuts domiciliats (2% sobre 58.319.668 €).

2.2.3.4. Devolucions d'ingressos indeguts

Tal com s'ha esmentat en l'apartat 2, les devolucions d'ingressos indeguts es classifiquen en el SIR en l'exercici en què es va liquidar l'impost, si bé, aquesta classificació és només a efectes informatius (sense generar cap moviment pressupostari) atès que, tal com estableix la normativa pressupostària d'aplicació, aquestes devolucions s'han d'enregistrar en l'exercici corrent, amb independència de l'exercici d'origen del càrrec. Per aquest motiu la comptabilització pressupostària s'efectua directament mitjançant el SIGEF.

En el quadre següent es mostren els imports retornats en concepte d'IAE en l'exercici 2006, d'acord amb l'exercici de procedència dels càrrecs que van originar la devolució:

Exercici de procedència del càrrec	Activitats empresarials	Activitats professionals o artístiques	Total devolucions d'IAE aplicades a l'exercici 2006
2006	895.709	0	895.709
2005	556.139	0	556.139
2004	525.834	0	525.834
2003	168.035	2.737	170.772
2002	53.400	2.353	55.753
2001 i anteriors	271.162	42.295	313.457
Total	2.470.279	47.385	2.517.664

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Cal indicar que del total de 2.517.664€ retornats l'exercici 2006, una quantitat global de 824.415,48€ (exclòs el recàrrec de la Diputació de 97.812,00€) correspon a la devolució de l'import total de dos càrrecs, reconeguts l'exercici 2006, els quals feien referència a l'IAE de l'any 2005 de dues empreses que pertanyen al mateix grup. El motiu de la devolució va ser en ambdós casos el fet d'haver declarat, per error en el moment de fer la declaració d'alta d'IAE (l'any 2005), una potència per al subministrament elèctric molt per sobre de la real.

A l'IMH les devolucions d'ingressos indeguts s'efectuen a instància de la persona interessada; només en alguns casos puntuals la devolució s'ha fet d'ofici.

Així, les devolucions es formalitzen quan, un cop la persona interessada ha presentat la sol·licitud o el recurs i s'ha comprovat la procedència de la devolució, total o parcial, del deute satisfet, el gerent dicta la resolució corresponent a favor del contribuent o la contribuent, a proposta del Departament de contencions i coordinació jurídica, departament encarregat de gestionar les sol·licituds de devolució presentades.

La quantitat a retornar ha d'incloure, a més de l'import de l'ingrés indegudament efectuat, l'interès de demora corresponent al temps transcorregut des de la data de l'ingrés fins a la de l'ordre de pagament. (Respecte d'aquesta qüestió, vegeu punt *m* de l'apartat 2.2.3.5.)

Pel que fa al pagament al contribuent o a la contribuent, aquest s'efectua normalment per transferència bancària. Mitjançant l'execució d'una cadena informàtica es generen periòdicament les remeses de pagament per devolució d'ingressos; alhora, en aquest mateix procés, es comprova si la persona titular de la devolució manté deutes tributaris pendents de pagament en període executiu, a l'efecte de poder practicar-li la corresponent compensació.

Amb relació a l'IAE les devolucions d'ingressos es produeixen bàsicament per les causes següents:

- En els casos de baixa per cessament de l'activitat econòmica (informada per l'AEAT amb posterioritat a l'emissió del padró). L'Institut anul·la el rebut inclòs en el padró (referit a l'any natural) i, alhora, practica la liquidació de l'impost en proporció al nombre de trimestres naturals en els quals s'ha exercit l'activitat, de manera que, si el rebut del padró ja ha estat pagat, el contribuent o la contribuent pot demanar la devolució de la part corresponent als trimestres naturals en què no s'ha exercit l'activitat.
- Quan s'ha produït un cobrament en excés (a causa d'errors en el càlcul de la quota, de variacions dels elements tributaris o per altres motius), així com en els casos de duplicitat en el pagament del rebut per part dels contribuents.

2.2.3.5. Resultats de l'anàlisi de les cancel·lacions i anul·lacions de càrrecs d'IAE

Les incidències que s'han posat de manifest en l'anàlisi dels càrrecs cancel·lats i dels anul·lats s'exposen a continuació:

a) Càrrecs liquidats l'exercici 2006 i cancel·lats per prescripció en el mateix exercici 2006

L'exercici 2006 l'IMH va practicar unes liquidacions d'IAE referides als exercicis 2001 i anteriors, l'import global de les quals va ascendir a 99.734,90 € (sense incloure el recàrrec de la Diputació). Posteriorment, mitjançant baixes en línia, aquestes liquidacions es van cancel·lar per prescripció.

No obstant això, atès que d'aquestes liquidacions s'havia recaptat un total d'11.451,58 €, es van retrocedir les baixes corresponents a les liquidacions cobrades i va quedar un import total net cancel·lat per prescripció de 88.283,32 € (sense incloure el recàrrec de la Diputació).

Respecte a aquesta pràctica cal fer constar les incidències següents:

- Aquestes liquidacions d'IAE no s'haurien d'haver practicat, atès que l'any 2006 el dret de l'IMH de practicar liquidacions referides als exercicis 2001 i anteriors havia prescrit i, per tant, per esmenar l'error, s'hauria d'haver fet una anul·lació del càrrec i no una cancel·lació per prescripció.
- L'Institut no va retornar d'ofici l'import recaptat indegudament per un total d'11.451,58 €.

b) Baixes per cancel·lació dels deutes prescrits mitjançant expedients generals de prescripció

Com ja s'ha esmentat, durant l'exercici l'IMH determina els deutes prescrits mitjançant cadenes informàtiques, si bé, la identificació dels possibles càrrecs prescrits mitjançant aquestes cadenes es fa sense una periodicitat prefixada, amb la qual cosa la formalització dels expedients generals de prescripció no es fa de manera sistemàtica per al total dels deutes prescrits al tancament de cada exercici.

c) Identificació automàtica dels deutes que es troben a punt de prescriure

Actualment, l'aplicació informàtica SIR no permet identificar de forma automàtica aquells deutes que es troben a punt de prescriure. Si es poguessin identificar de forma automàtica milloraria sensiblement la gestió de cobrament i s'evitaria la pràctica d'altres actuacions innecessàries.

d) Cancel·lació de deutes prescrits mitjançant baixes en línia

Com ja s'ha esmentat, si en el procés de gestió de cobrament dels saldos pendents es determina que hi ha un deute prescrit, es formalitza una baixa en línia per prescripció i la resolució del gerent per la qual s'acorda la baixa es realitza a posteriori, per a una relació d'assentaments.

Val a dir, però, que una gran part d'aquests tipus de baixes es dona perquè el o la contribuent, adduint la prescripció, presenta un recurs a la notificació de la reclamació del deute per part de l'IMH. En aquests casos el problema relatiu al fet d'acordar la baixa a posteriori no es presenta, atès que la resolució del recurs mitjançant la qual s'estima la pretensió del o de la contribuent i, consegüentment, la baixa per prescripció del deute, és acordada prèviament també pel gerent de l'Institut.

e) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una caixa d'estalvi

De l'import global cancel·lat mitjançant baixes en línia, de 590.511 €, provinent de càrrecs dels exercicis 2001 i anteriors, un total de 466.011,59€ correspon a la baixa de seixanta càrrecs d'IAE (exclòs el recàrrec de la Diputació) liquidats per l'IMH a una caixa d'estalvi en el seu moment i referits als exercicis que van de l'any 1996 al 2000.

El fet que va causar la baixa per prescripció d'aquests càrrecs es descriu a continuació:

- Després de diversos intents de cobrament dels càrrecs pendents en via executiva i mitjançant la notificació lliurada en mà al contribuent el 26 de setembre de 2001 (segons la informació que consta en el SIR), l'IMH va reclamar al contribuent el pagament del deute pendent per un import total de 685.230,73€, el qual corresponia a diversos tributs de diferents anys i també als recàrrecs executius i als interessos meritats fins aleshores.
- Posteriorment, també amb notificacions lliurades en mà (segons consta en el SIR), amb dates 2 de novembre de 2004 i 29 de novembre de 2005, l'Institut va tornar a reclamar el pagament d'aquest deute. Els imports totals reclamats eren de 758.132,73€ i de 785.788,11€, respectivament, incloses les quantitats addicionals pels interessos meritats fins al moment de la reclamació.
- El 5 de desembre de 2005 el contribuent va presentar un recurs contra la notificació del 29 de novembre de 2005 esmentada i per la qual se l'instava al pagament d'un total de 785.788,11€. En el recurs s'al·legava que el deute reclamat es trobava prescrit i juntament amb aquest es va presentar un aval bancari per garantir el deute.
- El 6 de març de 2006 el gerent de l'Institut va dictar la resolució mitjançant la qual s'estimava el recurs i s'ordenava l'anul·lació del deute pendent per prescripció així com la devolució de l'aval.

Cal fer constar que, segons manifestacions de l'IMH, la prescripció va estar causada pel fet que no es va poder provar que el deute reclamat l'exercici 2001 hagués estat notificat correctament, atès que no es va poder localitzar a l'arxiu el document que evidenciés que amb data 26 de setembre de 2001 s'havia efectuat aquest tràmit.

Aquest fet podria ser indicatiu de la possible existència de responsabilitat comptable. No obstant això, cal assenyalar que l'únic òrgan amb competència per pronunciar-se sobre l'existència de responsabilitat comptable és el Tribunal de Comptes mitjançant la tramitació dels procediments previstos en la Llei 2/1982, del Tribunal de Comptes i en la Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes.

f) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una empresa participada per l'Ajuntament de Barcelona, Parc d'atraccions Tibidabo, SA (PATSA)

L'expedient de baixa general per prescripció, aprovat el 27 de novembre de 2006, pel qual es va donar de baixa un total d'1.463.151,26 € en concepte d'IAE (a més de 185.349,49 € pel recàrrec de la Diputació i pels interessos associats), incloïa un deute pendent de cobrament a PATSA per un total de 178.826,02 €, el qual feia referència a 378 càrrecs d'IAE referits al període que va des de l'any 1997 fins a una part de l'any 2001, ambdós inclosos.

Cal indicar que des del 19 de març de 2002 PATSA és una empresa participada totalment per l'Ajuntament de Barcelona a través de Barcelona de Serveis Municipals, SA (empresa que des de març de 2000 s'encarregava de la gestió i l'explotació de les instal·lacions del Parc d'atraccions, de l'aparcament i dels altres serveis del Tibidabo) i, per tant, en ser PATSA una empresa que pertanyia a l'Ajuntament des de març de 2002, no havia raons que justificuessin la prescripció dels deutes.

En el quadre següent s'exposa un resum de l'evolució dels càrrecs d'IAE de PATSA referits als exercicis que van des de l'any 2001 (per la part no inclosa en l'expedient de prescripció esmentat) fins a l'any 2006, ambdós inclosos:

Exercici dels càrrecs	Anul·lacions*				Cobraments			
	En exercicis anteriors a 2006	En l'exercici 2006	En exercicis posteriors a 2006	Total	En exercicis anteriors a 2006	En l'exercici 2006	En exercicis posteriors a 2006	Total
2001	-	-	-	-	20.752	-	-	20.752
2002	-	-	-	-	-	-	41.447	41.447
2003	78.273	66	16.174	94.513	-	-	51.827	51.827
2004	-	-	-	-	131	11.806	37.162	49.099
2005	-	66	-	66	-	-	50.772	50.772
2006	-	-	-	-	-	-	52.797	52.797
Total	78.273	132	16.174	94.579	20.883	11.806	234.005	266.694

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

* Anul·lacions per altres causes que no són la prescripció.

Aquest fet podria ser indicatiu de la possible existència de responsabilitat comptable. No obstant això, cal assenyalar que l'únic òrgan amb competència per pronunciar-se sobre l'existència de responsabilitat comptable és el Tribunal de Comptes mitjançant la tramitació dels procediments previstos en la Llei 2/1982, del Tribunal de Comptes i en la Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes.

g) Cancel·lació dels crèdits incobrables per fallida o per insolvència

Com ja s'ha explicat, per formalitzar l'expedient administratiu de declaració de crèdits incobrables l'IMH identifica els càrrecs a incorporar en l'expedient mitjançant l'execució d'una cadena informàtica per a la qual s'ha donat la instrucció d'incloure aquells càrrecs que es troben en la subfase EZ51, Executiva paralitzat – Proposta de fallit on line.

Això no obstant, la formalització d'aquests expedients no es fa amb una periodicitat preestablerta, sinó que, segons manifestacions del mateix Institut, s'efectua quan es considera que el deute que es troba en aquestes condicions assoleix un volum suficient per generar l'expedient administratiu.

Així, el 6 de novembre de 2005 es va formalitzar un expedient de declaració de crèdits incobrables i es va donar de baixa un import total de 19.901.922,12 € (17.548.544,63 € en concepte d'IAE i una quantitat addicional, de 2.353.277,49 €, en concepte de recàrrec de la Diputació i de recàrrecs i interessos associats als càrrecs d'IAE esmentats), mentre que l'exercici 2006 no es va fer cap expedient d'aquesta mena.

h) Detecció dels crèdits incobrables donats de baixa susceptibles de rehabilitació

D'acord amb la normativa, la declaració de crèdit incobrable no produeix immediatament l'extinció del deute, sinó exclusivament la baixa provisional en els comptes corresponents, en tant no quedi exhaurit el termini legal de prescripció.

Així mateix, en el cas de persones físiques o jurídiques inscrites en el Registre mercantil, la normativa estableix que la declaració del deutor fallit s'ha de comunicar al Registre mitjançant un manament d' anotació, a l'efecte que aquest comuniqui a l'Institut qualsevol acte presentat per a la seva inscripció o anotació relatiu a les dites persones o entitats, de manera que es possibiliti la rehabilitació dels crèdits incobrables.

Cal assenyalar que l'IMH no efectua la comunicació al Registre mercantil indicada en el paràgraf anterior. A més, segons manifestacions de l'Institut, quan s'assabenten de la solvència esdevinguda dels deutors és, en general, quan van a fer alguna consulta o gestió al Departament de relacions amb el contribuent (pati d'operacions de l'IMH).

i) Formalització del codi de la subfase que identifica la causa de l'anul·lació

Tal com s'ha explicat en l'apartat 1.2.2.3, l'aplicació SIR parametriza mitjançant codis les diferents subfases o situacions per les quals pot passar un càrrec durant el procés de gestió de cobrament.

En el cas dels càrrecs anul·lats, el SIR té tipificats, tant en període voluntari de cobrament com en l'executiu, més d'una vintena de codis de subfases, les quals identifiquen els diferents motius de l'anul·lació. Malgrat això, en alguns casos el codi de la subfase no s'ha enregistrat, de manera que l'anul·lació s'ha agrupat dins d'una subfase genèrica anomenada Anul·lació general.

j) Omissió o modificació de la data, amb efectes retroactius, d'algunes de les fases per les quals ha passat un càrrec

Com s'ha esmentat en l'apartat 1.2.2.3, l'estat pel qual passen els càrrecs es defineix en fases i subfases, les quals indiquen, quan s'efectua la consulta, en quina situació es troben i les diferents situacions per les que ha passat el càrrec en qüestió. Així mateix, els canvis de fase, estat o situació, que tenen incidència comptable generen automàticament l'assenyament tipificat corresponent amb impacte en la comptabilitat general.

Això no obstant, en els casos en què, per qualsevol causa, s'anul·la un càrrec i posteriorment es retrocedeix l'anul·lació, i llevat que es tracti d'una rehabilitació d'un crèdit incobrable, aquests moviments no queden reflectits en l'estat que proporciona el SIR referent a les diferents fases per les quals ha passat un càrrec, sinó que es torna a la posició en què es trobava el càrrec abans de l'anul·lació, la qual pot correspondre a una data molt anterior.

Aquest fet provoca l'omissió, en la informació no comptable subministrada pel SIR, d'una part de la gestió realitzada. A més, atès que els moviments omesos tenen incidència comptable, es produeix un desajust entre la informació incorporada en la base de dades del SIR (pel que fa a les fases per les que ha passat un càrrec) i la comptabilitat.

D'altra banda, s'ha posat de manifest que, amb la finalitat de disposar de la informació d'acord amb la data en què es produeix el fet, el SIR permet introduir amb efectes retroactius (i només a efectes informatius) les dates de les fases per les quals passa un càrrec, llevat de la data de cobrament i de la data de la incorporació del rebut a la via executiva i viceversa.

Així, per exemple, per a determinats càrrecs analitzats que havien estat anul·lats comptablement a una data determinada, la data de la fase que es va introduir al SIR per a aquest moviment va ser anterior, amb la qual cosa en l'estat de les diferents situacions per les

quals ha passat un càrrec es dona una seqüència de dates de les fases diferent de la que consta comptablement. Si bé existeix una casuística puntual que explica aquest desajust temporal, dificulta l'anàlisi relativa a la gestió efectuada.

k) Tipificació dels motius que donen lloc a les devolucions d'ingressos

Tot i que en el SIR es troben parametrizats, mitjançant codis, els diferents motius que poden donar lloc a les devolucions d'ingressos i que a través d'aquests codis es pot identificar la causa de la devolució de manera individual per a cada càrrec, el programa no disposa d'un mòdul que permeti obtenir aquesta informació directament de manera agregada. L'única forma d'obtenir-la és mitjançant una explotació puntual de la seva base de dades.

l) Càrrecs cobrats per duplicat no reclamats pels contribuents

Atès que, com ja s'ha esmentat abans, a l'Institut les devolucions d'ingressos indeguts s'efectuen a instància de la persona interessada, a la data de redacció d'aquest treball constava com a drets reconeguts i cobrats en concepte d'IAE una quantitat total de 827,41 € corresponent a set càrrecs d'IAE de l'exercici 2006 cobrats per duplicat i no reclamats pels contribuents.

Cal assenyalar que, tot i que la normativa no obliga l'Administració a fer d'ofici la devolució dels ingressos indeguts, és recomanable que en els casos de pagament duplicat d'un rebut sense que la persona interessada hagi sol·licitat la devolució, sigui l'Institut mateix qui iniciï el procediment per fer la devolució.

m) Abonament d'interessos de demora en les devolucions d'ingressos indeguts

D'acord amb la normativa, i també amb l'Ordenança fiscal general de l'exercici 2006, la quantitat a retornar per un ingrés indegut està constituït per la suma de les quantitats següents: l'import de l'ingrés indegudament ingressat; el recàrrec, els costos i els interessos satisfets durant el procediment (quan l'ingrés indegut s'hagi fet per la via de constryiment), així com l'interès de demora aplicat a les quantitats indegudament ingressades i referit al temps transcorregut des de la data de l'ingrés fins a la de l'ordre de pagament (sense tenir en compte per al còmput d'aquest període les dilacions en el procediment per causa imputable a la persona interessada).

No obstant això, des del 18 de novembre de 2002 i fins al 19 de juliol de 2007, a l'IMH va estar vigent un document anomenat Criteris per a l'abonament d'interessos de demora en els expedients de devolució d'ingressos indeguts, mitjançant el qual, pel que fa a l'IAE, s'establia que per als casos de baixes prorratejables, així com per a l'exempció per inici

d'activitat i per a les bonificacions pregades (com per exemple la bonificació per obres a la via pública), només s'abonarien els interessos de demora quan haguessin transcorregut sis mesos des de la data de presentació de la sol·licitud de la devolució de l'ingrés indegut sense que s'hagués resolt l'expedient.

En aquests casos, els interessos a pagar serien els referits al període que va des del dia següent a la finalització del termini de sis mesos esmentat, fins a la data de l'ordre de pagament de la devolució.

Així, seguint el criteri exposat, durant el període indicat l'IMH va estar calculant els interessos de demora a pagar per les devolucions d'ingressos indeguts, fent un còmput per als dies meritats inferior a l'establert en la normativa en almenys sis mesos.

Val a dir que posteriorment, el 19 de juliol de 2007, d'acord amb un escrit on s'establien les instruccions rebudes de la secretària delegada, aquest criteri es va modificar, de manera que a partir d'aleshores, la data que determina el període a partir del qual es computen els interessos és la de l'ingrés, sempre que la data de presentació de la baixa s'hagi fet durant el termini màxim establert en la normativa (trenta dies a partir de la baixa efectiva de l'activitat), o bé, la data de presentació de la baixa, si aquesta s'ha efectuat fora del termini indicat.

Aquest fet s'ha posat de manifest en les sis devolucions d'ingressos analitzades, el resum de les quals s'exposa a continuació:

Data de l'ingrés indegut	Data de l'ordre de la devolució	Import retornat (sense interessos)	Interessos de demora aplicats per l'Institut	Interessos de demora estimats per la Sindicatura	Defecte d'interessos
20.04.2006	16.06.2006	1.449	(a) 12	12	-
06.07.2006	12.07.2006	629.467	-	504	504
06.07.2006	12.07.2006	292.761	-	234	234
15.11.2006	09.05.2007	62.350	-	1.503	1.503
15.11.2006	22.12.2006	67.160	-	349	349
11.04.2006	21.12.2007	68	(b) 3	3	-
		Total	15	2.605	2.590

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR).

Notes:

- (a) Tot i que en la data en què es va fer l'ordre de devolució encara no s'havia esmenat el criteri, en aquest cas es van abonar interessos de demora per la casuística particular de la liquidació.
- (b) En aquest cas, en què l'ordre de devolució es va efectuar quan ja s'havia modificat el criteri (17 de juliol de 2007), l'IMH va aplicar els interessos d'acord amb la normativa.

Cal assenyalar que aquest fet ja el va posar de manifest la Intervenció delegada de l'Ajuntament en el seu Informe de fiscalització a posteriori referit a l'exercici 2006.

2.3. ACTUACIONS D'INSPECCIÓ DE L'IAE

L'exercici 2006 la Inspecció Tributària era una divisió integrada dins la Direcció d'Ingressos i Tributs. A començaments del 2007 es va produir un canvi organitzatiu en l'IMH i es va crear la Direcció d'Inspecció Tributària, depenent directament de la Gerència.

Amb l'estructura actual, la Direcció d'Inspecció Tributària està integrada per una inspectora cap, sis inspectors, tres sotsinspectores de l'IIVTNU i sis persones de suport.

A més, dins la Direcció d'Inspecció Tributària, i sota la direcció de la inspectora cap, es troben el Servei de Plusvàlues (relatiu a l'IIVTNU) i el Servei Tècnic d'Inspecció de Tributs (de tots els tributs, però bàsicament de l'Impost sobre construccions instal·lacions i obres i en algun cas de l'IAE, per comprovar mesuraments, plànols, etc.), integrat per un cap tècnic i una persona de suport.

Per delegació de l'Administració tributària de l'Estat, IMH té atribuïda la competència per a la inspecció de l'IAE. Així, contra els actes d'inspecció que suposin la inclusió, l'exclusió o la variació de les dades censals es pot interposar recurs de reposició, i contra la resolució d'aquest, una reclamació economicoadministrativa davant el Tribunal Econòmic Administratiu Regional de Catalunya.

En l'anàlisi de l'actuació inspectora de l'IAE efectuada per l'IMH s'ha posat de manifest el següent:

a) Pla d'inspecció d'IAE i actuacions efectuades

Anualment, a proposta de la inspectora cap, la Gerència de l'IMH aprova un Pla d'Inspecció Tributària.

Pel que fa a l'IAE, el Pla per a l'exercici 2006 especifica que les actuacions d'investigació i de comprovació es realitzaran prioritàriament sobre activitats econòmiques que poden implicar un major risc de desviació fiscal, ja sigui perquè les diferències en la qualificació de les activitats desenvolupades, o l'ampliació de l'objecte d'aquelles, produeixen importants variacions en les quotes tributàries, o bé perquè es tracta d'activitats per a les quals són exigibles quotes complementàries (en el Pla d'inspecció tributària per a l'exercici 2007 s'inclouen, a més, els grups empresarials o les grans empreses).

Així mateix, s'estableix que, en particular, les actuacions inspectores de l'exercici 2006 tindran per objecte les activitats següents: obres i petites feines de construcció; comerç mixt o integrat en grans superfícies; entitats asseguradores; promoció d'edificacions i de terrenys, i espectacles (igual que les actuacions previstes en el Pla d'inspecció de l'exercici 2007).

Tot i això, pel que fa a les actuacions inspectores efectuades amb relació a l'IAE, cal fer constar que, des que es va revocar la delegació referent a la gestió censal del tribut, l'any 2003, i fins a l'any 2007, en què es va iniciar alguna actuació puntual referida a l'activitat empresarial d'hostalatge, l'Institut no va efectuar cap inspecció.

D'altra banda, respecte al pla d'inspecció d'IAE per a l'exercici 2006 (i també per al referit al de l'any 2007) cal indicar que no es correspon amb un veritable pla, ja que el seu contingut només fa una referència genèrica a algunes de les activitats considerades de risc. Així mateix, no s'elabora un estudi on es reflecteixin els resultats d'aquest pla.

b) Dificultat per poder evidenciar els elements tributaris aplicables als hotels

Tal com s'ha explicat en l'apartat 2, s'ha fet una anàlisi sobre la tributació per IAE de tots els hotels de categoria cinc estrelles gran luxe situats al municipi de Barcelona.

Com a resultat d'aquesta anàlisi s'ha fet palesa la dificultat per trobar una font d'informació externa fiable a l'efecte de determinar correctament els elements tributaris aplicables a l'activitat hotelera (categoria i nombre d'estrelles, entre d'altres), atès que l'assignació de la qualificació de l'hotel divergeix entre les diferents fonts consultades així com el moment en què es produeix qualsevol variació.

Així, en alguns casos no s'ha pogut determinar amb fiabilitat ni la categoria de l'hotel, ni tampoc l'any en què es podria haver produït un canvi en el nombre d'estrelles, la qual cosa implica una variació de l'element tributari.

Cal assenyalar que, en la seva tasca, la Inspecció ja es va trobar amb aquesta dificultat, de manera que per determinar l'element tributari va sol·licitar al subjecte passiu informació relativa a l'autorització del Departament de la Generalitat competent. Això no obstant, res no assegura que aquesta informació, facilitada pel mateix subjecte passiu, sigui completa per a tot el període inspeccionat.

Així, per exemple, en una inspecció d'IAE efectuada l'any 2007 en un hotel, actualment de gran luxe, relativa a tots els exercicis oberts a inspecció (2004-2007), la documentació presentada pel contribuent certificava que la categoria corresponent al primer exercici inspeccionat era de cinc estrelles i no es va poder determinar fefaentment el moment en què es va produir el canvi de categoria a gran luxe, amb la qual cosa, en el procés d'inspecció es va partir de la hipòtesi que l'hotel havia estat de cinc estrelles durant tot el període inspeccionat.

c) Tributació d'entitats situades en espais pertanyents a grans magatzems

D'acord amb les notes comunes del grup 661, referit al comerç mixt o integrat en grans superfícies, l'element superfície computable per al gran magatzem ha d'incloure també totes aquelles zones ocupades per tercers en virtut de la cessió d'ús de l'espai o per

qualsevol altre títol. Així mateix, la tributació per IAE de les entitats que ocupen aquestes zones, ho serà només per la quota fixada d'acord amb l'activitat que realitzen (sense còmput de l'element superfície).

Dins la mostra seleccionada inicialment de cent càrrecs de l'exercici 2006, s'han analitzat dotze càrrecs d'IAE referents a centres diferents de vuit grans magatzems, dels quals, i en relació amb les zones cedides, s'ha fet una recerca relativa a la tributació d'IAE de dues botigues de què es té constància que efectuen una activitat comercial en espais situats dins el gran magatzem, sense que s'hagi detectat cap càrrec d'IAE de l'exercici 2006 per l'activitat exercida.

Tot i que la causa d'aquesta falta de tributació podria estar justificada per l'exempció relativa a l'import net de la xifra de negocis (inferior a un milió d'euros), cal indicar que la marca comercial d'aquestes botigues és un indicatiu que les fa susceptibles de pertànyer a un grup d'empreses i, per tant, podria no ser aplicable l'exempció.

Cal fer constar que, encara que les dues botigues analitzades no tributen, s'ha comprovat que hi ha empreses situades en espais dels grans magatzems que sí que tributen per IAE.

2.4. REFLEX COMPTABLE DE LA GESTIÓ TRIBUTÀRIA I DE RECAPTACIÓ DE L'IAE

Tal com s'ha mencionat al començament d'aquest informe, l'IMH s'encarrega de la gestió, la liquidació i la recaptació de la majoria dels tributs i altres ingressos de dret públic de l'Ajuntament de Barcelona; això no obstant, les dades corresponents no consten en el seu Compte general, sinó que es reflecteixen en el Compte general del mateix Ajuntament.

Per a l'enregistrament de les operacions comptables efectuades des de l'IMH, l'Ajuntament de Barcelona utilitza l'aplicació SIGEF (esmentada en l'apartat 1.2.2.3), la qual, mitjançant taules relacionals, té establertes les equivalències entre les partides de caràcter pressupostari i no pressupostari i els comptes comptables corresponents d'acord amb el Pla general de comptabilitat pública adaptat a l'Administració local, de manera que tota operació pressupostària i no pressupostària comporta efectes comptables.

Una de les característiques bàsiques del SIGEF és la tipificació d'operacions, que consisteix a definir assentaments comptables tipificats, de manera que per enregistrar una operació s'ha d'identificar l'assentament tipus corresponent, seleccionar-lo i carregar les dades que li són requerides.

Cal indicar que el SIGEF disposa d'un catàleg d'aproximadament 200 operacions tipificades, de les quals, les relatives a la gestió tributària que incideixen sobre l'execució pressupostària i la comptabilitat municipal són, bàsicament, les següents:

- El reconeixement d'ingressos derivats de padrons, de liquidacions, d'autoliquidacions i de multes.
- El cobrament de tributs a través dels diversos canals de cobrament.
- El fraccionament i l'ajornament en el cobrament de deutes.
- L'anul·lació d'ingressos, en resultar improcedents, o bé la cancel·lació de deutes a cobrar, per insolvència o per prescripció.
- La devolució d'ingressos indeguts.
- La comptabilització d'ingressos gestionats i recaptats per compte d'altres ens.

Cada una d'aquestes operacions es troba tipificada al SIGEF mitjançant els assentaments tipus següents:

- Reconeixement d'ingressos (RI).
- Aplicació de la recaptació (AR).
- Anul·lacions per fraccionament i o ajornament (ANIF) (assentament incorporat en l'exercici 2006 a conseqüència del canvi en el tractament comptable establert per a aquestes operacions en la nova Instrucció de comptabilitat).
- Anul·lacions i cancel·lacions d'ingressos (ANI).
- Obligacions per devolucions d'ingressos (ODI).
- Obligacions extrapressupostàries (OE).
- La comptabilització d'ingressos gestionats i recaptats per compte d'altres ens (RI4 i AR4).

Així mateix, la retrocessió dels assentaments indicats s'efectua mitjançant els assentaments tipus: RIN, ARN, ANIFN, ANIN, ODIN i OEN, que s'identifiquen per l'agregació de la lletra N al final de les sigles relatives als assentaments tipus explicats anteriorment.

D'acord amb la filosofia amb què es va dissenyar el SIGEF, quan el control i la gestió de la informació de les operacions que tenen incidència pressupostària i comptable s'efectua des d'aplicacions perifèriques del sistema, com és el cas del SIR (aplicació explicada en l'apartat 1.2.2.3), aquesta informació es transmet al SIGEF mitjançant el que s'anomenen lots, que són una sèrie d'assentaments comptables que formen una unitat susceptible de rebre un tractament conjunt.

Els lots s'utilitzen quan les operacions no es comptabilitzen directament al SIGEF sinó que la informació es trasllada del SIR al SIGEF mitjançant l'execució de cadenes informàtiques. Un cop la informació continguda al lot és rebuda pel SIGEF, és validada formalment i s'enregistra comptablement.

Cal indicar que al SIR les operacions s'enregistren de manera individualitzada, i és en aquesta aplicació on es manté el control dels drets reconeguts, els cobrats i els pendents de cobrament, amb el detall individualitzat per contribuents i per tributs.

Així, les operacions individuals de gestió tributària executades diàriament per l'IMH que tenen efectes pressupostaris i comptables s'agrupen al SIR en el que s'anomena lot diari, que recull totes les operacions RI, AR, ANIF, ANI, ODI, les corresponents de retrocessió, si escau, així com altres operacions processades el mateix dia, classificades d'acord amb la naturalesa dels tributs, l'any del contret i, en el cas de la recaptació, d'acord també amb el canal de cobrament pel qual s'ha ingressat (concepte que s'explica més endavant).

Al final de cada mes s'efectua un procés informàtic que agrupa tots els lots diaris i es genera el lot mensual d'assentaments que s'ha d'incorporar al SIGEF.

El lot mensual, que és revisat pel Departament d'Administració i Comptabilitat d'Ingressos de l'IMH i signat per la directora d'Ingressos i pel gerent de l'Institut, es trameta al Departament de Comptabilitat de l'Ajuntament de Barcelona, que el valida i l'enregistra comptablement, amb els corresponents efectes en l'execució del pressupost d'ingressos de l'Ajuntament.

2.4.1. Comptabilització del reconeixement dels drets per IAE i de la seva recaptació

A l'IMH la comptabilització de la recaptació s'enregistra de manera desglossada segons els diversos canals i subcanals de cobrament, els quals, llevat d'algunes excepcions, fan referència als diferents tipus de cobrament i als comptes oberts a les entitats financeres col·laboradores, respectivament.

Pel que fa a l'IAE, els principals canals de cobrament establerts en l'exercici 2006 són els següents:

- Canal 12: establert per al cobrament, a través d'entitats financeres col·laboradores, de tributs i altres ingressos municipals la recaptació dels quals està domiciliada (padrons domiciliats, liquidacions de taxes i preus públics de cobrament periòdic i ajornaments i fraccionaments).

El procediment d'aquests tipus de cobrament està regulat en el Quadern 19, anomenat Càrrecs per domiciliacions en suport magnètic, on s'estableix un procediment normalitzat per a presentar, mitjançant suport informàtic, les ordres de càrrec per domiciliacions a les entitats de dipòsit col·laboradores, d'acord amb els protocols estandaritzats editats per l'AEB.

En el cas de l'IAE, aquest canal s'utilitza per al cobrament dels rebuts domiciliats inclosos en el padró.

- Canal 11: establert per al cobrament, a través d'entitats financeres col·laboradores, de tributs i altres ingressos municipals la recaptació dels quals no està domiciliada (pa-

drons no domiciliats, liquidacions, autoliquidacions i multes). El procediment d'aquests tipus de cobrament està regulat en el Quadern 60 (emès també per l'AEB).

En el cas de l'IAE, aquest canal s'utilitza per al cobrament dels rebuts de padró no domiciliats, de les liquidacions i també dels rebuts de padró domiciliats que han resultat retornats dins el termini màxim establert per a retornar-los.

En l'anàlisi del reconeixement dels drets en concepte d'IAE i de la comptabilització de la recaptació corresponent no s'han posat de manifest incidències significatives.

2.4.2. Comptabilització del recàrrec provincial de l'IAE, gestionat i recaptat per compte de la Diputació de Barcelona

Tal com s'ha explicat en l'apartat 2.1.1, a l'import de la quota tributària de l'IAE cal afegir-hi el recàrrec provincial de l'IAE, el qual consisteix en l'aplicació d'un percentatge únic que recau sobre la quota mínima municipal determinada en la tarifa i modificada per l'aplicació del coeficient de ponderació establert d'acord amb l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu.

El recàrrec provincial de l'IAE fixat per la Diputació de Barcelona en la seva Ordenança fiscal per a l'exercici 2006 va ser d'un 35% i els imports gestionats i recaptats per l'IMH per aquest concepte constitueixen un recurs per a la Diputació. Per tant, s'enregistren en comptes de caràcter no pressupostari.

Igual que per al cas de l'IAE, per a l'enregistrament d'aquest recàrrec l'Institut utilitza l'aplicació SIR, si bé, a l'efecte de presentació de les xifres d'acord amb la normativa comptable que és d'aplicació a l'Ajuntament, hi ha determinats conceptes que en el SIGEF es classifiquen de manera diferent del SIR.

En el quadre següent es mostra la conciliació entre les dades segons el SIR i segons el SIGEF dels imports relatius al recàrrec provincial de l'IAE:

Concepte	Drets reconeguts	Anul·lacions i cancel·lacions	Drets reconeguts nets	Imports recaptats	Devolució ingressos	Recaptació líquida	Pendent de cobrament
Saldos segons SIR:							
Recàrrec IAE Diputació	19.706.175	1.315.393	18.390.782	12.180.756	0	12.180.756	6.210.026
Devolucions d'ingressos (a)	0	281.674	(281.674)	0	281.674	(281.674)	0
Diferències en el saldo inicial (b)	(309.844)	0	(309.844)	0	0	0	(309.844)
Imputació errònia d'una anul·lació (c)	0	(10.989)	10.989	0	0	0	10.989
Saldos segons SIGEF:							
Recàrrec IAE Diputació	19.396.331	1.586.078	17.810.253	12.180.756	281.674	11.899.082	5.911.171

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIR i segons SIGEF).

Notes:

(a) Igual que en el cas de l'IAE, la imputació de les devolucions es fa directament al SIGEF.

(b) Diferències històriques la causa de les quals no ha estat identificada per l'Ajuntament, vegeu punt a d'aquest apartat.

(c) Imputació errònia d'una anul·lació, vegeu punt b d'aquest apartat.

Per a la comptabilització d'aquest recàrrec el Pla general de comptabilitat pública adaptat a l'Administració local estableix un sistema d'enregistrament a través dels comptes inclosos en el grup de comptes 45, Deutors i creditors per administració de recursos per compte d'altres ens públics.

El resum dels saldos i dels moviments enregistrats l'exercici 2006 en els comptes més representatius del grup 45 indicat es mostren en el quadre següent:

Concepte	Compte 450 (a) Deutors per drets reconeguts de recursos d'altres ens públics	Compte 452 (a) Ens públics per drets a cobrar	Compte 453 (b) Ens públics, per ingressos pendents de liquidar
Saldos a 31.12.2005	7.047.129	(7.047.129)	(3.937.270)
Càrrecs emesos	12.349.202	(12.349.202)	0
Càrrecs cobrats	(12.180.756)	12.180.756	(12.180.756)
Càrrecs anul·lats i cancel·lats	(1.304.404)	1.304.404	0
Pagaments a la Diputació	0	0	5.720.246
Devolució d'ingressos	0	0	281.674
Saldos a 31.12.2006	5.911.171	(5.911.171)	(10.116.106)

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH (dades segons SIGEF).

Notes:

- El saldo d'aquests comptes (d'actiu i de passiu, respectivament) reflecteix la part dels càrrecs d'IAE pendents de cobrament als contribuents que correspon al recàrrec de la Diputació. L'import d'aquests saldos segons el SIGEF, de 5.911.171€, està afectat per la diferència no explicada, de 309.844€, i per l'error d'imputació, de 10.989€, que es comenten, respectivament, en les observacions a i b d'aquest apartat.
- El saldo d'aquest compte reflecteix l'import pendent de pagament a la Diputació de Barcelona pels recàrrecs d'IAE recaptats. La quantitat de 10.116.106€ fa referència a la recaptació del quart trimestre de 2006.

En l'anàlisi del reflex comptable de la gestió i recaptació del recàrrec provincial de l'IAE s'han posat de manifest les incidències següents:

a) Conciliació dels saldos i dels moviments del recàrrec provincial de l'IAE de la Diputació enregistrats en el SIR i en el SIGEF

Al tancament de cada exercici, la Direcció de Comptabilitat de l'Ajuntament de Barcelona elabora un document anomenat Contrast SIR-SIGEF, el qual reflecteix la conciliació, en termes globals, dels saldos pendents de cobrament que consten segons el SIR i segons el SIGEF. Dins d'aquest document hi ha un apartat que fa referència als conceptes no pressupostaris, i entre ells, a la conciliació dels saldos i dels moviments enregistrats en el SIR i en el SIGEF relatius al recàrrec provincial de l'IAE de la Diputació.

De la informació continguda en aquesta conciliació cal indicar que, malgrat que es reflecteixen diferències entre la informació subministrada per ambdues aplicacions, aquestes diferències no són analitzades i, per tant, no s'efectuen les correccions pertinents a l'efecte d'esmenar els possibles errors existents en els saldos dels comptes afectats.

Així, el saldo que consta pendent de cobrament a 31 de desembre de 2006 pel concepte indicat segons el SIR supera en 309.844,11 € el saldo que consta en el SIGEF. Aquesta diferència, que no se sap a què correspon i que afecta bàsicament els saldos pendents provinents de l'exercici 2001 i anteriors, s'arrossega, almenys, des del tancament de l'any 2004.

Així mateix, en la conciliació referida al 31 de desembre de 2006 es reflecteixen unes diferències en els imports anul·lats, per un import total de 188.761 €, la causa de les quals és el fet de no haver considerat, als efectes de la conciliació, els saldos d'alguns dels comptes involucrats, amb la qual cosa els imports que consten en la conciliació com a anul·lacions segons el SIGEF parteixen d'unes quantitats errònies.

D'altra banda, cal assenyalar que en el Contrast SIR-SIGEF corresponent a l'exercici 2007 no es va incorporar cap conciliació referida als imports pendents de cobrament pels conceptes no pressupostaris.

b) Imputació errònia en el SIGEF de l'anul·lació d'un recàrrec d'IAE

L'exercici 2006 l'Ajuntament va cometre un error d'imputació i va comptabilitzar en el SIGEF l'anul·lació d'un recàrrec d'IAE, de 10.988,76 €, en el compte destinat a enregistrar el recàrrec de l'Impost sobre béns immobles, gestionat i recaptat per compte de l'Entitat Metropolitana del Transport.

A causa d'aquesta imputació incorrecta, els saldos a 31 de desembre de 2006 dels subcomptes referits al recàrrec d'IAE, inclosos en els comptes 450, Deutors per drets reconeguts de recursos d'altres ens públics, i 452, Ens públics per drets a cobrar (d'actiu i de passiu, respectivament), ambdós de 5.911.171 €, estan sobrevalorats en 10.989 €, si bé aquest fet no afecta els saldos globals dels comptes indicats, atès que es tracta d'un error que es compensa entre els subcomptes inclosos en els mateixos comptes.

c) Imputació del recàrrec de la Diputació en els casos de duplictat en el pagament d'un rebut

En els casos de duplictat en el pagament d'un rebut per part del contribuent o la contribuent, l'IMH efectua un procés manual de creació d'un càrrec addicional, identificat amb un codi específic (càrrec del tipus 7), a l'efecte d'enregistrar al SIR tant el RI, de reconeixement de l'ingrés, com el cobrament duplicat del rebut, atès que l'aplicació no permet assignar dos cobraments a un mateix càrrec.

En aquest cas, l'import del càrrec generat manualment (del tipus 7) s'imputa en la seva totalitat com a quota de l'Ajuntament al concepte pressupostari de l'IAE, sense diferenciar

la part de la quota corresponent al recàrrec de la Diputació, que és un concepte no pressupostari.

Aquesta pràctica provoca les tres situacions següents, amb efectes comptables diferents:

- En el cas en què es retorna al o a la contribuent l'ingrés indegut, no té efecte sobre els drets reconeguts en concepte d'IAE, atès que s'anul·la el càrrec del tipus 7.
- En el cas en què no es retorna l'ingrés indegut, perquè el o la contribuent encara no l'ha reclamat (i pot ser que no el reclami), es mantenen uns drets pressupostaris reconeguts i cobrats en concepte d'IAE per un import que inclou, a més, la part corresponent al recàrrec de la Diputació.
- En el supòsit que el contribuent o la contribuent, durant el període voluntari de pagament, sol·licita la domiciliació del rebut i posteriorment paga el rebut no domiciliat en lloc del domiciliat.

En aquest cas, en el moment de la sol·licitud de domiciliació l'IMH anul·la el rebut no domiciliat i, alhora, genera un rebut domiciliat assignat al mateix càrrec –el qual s'inclou en l'anomenada remesa especial 25, destinada als rebuts domiciliats generats amb posterioritat a l'emissió del padró domiciliat–, el cobrament del qual es comptabilitza en la data fixada perquè l'entitat col·laboradora faci els càrrecs en els comptes bancaris dels contribuents.

Això no obstant, si després de la data fixada per al cobrament de la remesa 25, el o la contribuent paga el rebut no domiciliat, el SIR considera el pagament d'aquest rebut com un pagament duplicat, atès que, com s'ha explicat abans, no permet assignar dos cobraments a un mateix càrrec. Per tant, es genera manualment un càrrec del tipus 7 i es reconeix un ingrés pressupostari d'IAE l'import del qual inclou, a més, la part corresponent al recàrrec de la Diputació.

Quan, posteriorment, és retornat el rebut domiciliat (ja que el contribuent l'havia pagat), l'IMH anul·la el càrrec original en comptes del càrrec del tipus 7, amb la qual cosa es produeix una indeguda imputació al concepte pressupostari d'IAE, de la part corresponent al recàrrec de la Diputació.

L'efecte comptable del que s'ha exposat sobre els càrrecs d'IAE del tipus 7 emesos en l'exercici 2006, que ascendien a un total de 95.142,02 €, es mostra en el quadre següent:

Descripció de la situació dels rebuts	Nombre de càrrecs	Principal	Reclassificació	
			Quota Ajuntament	Recàrrec Diputació
Pagat per duplicat i retornat l'ingrés indegut (a)	6	66.749	(91)	91
Pagat per duplicat sense que s'hagi reclamat la devolució de l'ingrés (b)	7	828	-	-
Pagament del rebut no domiciliat després d'haver sol·licitat, i posat al cobrament, el rebut domiciliat (c)	7	27.565	(2.995)	2.995
Total	20	95.142	(3.086)	3.086

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH.

Notes:

- (a) En un cas es va anul·lar el càrrec generat pel SIR i no el generat manualment. Per tant, no es va regularitzat adequadament la quantitat atribuïble a la Diputació.
- (b) Pendants de retornar si el contribuent o la contribuent ho sol·licita (vegeu punt / de l'apartat 2.2.3.5). L'import total, inclòs el recàrrec de la Diputació, està enregistrat en el concepte pressupostari d'IAE.
- (c) Amb l'anul·lació del càrrec original generat pel SIR es va produir una incorrecta imputació, al concepte pressupostari d'IAE, de la part corresponent al recàrrec de la Diputació

Així, dels càrrecs d'IAE reconeguts i cobrats l'exercici 2006, un total de 3.086 € es va imputar indegudament al concepte pressupostari d'IAE, quan es tracta d'un import a pagar a la Diputació pels recàrrecs d'IAE recaptats.

El que s'ha exposat fa palès que la introducció de qualsevol procés manual, com és la generació d'un càrrec del tipus 7, comporta un risc d'error que seria aconsellable evitar. En qualsevol cas, si no és possible eliminar el procés manual, s'hauria d'instaurar un control específic sobre aquests moviments.

Cal indicar que, segons s'ha pogut comprovar, l'efecte de l'error d'imputació mencionat ja ha estat esmenat l'exercici 2008. Així mateix, segons manifestacions de l'IMH, s'ha donat l'ordre al Departament de Sistemes a l'efecte de poder identificar els rebuts que s'han anul·lar sense provocar aquesta incidència.

2.4.3. Comptabilització dels ajornaments i fraccionaments de càrrecs d'IAE

Amb el nou Pla general de comptabilitat pública adaptat a l'Administració local, d'obligat compliment a partir de l'exercici 2006, es va modificar el criteri establert per reconèixer els drets derivats dels deutes ajornats i fraccionats, de manera que els imports no vençuts d'aquests deutes passen a tenir naturalesa no pressupostària i s'imputen al pressupost d'acord amb els venciments corresponents.

A l'Ajuntament de Barcelona es va decidir que l'efecte d'aquest canvi de criteri s'enregistraria només mitjançant el SIGEF, de tal forma que en el SIR els saldos pendants de cobrament per aquests deutes es mantenen en els comptes pressupostaris dels exercicis en què es van reconèixer els càrrecs corresponents, mentre que en SIGEF els saldos ajornats o fraccionats no vençuts es reclassifiquen als comptes no pressupostaris establerts en el Pla (a curt termini i a llarg termini) mitjançant l'anul·lació per fraccionament dels drets

reconeguts prèviament al pressupost. Posteriorment, per a aquells imports amb venciment en l'exercici, s'efectua la corresponent imputació al pressupost de l'exercici corrent.

En el quadre següent es mostra el resum dels moviments enregistrats en l'exercici 2006 en els saldos pendents de cobrament pels càrrecs d'IAE ajornats o fraccionats (moviments segons el SIR i segons el SIGEF):

Concepte	Total	Provenença dels càrrecs	
		De l'exercici corrent	D'exercicis tancats
Moviments enregistrats en el SIR:			
Saldo pendent de cobrament a 1.1.2006	1.035.566	0	1.035.566
Fraccionaments concedits en l'exercici 2006	539.608	30.202	509.406
Subtotal	1.575.174	30.202	1.544.972
Cobraments en l'exercici 2006	(692.016)	(8.155)	(683.861)
Total pendent de cobrament a 31.12.2006 segons SIR	883.158	22.047	861.111
Moviments enregistrats en el SIGEF:			
En comptes de naturalesa no pressupostària (a)			
Anul·lacions per fraccionament (traspàs dels comptes pressupostaris)	1.498.294	30.202	1.468.092
Imputació al pressupost corrent dels rebuts amb venciment en l'exercici 2006	(787.614)	(787.614)	0
Reclassificació dels cobraments de càrrecs fraccionats generats en exercicis anteriors	0	683.861	(683.861)
Saldo pendent de cobrament a 31.12.2006 de naturalesa no pressupostària (b)	710.680	(73.551)	784.231
En comptes de naturalesa pressupostària			
Imputació al pressupost corrent dels rebuts amb venciment en l'exercici 2006	787.614	787.614	0
Cobraments en l'exercici 2006	(692.016)	(8.155)	(683.861)
Reclassificació dels cobraments de càrrecs fraccionats generats en exercicis anteriors	0	(683.861)	683.861
Saldo pendent de cobrament a 31.12.2006 de naturalesa pressupostària (c)	95.598	95.598	0
Total pendent de cobrament a 31.12.2006 segons SIGEF	806.278	22.047	784.231
Diferència del pendent de cobrament a 31.12.2006 SIR-SIGEF (d)	76.880	0	76.880

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir la informació facilitada per l'IMH.

Notes:

- Vegeu la contrapartida dels moviments referits a l'exercici corrent i als exercicis tancats en el quadre de l'apartat 2, on s'efectua la conciliació de la liquidació del pressupost entre les dades segons el SIR i les dades segons el SIGEF.
- El saldo del compte de naturalesa no pressupostària és l'acumulat, és a dir, no es diferencia entre l'exercici corrent i tancats.
- Aquest saldo correspon a rebuts vençuts pendents de cobrament. Cal assenyalar que quan el contribuent acumula un total de tres rebuts impagats l'IMH cancel·la d'ofici l'expedient de fraccionament i es reprèn el procediment de recaptació en via executiva.
- Vegeu comentari en el punt a d'aquest apartat.

Amb relació a la comptabilització dels ajornaments i fraccionaments s'ha posat de manifest el següent:

a) Diferència en el saldo pendent de cobrament per càrrecs d'IAE fraccionats

El saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2006, de 883.158€, que constava en el SIR en concepte de càrrecs d'IAE fraccionats (en el mòdul del major dels fraccionaments) inclou una quantitat provinent d'exercicis tancats, de 76.879,94€, que l'IMH no ha pogut identificar a què fa referència.

Això no obstant, aquest import no identificat, de 76.879,94€, no està inclòs en el saldo que, per aquest mateix concepte, consta en el SIGEF i, per tant, no afecta els saldos comptables de l'Ajuntament a 31 de desembre de 2006.

3. CONCLUSIONS

Un cop examinada, d'acord amb els objectius previstos, l'activitat efectuada en l'exercici 2006 per l'IMH amb relació a la liquidació, la recaptació i la inspecció de l'IAE, es considera que la gestió realitzada per l'Institut presenta deficiències, encara que la causa d'algunes d'elles és imputable a l'AEAT, que és qui actualment duu a terme la gestió censal del tribut, i que han propiciat la recomanació exposada en el punt 1 de l'apartat 3.2, Recomanacions.

De les observacions descrites en els diferents punts de l'apartat següent, 3.1, Observacions, les mancances més significatives són les que es descriuen en els punts 4, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18 i 20, les quals són plenament imputables a l'IMH i fan referència a l'omissió de la proposta de liquidació, a l'element tributari en la tributació d'un hotel de gran luxe, a la tributació per IAE de les empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya, al manteniment no justificat de deutes pendents en període voluntari de cobrament, a la falta de derivació de responsabilitat, a la cancel·lació d'un deute prescrit d'una caixa d'estalvis, a la cancel·lació d'un deute prescrit d'una empresa participada per l'Ajuntament de Barcelona, a la no comunicació al Registre mercantil dels deutors declarats fallits i a la inactivitat de la Inspecció amb relació a l'IAE, respectivament. Així mateix, cal destacar els retards importants que es produeixen en alguns dels procediments, els quals es descriuen en el punt 11 de l'apartat 3.2, Recomanacions.

3.1. OBSERVACIONS

A continuació es fa un resum dels aspectes més significatius que s'han posat de manifest en la fiscalització realitzada, els quals caldria tenir presents i esmenar, si escau, en la mesura en què encara no s'hagi fet.

Regulació en les ordenances fiscals

1) Reducció de la quota per obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos

Tot i que la normativa de l'IAE preveu una reducció de la quota del tribut per l'execució d'obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos, sempre que l'activitat efectuada pel subjecte passiu estigui classificada dins la divisió corresponent a comerç, restaurants i hostalatge, i reparacions, en l'Ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2006 aquesta limitació referida a les activitats classificades dins la divisió esmentada no es va especificar i, per tant, la reducció va ser aplicable a tots els epígrafs (vegeu punt a de l'apartat 2.1.1).

Els càrrecs d'IAE afectats l'exercici 2006 per l'aplicació d'aquesta reducció a les activitats no incloses en la classificació indicada no és significativa

Val a dir que en l'Ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2007 es va esmenar aquesta discrepància amb la normativa.

Aspectes relacionats amb el procediment de liquidació tributària

2) Endarreriment en el termini d'exposició al públic de la matrícula provisional de l'IAE

Tot i que la normativa estableix que abans del 15 de març de cada any l'AEAT ha de posar a disposició dels ajuntaments la matrícula provisional de l'IAE de l'exercici en curs, no va ser fins al 22 d'abril de 2006 que l'Agència no va posar a disposició de l'Institut la matrícula relativa a l'exercici 2006, la qual cosa va provocar que el tràmit d'exposició pública d'aquesta s'endarrerís un mes en relació amb el termini màxim establert (vegeu punt *a* de l'apartat 2.1.2).

3) Modificació d'algunes dades de la matrícula tramesa per l'AEAT per a la confecció del padró

Per a l'elaboració del padró de l'IAE, l'Institut incorpora les dades trameses per l'AEAT en la matrícula; no obstant això, en determinats casos, aquestes dades són incompletes, per falta d'informació en relació amb algun element tributari, o bé, són manifestament incorrectes en comparació amb les dades històriques de què es disposa, atès que fins a l'any 2003 l'IMH tenia delegada la gestió censal de l'IAE i, per tant, disposa d'una base de dades pròpia amb relació als subjectes passius i als elements tributaris corresponents fins a aquella data.

En aquests casos, l'IMH complementa o substitueix les dades facilitades per l'AEAT per les provinents de la base de dades d'IAE pròpia, amb la qual cosa les dades d'alguns dels elements tributaris que serveixen de base per a la confecció del padró no són coincidents amb les que consten en la matrícula, la qual, prèviament ha estat sotmesa a informació pública.

Cal assenyalar, però, que tot i que l'Institut informa puntualment l'AEAT de qualsevol modificació d'aquest tipus que hagi efectuat sobre les dades de la matrícula, a fi que siguin esmenats els errors detectats, l'Agència no sempre efectua la modificació, o bé l'enregistra amb un retard considerable (vegeu punt *d* de l'apartat 2.2.1.3).

4) Omissió de la proposta de liquidació

D'acord amb la normativa aplicable, quan s'elabora una liquidació amb valors o amb dades diferents de les contingudes en la declaració presentada per l'obligat, l'Administració ha de practicar una proposta de liquidació i ha de notificar-li aquest fet, a fi que l'obligat pugui fer les al·legacions que consideri pertinents. Malgrat això, a l'IMH aquesta proposta de liquidació no s'efectua (vegeu punt *e* de l'apartat 2.2.1.3).

Segons manifestacions de l'IMH, en l'actualitat s'està treballant per adequar el programa informàtic i poder esmenar aquesta deficiència.

5) Aplicació del recàrrec i dels interessos de demora per extemporaneïtat

Per a aquelles declaracions presentades fora del termini legalment establert, sense que hi hagi hagut un requeriment previ de l'Administració, la liquidació de l'impost ha d'incloure, a més, el recàrrec extemporani i, si escau, els interessos de demora corresponents.

Malgrat això, en les liquidacions i en les liquidacions complementàries d'IAE practicades per l'IMH, la quantificació i liquidació d'aquests conceptes s'ha fet només en algun cas de manera excepcional, atès que no sempre es té la certesa que l'extemporaneïtat hagi estat imputable a l'obligat i no a l'AEAT (vegeu punt *f* de l'apartat 2.2.1.3).

6) Diferències d'arrodoniment entre la matrícula de l'IAE tramesa per l'AEAT i l'aplicació d'IAE de l'Institut

A causa d'unes diferències d'arrodoniment produïdes en fer l'actualització de les quotes consignades en les tarifes de l'IAE (l'any 1996) i, posteriorment, en fer la conversió a euros de les tarifes formulades en pessetes (l'any 2002), es van generar unes diferències entre els imports de les quotes mínimes a aplicar calculades per l'AEAT en la matrícula i els imports aplicats per l'IMH en el padró (d'acord amb el càlcul efectuat per l'aplicació de l'IAE) (vegeu punt *g* de l'apartat 2.2.1.3).

L'Institut va estimar l'efecte d'aquestes diferències en una infravaloració mínima del padró anual d'aproximadament 60.000 €.

Cal assenyalar que, segons manifestacions de l'IMH, aquestes diferències d'arrodoniment han estat esmenades a partir de l'emissió del padró de l'IAE de l'exercici 2008.

7) Incorrecta distribució de l'import dels càrrecs per liquidacions complementàries

En els casos de càrrecs per liquidacions complementàries d'IAE motivades per variacions en el coeficient de situació o per determinades variacions de la quota municipal, l'aplicació de gestió de tributs GTT assigna una distribució incorrecta de l'import total de la liquidació, de manera que l'IMH assigna al concepte no pressupostari corresponent al recàrrec d'IAE i, per tant, liquida a la Diputació de Barcelona, unes quantitats que pertocquen a la quota de l'Ajuntament (vegeu punt *h* de l'apartat 2.2.1.3).

L'efecte del que s'ha exposat sobre tres càrrecs complementaris analitzats en què s'havia produït algun dels canvis indicats, ha estat una infravaloració de la quota de l'Ajuntament i una sobrevaloració del recàrrec de la Diputació de 35.267,41 €.

Aquest fet es produeix també en els casos de devolucions d'ingressos per les mateixes causes, si bé, aquestes situacions es donen en menor proporció.

Cal assenyalar que, segons manifestacions de l'IMH, a finals de l'any 2008 aquest error de l'aplicació GTT ja ha estat esmenat.

8) Liquidacions complementàries practicades a una cadena de grans magatzems que són improcedents

L'exercici 2007 l'IMH va practicar a una cadena de grans magatzems dues liquidacions complementàries d'IAE, per uns imports totals de 157.349,31 € i de 209.799,09 €, referides als tres últims trimestres de 2005 i a l'exercici 2006, respectivament, atès que va considerar que la categoria del carrer on està situat l'establiment en qüestió havia de ser de categoria A, amb un coeficient de situació de 3,80, en lloc de la categoria D aplicada inicialment, amb un coeficient de situació de 2,28 (vegeu punt *k* de l'apartat 2.2.1.3).

Cal indicar que el coeficient de situació que li pertocava era de 2,28, d'acord amb les ordenances fiscals de l'IAE dels exercicis 2005 i 2006, i, consegüentment, les dites liquidacions complementàries eren improcedents.

Per tant, l'IMH les hauria de retornar d'ofici, incloent-hi els interessos de demora corresponents.

9) Element tributari en la tributació d'un hotel de gran luxe

En l'anàlisi d'una liquidació d'IAE, de 126.135,17 €, practicada a un hotel amb categoria de cinc estrelles gran luxe, s'han posat de manifest les incidències següents (vegeu punt *l* de l'apartat 2.2.1.3):

- Se li va aplicar la tarifa corresponent a hotels de cinc estrelles, en lloc de la que li correspondria per la seva condició de gran luxe.
- Se li va aplicar una reducció d'un 30% en el total de la quota mínima municipal, que només és aplicable a aquells hotels que obren menys de vuit mesos l'any, la qual cosa no és d'aplicació a l'establiment en qüestió, que està obert tot l'any.

Aquestes incidències, que tenen el seu origen en la informació tramesa per l'AEAT i que, alhora, provenen de la declaració presentada pel contribuent a la data d'obertura de l'establiment, l'any 1992, no van ser detectades per l'Agència ni tampoc per l'IMH durant els anys en què tenia delegada la gestió censal de l'IAE.

Per tant, si el càlcul s'hagués efectuat d'acord amb els elements correctes, la liquidació d'IAE de l'exercici 2006 d'aquest hotel hauria estat superior en 71.839,56 €.

El defecte de tributació per aquesta causa, referit als exercicis que en l'actualitat es troben oberts a inspecció –2004, 2005 i 2006– s'ha estimat en una quantitat global d'aproximadament 215.000 €.

Cal fer constar que amb data 18 de setembre de 2008 la Inspecció de l'IMH va comunicar al contribuent l'inici d'actuacions inspectores de comprovació, a l'efecte de regularitzar, si escau, la seva situació tributària respecte a l'IAE.

Pel que fa als exercicis posteriors a 2006, val a dir que aquest defecte de tributació no es dona, atès que es va produir un canvi de titularitat i en la declaració d'alta d'IAE del nou titular, de data 1 de gener de 2007, s'especificava correctament tant la categoria de l'hotel com la temporada d'obertura al públic.

10) Aplicació de l'exempció per inici de l'exercici d'una activitat

En l'anàlisi realitzada sobre els hotels de categoria cinc estrelles gran luxe s'ha detectat que tres d'aquests hotels, que pertanyen cada un d'ells a una cadena hotelera amb altres establiments situats a Barcelona, havien iniciat la seva activitat els exercicis 2005, 2006 i 2008, respectivament. Malgrat això, cap d'ells va tributar per IAE, ni en l'exercici d'inici d'activitat ni tampoc, si esqueia, en el següent, pel fet de gaudir de l'exempció per inici d'activitat establerta per als dos primers períodes impositius.

En el cas dels hotels esmentats, en pertànyer a cadenes hoteleres, s'entén que ja exercien l'activitat (tant dins del terme municipal de Barcelona com fora) i, per tant, no els és aplicable l'exempció esmentada (vegeu punt *m* de l'apartat 2.2.1.3).

Amb la informació disponible només s'ha pogut fer l'estimació de la quantitat no ingressada per a dos dels tres hotels. Per a un d'ells la dita quantitat ascendeix a un total de 168.800 € i fa referència al tercer i quart trimestres de 2005 i a l'exercici 2006, i per a l'altre, que fa referència al quart trimestre de 2006, l'estimació és d'11.915 €.

11) Aplicació del coeficient de situació

En la tributació d'IAE d'un hotel de cinc estrelles gran luxe s'ha posat de manifest que durant els exercicis que van des del 2002 (any d'inici de l'activitat) fins a l'any 2006 inclòs, el coeficient de situació aplicat per l'Institut va ser inferior al que hauria correspost d'acord amb l'Ordenança fiscal de l'IAE dels exercicis indicats (vegeu punt *n* de l'apartat 2.2.1.3).

A l'efecte d'esmenar aquest error, l'exercici 2007 l'IMH va efectuar dos càrrecs complementaris per una quantitat global de 97.311,74 €, si bé, aquest import feia referència només als exercicis 2005 i 2006.

Pel que fa a la tributació corresponent a l'any 2004, cal indicar que advertit l'error, el 15 de desembre de 2008 l'IMH va efectuar un altre càrrec complementari, per un total de 24.327,90 €, atès que el dret a liquidar l'IAE de l'exercici esmentat encara no havia prescrit.

12) Tributació per IAE de les empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya

De la recerca de les empreses amb participació majoritària de l'Ajuntament de Barcelona (superior al 50%, directament o indirectament) efectuada a l'efecte de comprovar si, en ser subjectes passius no exempts havien tributat per IAE l'exercici 2006, s'ha posat de manifest el següent (vegeu punt *o* de l'apartat 2.2.1.3):

- Hi ha tres empreses que no tributen per IAE, sense que hi hagi una raó justificada i documentada perquè sigui així (Barcelona Gestió Urbanística, SA; Barcelona Serveis Municipals, SA, i Cementiris de Barcelona, SA).
- En un cas es tributa d'acord amb unes magnituds que difereixen significativament d'aquelles que consten en fonts d'informació de l'Ajuntament o de la mateixa empresa involucrada (Mercabarna).
- El fet de no tributar per IAE provoca una disminució dels recursos econòmics de la Diputació de Barcelona, per la part del recàrrec provincial de l'IAE corresponent, i també dels del mateix Ajuntament, en els casos en què la participació en el capital no sigui per la totalitat (Cementiris de Barcelona, SA, i Mercabarna).

Així mateix, pel que fa a les empreses amb participació majoritària de la Generalitat de Catalunya es pot concloure que de les trenta-una empreses que no tributen per quota municipal d'IAE, n'hi ha dues en situació activa l'existència de les quals no consta en la base de dades de l'AEAT i, per tant, no tributen per IAE (Inmobiliària Corberó, SA i Túnel de Toses, Concessionaria del Estado, SA) (vegeu punt *p* de l'apartat 2.2.1.3).

Aspectes relacionats amb la gestió recaptatòria

13) Càrrecs pendents en període voluntari de cobrament

D'acord amb la informació continguda en els fitxers informàtics a 9 i a 18 de juny de 2008 (data d'emissió dels fitxers que han servit de base per a l'anàlisi dels càrrecs d'IAE de l'exercici 2006 i dels d'exercicis anteriors, respectivament), en aquelles dates constava un saldo global, de 630.385 €, pendent de cobrament en període voluntari –559 càrrecs de l'exercici 2006, per un total de 382.282 € i 398 càrrecs de l'exercici 2005 i anteriors, per un total de 248.103 €–, (vegeu punt *a* de l'apartat 2.2.2.3).

El fet que aquests càrrecs romanguin en període voluntari més enllà de febrer de 2007 (venciment del període de cobrament en voluntària de l'últim padró d'IAE de 2006) és

improcedent, atès que el codi que identifica la fase dels càrrecs ja preveu aquelles altres situacions en què, per determinades raons, els càrrecs poden romandre en període voluntari de cobrament sense passar a executiva.

14) Derivació de responsabilitat

Malgrat que la normativa tributària preveu la figura del successor i les del responsable solidari i del responsable subsidiari a l'efecte de derivar l'acció administrativa per exigir el pagament dels deutes tributaris (articles 39 a 43 i 174 a 176 de la Llei 58/2003, del 17 de desembre, general tributària), en cap dels expedients que han estat objecte d'anàlisi s'ha arribat a fer aquesta derivació (vegeu punt e de l'apartat 2.2.2.3).

Segons manifestacions de l'IMH la derivació de responsabilitat no és una pràctica habitual a l'Institut.

15) Càrrecs liquidats en l'exercici 2006, improcedents

L'exercici 2006 l'IMH va practicar, i va cobrar, unes liquidacions d'IAE referides als exercicis 2001 i anteriors, per un import global d'11.451,58 €, les quals eren improcedents atès que l'any 2006 el dret de l'IMH de practicar les dites liquidacions havia prescrit (vegeu punt a de l'apartat 2.2.3.5).

Cal indicar que l'Institut no va retornar d'ofici aquest import recaptat indegudament.

16) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una caixa d'estalvis

De l'import global cancel·lat per prescripció l'exercici 2006, un total de 466.011,59 € correspon a la baixa de seixanta càrrecs d'IAE (exclòs el recàrrec de la Diputació) liquidats per l'IMH a una caixa d'estalvi en el seu moment i referits als exercicis que van de l'any 1996 al 2000.

Cal fer constar que, segons manifestacions de l'IMH, la prescripció d'aquests càrrecs va estar causada pel fet que no es va poder provar que el deute reclamat l'exercici 2001 per diversos conceptes, per un total de 685.230,73 €, hagués estat notificat correctament, atès que no es va poder localitzar a l'arxiu el document que evidenciés que s'havia efectuat aquest tràmit (vegeu punt e de l'apartat 2.2.3.5).

Aquest fet podria ser indicatiu de la possible existència de responsabilitat comptable. No obstant això, cal assenyalar que l'únic òrgan amb competència per pronunciar-se sobre l'existència de responsabilitat comptable és el Tribunal de Comptes mitjançant la tramitació dels procediments previstos en la Llei 2/1982, del Tribunal de Comptes i en la Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes.

17) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una empresa participada per l'Ajuntament de Barcelona

L'import global cancel·lat per prescripció en l'exercici 2006 incloïa un deute pendent de cobrament a l'empresa Parc d'atraccions Tibidabo, SA (PATSA), per un total de 178.826,02€, el qual feia referència a 378 càrrecs d'IAE referits al període que va des de l'any 1997 fins a una part de l'any 2001, ambdós inclosos (vegeu punt *f* de l'apartat 2.2.3.5).

Cal indicar que des del 19 de març de 2002 PATSA és una empresa participada totalment per l'Ajuntament de Barcelona a través de Barcelona de Serveis Municipals, SA. Per tant, en ser PATSA una empresa pertanyent a l'Ajuntament des d'aquella data, no hi havia raons que justificuessin la prescripció d'aquells deutes.

Aquest fet podria ser indicatiu de la possible existència de responsabilitat comptable. No obstant això, cal assenyalar que l'únic òrgan amb competència per pronunciar-se sobre l'existència de responsabilitat comptable és el Tribunal de Comptes mitjançant la tramitació dels procediments previstos en la Llei 2/1982, del Tribunal de Comptes i en la Llei 7/1988, de funcionament del Tribunal de Comptes.

18) Comunicació al Registre mercantil dels deutors declarats fallits

En el cas de persones físiques o jurídiques inscrites en el Registre mercantil, la normativa estableix que la declaració del deutor fallit s'ha de comunicar al Registre mitjançant un manament d'anotació, a l'efecte que aquest comunicui a l'Institut qualsevol acte presentat per a la seva inscripció o anotació relatiu a les dites persones o entitats, de manera que es possibiliti la rehabilitació dels crèdits incobrables (vegeu punt *h* de l'apartat 2.2.3.5).

Cal assenyalar que l'IMH no efectua la comunicació esmentada.

19) Abonament d'interessos de demora en les devolucions d'ingressos indeguts

D'acord amb la normativa, la quantitat a retornar per un ingrés indegut ha d'incloure l'interès de demora aplicat a les quantitats indegudament ingressades, referit al període que va des de la data de l'ingrés fins a la de l'ordre de pagament (sense tenir en compte per al còmput d'aquest període les dilacions en el procediment per causa imputable a la persona interessada).

No obstant això, pel que fa als casos de baixes d'IAE prorratejables, així com per als d'exempció per inici d'activitat i també per als de bonificacions sol·licitades, des de finals de l'any 2002 i fins al mes de juliol de 2007 (data en què es va modificar el criteri per adaptar-lo a la normativa), l'IMH va seguir el criteri d'abonar interessos de demora només en el cas en què haguessin transcorregut sis mesos des de la data de presentació de la sol·licitud de devolució sense que s'hagués resolt l'expedient (vegeu punt *m* de l'apartat 2.2.3.5).

Així, en els casos indicats, els interessos a pagar eren els referits al període que va des del dia següent a la finalització del termini de sis mesos esmentat, fins a la data de l'ordre de pagament de la devolució i, per tant, es va fer un còmput per als dies meritats inferior en almenys sis mesos al que estableix la normativa.

Cal assenyalar que aquest fet ja el va posar de manifest la Intervenció Delegada de l'Ajuntament en el seu Informe de fiscalització a posteriori referit a l'exercici 2006.

Aspectes relacionats amb la inspecció tributària

20) Actuacions d'inspecció de l'IAE

Tot i que l'IMH té atribuïda la competència per a la inspecció de l'IAE (per delegació de l'Administració Tributària de l'Estat), l'Institut no va efectuar cap inspecció durant el període que va des de l'any 2003 fins al 2007, any en què es va començar a fer alguna actuació puntual referida a l'activitat empresarial d'hostalatge (vegeu punt *a* de l'apartat 2.3).

Aspectes amb incidència comptable

21) Baixes per cancel·lació dels deutes prescrits i dels crèdits incobrables

Durant l'exercici l'IMH determina els deutes prescrits mitjançant cadenes informàtiques, si bé la identificació dels possibles càrrecs prescrits mitjançant aquestes cadenes es fa sense una periodicitat prefixada, amb la qual cosa la formalització dels expedients generals de prescripció no es fa de manera sistemàtica per al total dels deutes prescrits al tancament de cada exercici (vegeu punt *b* de l'apartat 2.2.3.5).

Igualment, la formalització dels expedients de declaració de crèdits incobrables tampoc no es fa amb una periodicitat preestablerta (o, si més no, al tancament de cada exercici), sinó que, segons manifestacions del mateix Institut, s'efectua quan es considera que el deute que es troba en aquestes condicions assoleix un volum suficient per generar l'expedient administratiu (vegeu punt *g* de l'apartat 2.2.3.5).

22) Saldo pendent de cobrament en concepte de recàrrec provincial d'IAE de la Diputació

El saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2006 que consta en el SIR en concepte de recàrrec provincial d'IAE de la Diputació, supera en 309.844,11 € el saldo que consta en el SIGEF pel mateix concepte (vegeu punt *a* de l'apartat 2.4.2).

Aquesta diferència, que no se sap a què correspon i que afecta bàsicament els saldos pendents provinents de l'exercici 2001 i anteriors, s'arrossega, almenys, des del tancament de l'exercici 2004.

23) Imputació del recàrrec de la Diputació en els casos de duplicitat en el pagament d'un rebut

En els casos de duplicitat en el pagament d'un rebut per part del contribuent o la contribuent, l'IMH efectua un procés manual de creació d'un càrrec addicional, identificat amb un codi específic, a l'efecte d'enregistrar al SIR tant el reconeixement pressupostari de l'ingrés com el seu cobrament (per l'import total del rebut, inclòs el recàrrec de la Diputació), la qual cosa provoca que, en determinats casos, es produeixi una indeguda imputació al concepte pressupostari d'IAE, de la part corresponent a la Diputació (vegeu punt c de l'apartat 2.4.2).

Així, dels càrrecs d'IAE reconeguts i cobrats l'exercici 2006, un total de 3.086,03€ es va imputar indegudament al concepte pressupostari d'IAE, quan es tracta d'un import a pagar a la Diputació.

Cal indicar que, segons s'ha pogut comprovar, l'efecte de l'error d'imputació mencionat ja ha estat esmenat l'exercici 2008.

3.2. RECOMANACIONS

En aquest apartat s'exposen aquelles propostes que es consideren més adients per millorar el control intern i la gestió de l'IMH en relació amb les matèries que han estat objecte de fiscalització, i que convindria que l'entitat apliqués, en la mesura que no hagin estat ja implantades.

Aspectes generals

1) Assumpció de la gestió censal de l'IAE

Una gran part de les incidències exposades al llarg d'aquest informe, les quals han donat lloc a una observació o bé a una recomanació, tenen el seu origen en ineficiències atribuïbles a la mateixa AEAT amb relació a la gestió censal de l'IAE efectuada, les quals es tradueixen en mancances de la informació disponible que és necessària per a determinar correctament la quota tributària, així com en endarreriments tant en la informació que l'Agència posa a disposició dels ajuntaments que no tenen delegada la gestió censal del tribut com en la seva capacitat de resposta a les esmenes proposades per aquests.

Per tant, l'Ajuntament hauria de plantejar-se assumir la gestió censal d'aquest tribut (per delegació de l'AEAT i a través de l'IMH), la qual cosa seria factible, atès que l'Institut ja la va dur a terme fins a l'any 2003 i disposa d'una base de dades pròpia de gran utilitat, amb

relació als subjectes passius, als objectes tributaris, etc., i redundaria en una major eficàcia i eficiència, alhora que afavoriria la proximitat al ciutadà.

Cal tenir en compte, però, que la valoració sobre l'assumpció o no d'aquesta gestió s'ha de fer de manera conjunta amb la disponibilitat real dels recursos que serien necessaris – humans i materials– atès que l'estructura de personal actual del Departament d'IAE (quatre persones) no sembla la més idònia per dur a terme aquesta tasca addicional.

D'altra banda, cal tenir present que la gestió censal de l'IAE s'ha de complementar amb les actuacions que l'Institut faci des de la Inspecció (funció que té atribuïda per delegació de l'Administració tributària de l'Estat), i més encara si la gestió censal no es duta pel mateix Institut. Això no obstant, tal com està dotada actualment la plantilla d'inspectors (sis persones per a la totalitat dels tributs, preus públics i multes de circulació) no sembla la més adient i posa de manifest una escassetat de recursos en aquestes tasques.

2) Canvi d'aplicació informàtica

Tal com s'ha explicat en l'apartat 1.2.2.3, la gestió tributària i recaptatòria efectuada per l'IMH es fonamenta en l'aplicació informàtica SIR, la qual constitueix una potent eina i base de dades que intervé en tot el procés, des de l'origen del deute fins al seu cobrament, així com en el reflex comptable d'aquesta gestió.

Aquesta aplicació, que té connexió amb altres bases de dades i amb altres aplicacions informàtiques (pròpies i, fins i tot, de tercers, com per exemple de les entitats de dipòsit col·laboradores), proporciona molta informació sobre l'estat dels deutes quant a imports, així com classificacions per tributs, antiguitat, contribuents, etc. En definitiva, es configura també com l'eina de control de la gestió tributària efectuada per l'IMH.

Això no obstant, cal assenyalar que el SIR es va desenvolupar internament fa ja més de quinze anys i, per tant, al llarg del temps s'ha hagut d'ampliar la seva capacitat i s'ha hagut d'adaptar pel que fa als procediments –pels canvis produïts en la normativa– i pel que fa als aspectes tecnològics –per la necessitat de connectar noves aplicacions i desenvolupaments tècnics.

Tots aquests canvis han fet augmentar la complexitat de l'aplicació i la dependència absoluta de la gestió en el sistema. Atesa l'antiguitat del programa i el fet que les adaptacions resulten cada cop més feixugues i la seva flexibilitat als canvis cada cop menor, es fa necessària una profunda renovació i actualització, bàsicament tecnològica, atès que el disseny del sistema, pròpiament dit, ha demostrat sobradament la seva raonable funcionalitat i eficàcia en els quinze anys de funcionament.

3) Sistema d'arxiu i documentació

En el decurs del treball de la Sindicatura s'ha revisat una sèrie de documentació i expedients provinents dels diferents departaments involucrats en la gestió, liquidació, recaptació i inspecció de tributs, la qual pot estar arxivada tant en format físic com en format electrònic (en aquest cas l'aplicació informàtica que s'utilitza –anomenada INVESDOC– es troba integrada en el SIR i permet accedir a les notificacions escanejades).

En relació amb el sistema d'arxiu de l'IMH es fan les apreciacions generals següents:

- En general, en cada departament no existeix una relació de la documentació que ha de ser arxivada.
- La documentació arxivada no presenta, en general, una relació dels documents que hi ha inclosos.
- No existeix un mecanisme de control que permeti assegurar que per cada liquidació practicada s'hagi presentat tota la documentació necessària, com per exemple els justificants dels elements tributaris necessaris per practicar la liquidació corresponent i els que acreditin les exempcions i bonificacions que el subjecte passiu hagi sol·licitat.
- La documentació amb què treballa la Inspecció o la divisió de gestió recaptatòria corresponent no inclou necessàriament la documentació esmentada en el punt anterior, de manera que no sempre es té a l'abast informació útil que es pot desprendre d'aquesta documentació, especialment pel que fa referència a la gestió recaptatòria.
- No existeixen referències en cada expedient d'altra documentació relativa al mateix càrrec o tribut que pot estar en mans d'altres departaments, la qual cosa posa de manifest la falta de connexió entre la documentació arxivada.

Per afavorir la integritat i el control de la documentació i l'agilitat en la seva consulta caldria redissenyar el sistema d'arxiu. Els trets bàsics d'aquesta reforma són els següents:

- El control de la recepció de la documentació que, d'acord amb l'Ordenança, els contribuents han de presentar.
- L'existència de relacions de documentació necessària a adjuntar, en cada departament.
- La connexió de la diferent documentació relacionada amb el mateix càrrec o contribuent.
- La potenciació de l'arxiu electrònic (ja en funcionament en alguns aspectes).

El camí per a l'assoliment d'aquests objectius passa per una aposta decidida per l'arxiu de documentació en format electrònic, que pot ser impulsat de forma conjunta i complementària a la renovació del sistema informàtic esmentat anteriorment.

Aspectes relacionats amb el procediment de liquidació tributària

4) Intercanvi d'informació amb l'AEAT

Durant el procés de formació del padró anual s'efectua tot un intercanvi d'informació periòdic entre l'AEAT i l'Institut a fi de depurar la base de dades d'IAE i així poder disposar d'una matrícula i d'un padró amb el mínim d'incidències possible (vegeu punt *b* de l'apartat 2.2.1.3).

Això no obstant, aquest intercanvi d'informació no està sistematitzat, la qual cosa provoca endarreriments en la depuració del padró, pel fet que augmenten les tasques de comprovacions, abans d'emetre el padró, així com les reclamacions dels contribuents, en el cas que l'esmena proposada per l'IMH no hagi estat introduïda en la matrícula per l'AEAT.

Consegüentment, caldria que, de manera consensuada amb l'Agència, es dissenyés i es posés a la pràctica un protocol d'intercanvi d'informació periòdic, mitjançant el qual es garantís la introducció de les esmenes en la base de dades de l'AEAT en el mínim de temps possible.

5) Tributació d'IAE en els casos de pertinença a un grup de societats

Un element fonamental de l'IAE és l'import net de la xifra de negocis del subjecte passiu, atès que, per una banda, estableix el límit a partir del qual deixa de ser aplicable l'exempció de tributar (un milió d'euros) i per altra, determina el coeficient de ponderació que s'ha d'aplicar per al càlcul de la quota municipal.

Per a la determinació de l'import esmentat i quan el subjecte passiu formi part d'un grup de societats en el sentit que hi dóna l'article 42 del Codi de Comerç, aquest s'haurà de referir al del conjunt d'entitats que pertanyen al grup.

D'altra banda, per a l'elaboració de la matrícula de l'IAE i en el cas de grups d'entitats que tributen per l'Impost sobre societats en règim de consolidació fiscal (règim que és voluntari), l'AEAT obté la informació sobre l'import net de la xifra de negocis global del grup a partir de la declaració presentada d'aquest impost. Això no obstant, si el grup opta per no consolidar a efectes de l'Impost sobre societats, l'entitat dominant té l'obligació de presentar a l'Agència una comunicació on es faci constar l'import net de la xifra de negocis del conjunt d'entitats que pertanyen al grup (en el sentit que hi dóna l'article 42 del Codi de Comerç), juntament amb la identificació de les dites entitats (vegeu punt *b* de l'apartat 2.1.2).

Cal tenir en compte, però, que la consideració de grup en relació amb l'Impost sobre societats és bastant més limitada, pel que fa al nombre d'empreses que configuren el grup, que la que es considera a efectes mercantils (que és la que s'ha de tenir en compte

en relació amb l'IAE), la qual cosa pot provocar una sensible disminució en la tributació d'IAE que efectuen aquestes empreses.

Per tant, atès que l'IMH no té competència sobre la gestió censal de l'IAE, caldria que el Departament d'IAE en les seves revisions periòdiques, i també la Inspecció en la seva activitat, utilitzessin el Registre mercantil com a font d'informació per obtenir l'import net de la xifra de negocis global del grup, atès que els comptes consolidats presentats al Registre pels grups de societats s'adeqüen a la definició de grup que considera la normativa de l'IAE.

6) Tributació per l'element superfície

L'element superfície dels locals on es desenvolupa l'activitat (dada facilitada per l'AEAT) és de gran importància per a la determinació de la quota de l'IAE, i l'efecte provocat per la no tributació d'aquest element pot ser significatiu (vegeu punt *i* de l'apartat 2.2.1.3).

Així mateix, en el cas en què consti aquesta dada en la matrícula facilitada per l'AEAT, l'IMH no disposa de la informació sobre els percentatges i els diferents conceptes que permeten arribar als valors de la superfície rectificada i als de la superfície computable, valors que resulten de vital importància en la determinació de la quota del tribut i que consten en el model 840 de declaració d'IAE presentada pel contribuïent a l'Agència (vegeu punt *c* de l'apartat 2.2.1.3).

Per tant, s'hauria d'estudiar la possibilitat d'instaurar un filtre informàtic que actués sobre la matrícula rebuda de l'AEAT per tal de determinar aquells càrrecs que, en no incloure l'element superfície, provoquen un defecte de tributació i, així, poder aconseguir les dades necessàries per tal d'esmenar aquesta deficiència al més aviat possible.

Així mateix, seria convenient que l'Agència subministrés la informació que consta en el model 840 referida a la superfície total i a la part que s'ha de prendre en consideració per aplicar les correccions i les reduccions corresponents, amb la qual cosa l'IMH podria, en una primera instància i sense necessitat de fer inspecció física ni de sol·licitar documentació suport, fer comprovacions mitjançant eines informàtiques sobre l'adequació de les correccions i les reduccions efectuades, les quals es podrien adreçar, per exemple, a verificar que no s'hagin fet correccions en un epígraf al qual conceptualment no li correspon, que la superfície assignada a determinada característica no excedeixi d'uns valors raonables, etc.

7) Escaïença de l'exempció per inici de l'exercici d'una activitat

Amb relació a l'exempció per inici d'activitat establerta per als dos primers períodes impositius, l'Ordenança fiscal de l'IAE estableix que no es considerarà que s'ha produït l'inici de l'exercici d'una activitat quan aquesta s'hagi desenvolupat anteriorment sota una altra titularitat, circumstància que s'entén que concorre, entre altres, en els casos de fusió,

escissió o aportació de branques d'activitat, o de transformació de la forma jurídica de la titularitat.

Així, l'obertura de nous establiments per una activitat que ja s'exercia, encara que sigui sota una titularitat diferent o en termes municipals diferents, no es pot considerar com l'inici de l'exercici d'una nova activitat, i en aquest sentit es pronuncia el Consell Tributari, atès que aquesta exempció tracta d'estimular l'inici de noves activitats, fet que obliga a diferenciar els casos d'inici d'activitat, d'aquells altres en què es produeix una ampliació d'aquesta o una alteració de la forma jurídica en què es realitzava.

No obstant això, el programa d'IAE emprat per l'Institut aplica l'exempció esmentada a qualsevol empresa que s'hagi donat d'alta amb un NIF nou (segons les dades subministrades per l'AEAT en la matrícula), amb independència que aquesta pertanyi o no a un grup de societats (vegeu punt *m* de l'apartat 2.2.1.3).

Així, d'acord amb el que s'ha explicat, seria recomanable instaurar els filtres oportuns a l'efecte d'assegurar que, en el cas de nous establiments, l'aplicació de l'exempció per inici d'activitat és pertinent.

Així mateix, pel que fa a la tasca que pot realitzar la Inspecció amb relació a la correcta aplicació o no de l'exempció, aquesta es pot adreçar a la investigació de la informació mercantil i/o pública referida al subjecte passiu (comptes anuals, tant individuals com consolidats, pàgines publicitàries d'Internet, guies, etc.), així com a la inspecció física dels locals per detectar evidències de pertinença o no a un grup d'empreses (marca, material de cortesia, material de màrqueting, etc.).

8) Aplicació del coeficient de situació

En algun dels casos analitzats el coeficient de situació aplicat per l'Institut va ser diferent del fixat en l'Ordenança fiscal de l'IAE de l'exercici corresponent, la qual cosa posa de manifest la necessitat d'efectuar una revisió detallada, amb caràcter previ a l'emissió del padró, dels coeficients de situació que l'aplicació de l'IAE utilitzarà, els quals han de ser els fixats en l'Ordenança (vegeu punt *n* de l'apartat 2.2.1.3).

9) Aplicació d'IAE d'ajuda als contribuents

La determinació de la quota d'IAE a pagar és molt complexa, atès el gran nombre d'elements tributaris que influeixen en el seu càlcul, així com les peculiaritats de les disposicions establertes en les tarifes i en les regles de càlcul de la Instrucció de l'IAE (vegeu punt *a* de l'apartat 2.2.1.3).

L'IMH determina la quota tributària en base al càlcul automàtic que efectua l'aplicació d'IAE, però, de cara als contribuents, no existeix cap aplicació informàtica oberta, que els

permeti efectuar un càlcul, ni tan sols estimatiu, de l'import de la quota que els correspon per aquest tribut.

Per tant, a l'efecte de facilitar als contribuents informació en relació amb un tribut de gran complexitat, així com d'augmentar la transparència en la gestió de l'impost, seria recomanable estudiar la possibilitat de posar a disposició dels contribuents una eina d'accés públic (per Internet o per via telefònica) la qual els permetés conèixer d'antuvi l'import del seu rebut d'IAE. Val a dir que aquesta eina ja existeix per a altres tributs.

10) Registre històric dels canvis introduïts en l'aplicació de l'IAE

L'aplicació de l'IAE que utilitza l'IMH no permet fer la reconstrucció d'aquells càrrecs les dades dels quals es van modificar, ni tampoc permet conèixer de forma explícita el motiu i la font de les variacions efectuades (vegeu punt *j* de l'apartat 2.2.1.3).

Per tant, caldria que s'estudiés la possibilitat d'ampliar les prestacions de l'aplicació, de manera que es pogués consultar l'historial dels canvis introduïts i facilitar de forma àgil la identificació de la causa i de l'efecte produït per les modificacions realitzades.

Aspectes relacionats amb la gestió recaptatòria

11) Retards en els procediments de gestió recaptatòria de l'IAE

En algunes tasques del procediment de recaptació de l'IAE es produeixen una sèrie d'endarreriments els quals provoquen un diferiment en la materialització del cobrament del tribut. Aquests retards es produeixen en les tasques següents:

- En la notificació de la provisió de constrenyiment, atès que en la majoria dels casos analitzats el període de temps transcorregut entre la data de generació de la dita provisió (data en què s'aprova) i la data de notificació al contribuent o a la contribuent és d'una mitjana de tres mesos per a aquells càrrecs contrets a partir de l'exercici 2003 (any en què el volum de notificacions va disminuir sensiblement a causa de la modificació del règim legal de l'IAE) i de quinze mesos per als càrrecs contrets en exercicis anteriors (vegeu punt *b* de l'apartat 2.2.2.3).
- En el procediment d'embargament de béns immobles, atès que, tant la provisió com les diligències d'embargament i també la resta d'accions que condueixen a l'alienació dels béns embargats, s'efectua sense una periodicitat determinada i amb un considerable diferiment en el temps (vegeu punt *f* de l'apartat 2.2.2.3).

Consegüentment, atès que qualsevol retard en els procediments de gestió recaptatòria, a més d'augmentar el risc de prescripció, implica un perjudici financer per a l'Ajuntament,

seria convenient que s'assignessin els mitjans materials i humans necessaris a fi que els terminis indicats s'escurcessin el màxim possible.

En relació amb alguns dels endarreriments exposats, cal indicar que la Intervenció ja els va posar de manifest reiteradament en els seus informes.

12) Traspàs a executiva dels càrrecs pendents en període voluntari de cobrament

D'acord amb la informació continguda en els fitxers informàtics que han servit de base per a l'anàlisi dels càrrecs d'IAE, a dates 9 i 18 de juny de 2008 hi havia un import global pendent de cobrament, de 630.385 €, corresponent a càrrecs de l'exercici 2006 i anteriors els quals es trobaven encara en període voluntari de cobrament (vegeu punt *a* de l'apartat 2.2.2.3).

Segons manifestacions de l'IMH, la causa de no haver traspassat aquests càrrecs a executiva està en el fet que la cadena informàtica que efectua el traspàs té la instrucció d'excloure d'aquest moviment tots aquells càrrecs en què el NIF de subjecte passiu comença per les lletres P o S, assignades a les administracions públiques, o bé per la lletra G, assignada a les associacions i altres tipus d'entitats no definits.

En ambdós casos amb un tractament per part de l'IMH diferenciat pel fet que, en el cas de les administracions públiques, en general, els seus béns no són susceptibles d'embargament i, en el cas de les associacions i altres tipus d'entitats, perquè la normativa que defineix les claus d'atribució del NIF amb la lletra G recull tot un conjunt de formes jurídiques de naturalesa tan dispar com poden ser les fundacions, les federacions esportives o els fons de pensions.

Cal assenyalar, però, que atès que en cap cas resulta raonable el manteniment d'aquests càrrecs en període voluntari de cobrament, hauria de modificar-se la instrucció de la cadena informàtica per tal de traspassar-los a executiva quan escaigui.

13) Béns objecte d'embargament per part de l'IMH per a la recaptació de l'IAE

Tot i que la normativa i l'Ordenança fiscal general estableixen tota una relació i prelació de béns embargables, per a la recaptació de l'IAE l'Institut només utilitza les vies següents: embargament de saldos en comptes corrents oberts en entitats de dipòsit del municipi de Barcelona, embargament de béns immobles i, excepcionalment, embargament de vehicles (opció que s'utilitza més per a la recaptació de multes de circulació) i, a partir de desembre de 2006, també les devolucions tributàries sol·licitades a l'AEAT pels contribuents (vegeu punt *c* de l'apartat 2.2.2.3).

Per tant, es recomana que, per incrementar l'eficàcia en la recaptació de tributs, s'esgotin totes les vies que la normativa estableix a aquest efecte.

14) Identificació automàtica dels deutes que es troben a punt de prescriure

Actualment, l'aplicació informàtica SIR no permet identificar de forma automàtica aquells deutes que es troben a punt de prescriure, la qual cosa milloraria sensiblement la gestió de cobrament i evitaria la pràctica d'altres actuacions innecessàries (vegeu punt *c* de l'apartat 2.2.3.5).

Atès que, segons manifestacions de l'IMH està prevista la instal·lació d'un sistema que permeti aquesta identificació automàtica, es recomana que se n'acceleri la implantació.

15) Cancel·lació dels deutes prescrits mitjançant baixes en línia

Si en el procés de gestió de cobrament dels saldos pendents es determina que hi ha un deute prescrit, es formalitza una baixa en línia per prescripció i la resolució del gerent per la qual s'acorda la baixa es realitza a posteriori, per a una relació d'assentaments. (vegeu punt *d* de l'apartat 2.2.3.5).

Encara que una gran part d'aquests tipus de baixes es produeix perquè el o la contribuent, adduint la prescripció, presenta un recurs a la reclamació del deute i, en aquest cas, la baixa per prescripció del deute, és acordada prèviament pel gerent de l'Institut mitjançant la resolució del recurs favorable al contribuent o a la contribuent, cal que s'elimini la pràctica d'efectuar baixes en línia per prescripció, atès que l'acord de cancel·lació de deutes tributaris prescrits s'ha de formalitzar mitjançant un expedient, amb caràcter previ a la baixa en comptes.

16) Detecció dels crèdits incobrables donats de baixa susceptibles de rehabilitació

D'acord amb la normativa, la declaració de crèdit incobrable no produeix immediatament l'extinció del deute, sinó exclusivament la baixa provisional en els comptes corresponents, en tant no quedi exhaurit el termini legal de prescripció.

L'IMH no té establert cap procediment per fer el seguiment d'aquests deutes, sinó que, en general, s'assabenta de la solvència esdevinguda dels deutors quan aquests van a fer alguna consulta o gestió al Departament de relacions amb el contribuent (pati d'operacions de l'IMH) (vegeu punt *h* de l'apartat 2.2.3.5).

En conseqüència, per tal de fer un seguiment sistemàtic d'aquests deutes i, si escau, rehabilitar-los com més aviat millor, caldria que s'establís un procediment periòdic d'anàlisi, el qual tingués en compte, a més del manament d'anotació de fallit al Registre mercantil fixat en la normativa (amb el consegüent intercanvi d'informació que comporta), un registre dels deutes declarats incobrables no prescrits, amb indicació d'aquells que es troben a punt de prescriure.

17) Formalització del codi de la subfase que identifica la causa de l'anul·lació d'un càrrec

El SIR té tipificats, tant en període voluntari de cobrament com en l'executiu, més d'una vintena de codis de subfases per als càrrecs anul·lats, les quals identifiquen els diferents motius de l'anul·lació. Malgrat això, en alguns casos el codi de la subfase no s'ha enregistrat, de manera que l'anul·lació s'agrupa dins d'una subfase genèrica anomenada Anul·lació general (vegeu punt *i* de l'apartat 2.2.3.5).

Atès que aquest fet desvirtua la informació de manera individual i també a efectes agregats i, per tant, qualsevol anàlisi acurada que es vulgui fer amb relació a les anul·lacions, es recomana que es donin les instruccions necessàries a fi d'enregistrar correctament el codi tipificat per a la subfase corresponent i així poder identificar la causa de l'anul·lació en la majoria dels casos.

18) Omissió o modificació de la data, amb efectes retroactius, d'algunes de les fases per les quals ha passat un càrrec

En els casos en què, per qualsevol causa, s'anul·la un càrrec i posteriorment es retrocedeix l'anul·lació, i llevat que es tracti d'una rehabilitació d'un crèdit incobrable, aquests moviments no queden reflectits en l'estat que proporciona el SIR referent a les diferents fases per les quals ha passat un càrrec, sinó que es torna a la posició en què es trobava el càrrec abans de l'anul·lació, la qual pot correspondre a una data molt anterior (vegeu punt *j* de l'apartat 2.2.3.5).

Aquest fet provoca l'omissió, en la informació no comptable subministrada pel SIR, d'una part de la gestió realitzada. A més, atès que els moviments omesos tenen incidència comptable, es produeix un desajust entre la informació incorporada en la base de dades del SIR (pel que fa a les fases per les que ha passat un càrrec) i la comptabilitat.

D'altra banda, s'ha posat de manifest que, amb la finalitat de disposar de la informació d'acord amb la data en què es produeix el fet, el SIR permet introduir amb efectes retroactius (i només a efectes informatius) les dates de les fases per les quals passa un càrrec, llevat de la data de cobrament i de la data de la incorporació del rebut a la via executiva i viceversa, amb la qual cosa en l'estat de les diferents situacions per què ha passat un càrrec es dona una seqüència de dates de les fases diferent de la que consta comptablement i, si bé existeix una casuística puntual que explica aquest desajust temporal, dificulta l'anàlisi relativa a la gestió efectuada.

Consegüentment, per tal d'evitar les mancances exposades i a l'efecte de poder fer les anàlisis de gestió dels càrrecs, generals i individuals, amb una informació fidel a la realitat, tant pel que fa a les diferents situacions per les que ha passat un càrrec com pel que fa a la seva seqüència (real i comptable), caldria que s'introduïssin les esmenes pertinents al programa SIR.

19) Tipificació dels motius que donen lloc a les devolucions d'ingressos

Tot i que en el SIR es troben parametrizats, mitjançant codis, els diferents motius que poden donar lloc a les devolucions d'ingressos i que a través d'aquests codis es pot identificar la causa de la devolució de manera individual per a cada càrrec, el programa no disposa d'un mòdul que permeti obtenir aquesta informació directament de manera agregada. L'única forma d'obtenir-la és mitjançant una explotació puntual de la seva base de dades (vegeu punt *k* de l'apartat 2.2.3.5).

Atès que aquesta informació és molt útil per poder fer qualsevol anàlisi acurada sobre les devolucions, caldria que s'estudiés la possibilitat d'introduir una modificació en el programa de manera que es se'n pogués disposar fàcilment i en qualsevol moment.

20) Càrrecs cobrats per duplicat no reclamats pels contribuents

Atès que a l'Institut les devolucions d'ingressos indeguts s'efectuen a instància de la persona interessada, a la data de redacció d'aquest treball constava com a drets reconeguts i cobrats en concepte d'IAE una quantitat total de 827,41 €, corresponent a set càrrecs d'IAE de l'exercici 2006 cobrats per duplicat i no reclamats pels contribuents (vegeu punt *l* de l'apartat 2.2.3.5).

Tot i que la normativa no obliga l'Administració a fer d'ofici la devolució dels ingressos indeguts, és recomanable que en els casos de pagament duplicat d'un rebut sense que el contribuent o la contribuent hagi sol·licitat la devolució, sigui l'Institut mateix qui iniciï el procediment per fer la devolució.

Aspectes relacionats amb la inspecció tributària

21) Pla d'inspecció de l'IAE

Anualment, a proposta de l'inspector cap, la Gerència de l'IMH aprova un Pla d'Inspecció Tributària, el qual, pel que fa a l'IAE, fa una referència genèrica a algunes de les activitats considerades de major risc de desviació fiscal (vegeu punt *a* de l'apartat 2.3).

Respecte a aquest Pla relatiu a l'exercici 2006, cal indicar que no es correspon amb el que seria un veritable pla, ja que no fa referència ni al nombre d'actuacions a revisar ni tampoc al període a què corresponen (deficiència que es dona també en el Pla del 2007).

Així mateix, els resultats d'aquest Pla no queden reflectits en un estudi acurat que posi de manifest, entre altra informació, la següent:

- En el cas de la revisió de declaracions d'alta o de variació presentades, el nombre i l'import total de les efectivament revisades, les que han tingut incidències i la tipologia de la incidència, el nombre i l'import total de les liquidacions complementàries practicades, així com el nombre i l'import total d'expedients d'infracció tributària instruits.
- En el cas d'investigació de supòsits de falta de declaració, el període, el nombre i l'import total de registres externs efectivament revisats, les activitats detectades que no han tributat, el nombre i l'import total de les propostes de regularització practicades, així com el nombre i l'import total d'expedients d'infracció tributària realitzats.

Així, doncs, es recomana que el Pla anual d'Inspecció Tributària es formuli amb uns objectius ben definits, clars i mesurables, i amb unes actuacions concretes que es puguin comprovar i valorar. Així mateix, és necessari que els resultats de l'actuació quedin reflectits en un informe o memòria, la qual permeti posar de manifest els resultats assolits i l'evolució de la tasca d'inspecció efectuada.

Cal assenyalar que, segons manifestacions de l'IMH, properament es disposarà d'una memòria que reflectirà, amb informació quantitativa i qualitativa, el resultat de l'actuació inspectora efectuada durant l'exercici 2008.

22) Dificultat per poder evidenciar els elements tributaris aplicables als hotels

En l'anàlisi sobre la tributació per IAE dels hotels de categoria cinc estrelles gran luxe situats al municipi de Barcelona s'ha fet palesa la dificultat per trobar una font d'informació externa fiable per determinar correctament els elements tributaris aplicables a l'activitat hotelera (categoria i nombre d'estrelles, entre d'altres), atès que l'assignació de la qualificació de l'hotel així com el moment en què es produeix qualsevol variació divergeixen segons les diferents fonts consultades.

En la seva tasca, la Inspecció ja es va trobar amb aquesta dificultat, de manera que per determinar l'element tributari va sol·licitar al contribuent informació relativa a l'autorització del Departament de la Generalitat competent. Això no obstant, res no assegura que aquesta informació, facilitada pel mateix contribuent, sigui completa per a tot el període inspeccionat (vegeu punt *b* de l'apartat 2.3).

Caldria, per tant, que en aquests casos la documentació acreditativa de la categoria de l'hotel durant un període de temps determinat se sol·licités directament a l'organisme emissor de l'autorització, la qual cosa asseguraria la disponibilitat d'una informació més actualitzada.

23) Tributació d'entitats situades en espais que pertanyen a grans magatzems

Segons les notes comunes del grup 661, referit al comerç mixt o integrat en grans superfícies, l'element superfície computable per al gran magatzem ha d'incloure també totes aquelles zones ocupades per tercers en virtut de la cessió d'ús de l'espai o per qualsevol altre títol. Així mateix, la tributació per IAE de les entitats que ocupen aquestes zones, ho serà només per la quota fixada d'acord amb l'activitat que realitzen (sense còmput de l'element superfície).

Si bé s'ha comprovat que hi ha empreses situades en espais de grans magatzems que tributen per IAE, per a dues botigues de les que es té constància que efectuen una activitat comercial dins un gran magatzem no hi ha constància que s'hagi practicat cap liquidació d'IAE per l'activitat exercida l'exercici 2006 (vegeu punt c de l'apartat 2.3).

Tot i que la causa d'aquesta falta de tributació podria estar justificada per l'exempció relativa a l'import net de la xifra de negocis (inferior a un milió d'euros), cal indicar que la marca comercial d'aquestes botigues és un indicatiu que les fa susceptibles de pertànyer a un grup d'empreses i, per tant, podria no ser aplicable l'exempció.

Atès que en la declaració a efectes de l'IAE el gran magatzem no ha de proporcionar informació sobre les cessions d'ús de l'espai a tercers per a l'exercici d'activitats econòmiques, i que la tributació d'IAE per part d'aquestes botigues resulta de la declaració d'alta que han de presentar a l'AEAT elles mateixes, l'omissió en la tributació d'IAE per part d'aquestes botigues només es pot detectar actualment mitjançant la comprovació efectuada per la Inspecció de l'IMH.

Conseqüentment, seria recomanable que, per poder detectar l'omissió en la tributació d'IAE d'aquestes empreses, a més de la inspecció física, s'establís un sistema periòdic de sol·licitud d'informació als grans magatzems, amb relació als titulars de les cessions d'ús de l'espai per a l'exercici d'activitats econòmiques.

24) Període d'inspecció

En l'anàlisi sobre la tributació d'IAE d'un hotel s'han posat de manifest determinades incidències les quals es van produir des de l'obertura de l'establiment (l'any 1992) fins a la data en què l'hotel va canviar de titularitat (el 31 de desembre de 2006) i van causar un defecte de tributació (estimat en el punt 9 de l'apartat 3.1, anterior).

Aquest defecte de tributació no va ser regularitzat per la Inspecció de l'IMH l'any 2008 atès que aquesta va revisar la tributació de l'activitat referida només al nou titular (donat d'alta l'1 de gener de 2007), sense tenir en compte la tributació efectuada els exercicis anteriors pel titular precedent (vegeu punt / de l'apartat 2.2.1.3).

Caldria, per tant, que en els casos de continuïtat en l'activitat econòmica, la Inspecció tingué en compte la totalitat del exercicis oberts a inspecció, amb independència dels canvis enregistrats en el codi de l'objecte tributari per canvi en la titularitat del negoci.

Aspectes relacionats amb el reflex comptable

25) Conciliació dels saldos i dels moviments del recàrrec provincial de l'IAE de la Diputació enregistrats en el SIR i en el SIGEF

Al tancament de cada exercici, la Direcció de Comptabilitat de l'Ajuntament de Barcelona elabora un document anomenat Contrast SIR-SIGEF, el qual reflecteix, entre altres aspectes, la conciliació dels saldos i dels moviments enregistrats en el SIR i en el SIGEF relatius al recàrrec provincial de l'IAE de la Diputació (vegeu punt a de l'apartat 2.4.2).

De la informació continguda en aquesta conciliació cal indicar que, malgrat que es reflecteixen diferències entre la informació subministrada per ambdues aplicacions, aquestes diferències no són analitzades i, per tant, no s'efectuen les correccions pertinents per tal d'esmenar els possibles errors existents en els saldos dels comptes afectats.

D'altra banda, cal assenyalar que en el Contrast SIR-SIGEF corresponent a l'exercici 2007 no es va incorporar cap conciliació referida als imports pendents de cobrament pels conceptes no pressupostaris.

Atès que la conciliació entre els saldos obtinguts per ambdues aplicacions és una eina molt útil i necessària per analitzar i depurar els saldos dels comptes, es recomana que es repregui la pràctica de fer la conciliació relativa als conceptes no pressupostaris, que la dita conciliació s'incorpori dins el Contrast SIR-SIGEF que s'efectua al tancament de cada any i, alhora, que s'analitzin les diferències reflectides, en cas d'haver-n'hi i, si escau, es facin les correccions dels saldos dels comptes afectats.

26) Diferència en el saldo pendent de cobrament per càrrecs d'IAE fraccionats

El saldo pendent de cobrament a 31 de desembre de 2006 que constava en el SIR en concepte de càrrecs d'IAE fraccionats (en el mòdul del major dels fraccionaments), de 883.158€, inclou una quantitat provinent d'exercicis tancats, de 76.879,94 €, que l'IMH no ha pogut identificar a què fa referència (vegeu punt a de l'apartat 2.4.3).

Tot i que aquest import no identificat no està inclòs en el saldo que per aquest mateix concepte consta en el SIGEF i que, per tant, no afecta els saldos comptables de l'Ajuntament a 31 de desembre de 2006, seria convenient que s'analitzés la causa que el va generar i, si escau, se'n regularitzés la part no identificada.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6.1 de la Llei 6/1984, de 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, de 4 de juliol, per la Llei 7/2002, de 25 d'abril i per la Llei 7/2004, de 16 de juliol, el projecte d'informe de fiscalització fou tramès a l'Ajuntament de Barcelona, el dia 30 de març de 2009.

A continuació es transcriu la resposta enviada en data 28 d'abril de 2009 i amb registre d'entrada a la Sindicatura de Comptes núm. 1612, en data 29 d'abril de 2009:

Ajuntament de Barcelona

Gerència Municipal

Andreu Puig

Pl. Sant Miquel 4, pl. 3

08002 Barcelona

T. 93 402 75 75

F. 93 402 79 10

Sr. Alexandre Pedrós i Abelló
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 – Barcelona

Benvolgut Síndic,

Respecte al projecte d'informe número 23/2008-E, de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, en relació a la fiscalització de l'Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona (impost sobre activitats econòmiques), corresponent a l'exercici 2006, rebut en aquest Ajuntament el 30 de març de 2009, número de registre d'entrada 2009/0171374-5, em plau adjuntar les al·legacions de l'Institut Municipal d'Hisenda, dins del termini atorgat en el seu escrit de 14 d'abril de 2009, per a la seva consideració abans d'emetre l'informe definitiu.

Ben cordialment,

[Signatura, il·legible]

Andreu Puig i Sabanés
Gerent Municipal

Barcelona, 28 d'abril de 2009

AL·LEGACIONS AL PROJECTE D'INFORME DE FISCALITZACIÓ 23/2008-E DE LA SINDICATURA DE COMPTES A L'INSTITUT MUNICIPAL D'HISENDA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA (IMH) DE L'IMPOST SOBRE ACTIVITATS ECONÒMIQUES DE L'EXERCICI 2006

En primer lloc cal indicar que les al·legacions que a continuació es formulen responen a les observacions formulades en l'informe d'auditoria seguint el mateix ordre en que han estat formulades per tal d'aconseguir una millor sistemàtica i claredat d'exposició.

Com aclariment previ és necessari indicar que l'objecte del treball de la Sindicatura ha estat la fiscalització de l'activitat efectuada en l'exercici 2006 per l'IMH amb relació a la gestió, la liquidació, la recaptació i la inspecció de l'Impost sobre activitats econòmiques (IAE).

3. CONCLUSIONS

3.1. OBSERVACIONS

Regulació en les ordenances fiscals.

1) Reducció de la quota per obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos.

Al projecte d'informe es diu que a l'ordenança fiscal de l'IAE per a l'exercici 2006 es preveu una reducció de la quota del tribut per l'execució d'obres a la via pública d'una durada superior a tres mesos sense especificar que solament és aplicable a les activitats de la Divisió 6^a, secció 1^a (comerç, restaurants i hostalatge, i reparacions) de les Tarifes de l'impost.

Com ja s'ha posat de manifest al propi informe aquesta discrepància amb allò disposat a l'article 76è de la Llei 41/1994, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1995, ha quedat esmenada a les ordenances fiscals de 2007 i següents.

Aspectes relacionats amb el procediment de liquidació tributària

2) Endarreriment en el termini d'exposició al públic de la matrícula provisional de l'IAE.

L'article 90è 1 del reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel que es va aprovar el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals estableix que la matrícula de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE) estarà a disposició del públic en els respectius Ajuntaments.

És l'article 3è del reial decret 243/1995, de 17 de febrer, pel que es dicten normes per a la gestió de l'IAE i es regula la delegació de competències en matèria de gestió censal de l'impost, que estableix que la matrícula es posarà a disposició del públic als respectius ajuntaments des de l'u al 15 d'abril.

Aquesta última norma també preveu que l'Administració Tributària de l'Estat remetrà als Ajuntaments la Matrícula de l'IAE abans del 15 de març.

La realitat és que la matrícula es remet als Ajuntaments amb retard sobre la data anterior prevista, i conseqüentment s'endarrereix la data d'inici d'exposició al públic.

Però en cap cas, es produeix indefensió dels obligats tributaris, doncs s'anuncia oportunament, al Butlletí Oficial de la Província (BOP), tant el període d'exposició al públic, que sempre és de 15 dies, com el lloc d'exposició i la possibilitat de presentar reclamacions i recursos.

3) Modificació d'algunes dades de la matrícula tramesa per l'AEAT per a la confecció del padró.

Respecte a les dades per a la elaboració del padró s'ha de assenyalar que difícilment seran sempre les mateixes que les de la Matrícula que s'exposa al públic, degut a que com a conseqüència de les reclamacions que formulen els obligats tributaris, en el període d'exposició de la Matrícula, aquesta ha de modificar-se.

L'AEAT quan ha modificat la Matrícula d'acord amb les reclamacions presentades torna a enviar-la als Ajuntaments perquè tinguin reflex als corresponents padrons.

Però l'AEAT també incorpora a la Matrícula definitiva les baixes produïdes a l'interval de temps entre la generació de la Matrícula inicial, que es va exposar al públic, i la generació de la matrícula definitiva.

Per tant, es pot afirmar que mai coincidiran les dades de la Matrícula de l'impost amb el padró que elabora posteriorment l'Institut.

Per altra part, l'IMH també esmena dades incompletes o incorrectes, però cada vegada aquesta incidència es redueix, gràcies a la col·laboració existent entre l'AEAT i l'Ajuntament a través de l'IMH.

En aquesta línia de col·laboració cal destacar, a més del conveni per l'intercanvi d'informació i de col·laboració en la gestió recaptatòria signat entre la AEAT i la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP), en data 15 d'abril de 2003, al que es va adherir l'Ajuntament de Barcelona, el recent conveni signat l'11 d'abril de 2009 per a l'accés a la informació de caràcter tributari, així com les reunions periòdiques que mantenen els responsables d'ambdues institucions per agilitzar els intercanvis d'informació i minimitzar les divergències, com es pot comprovar als anys següents al 2006.

4) Omissió de la proposta de liquidació.

La Sindicatura observa que quan s'elabora una liquidació amb dades diferents de les contingudes en la declaració presentada per l'obligat, l'Administració ha de practicar una proposta i notificar-la.

En la gran majoria dels casos en que es practica una liquidació amb dades diferents de les contingudes en la declaració d'IAE, presentada per l'obligat, la liquidació es basa en noves dades que ha introduït l'Agència Estatal d'Administració Tributària, en la seva gestió censal de l'impost, a partir de les declaracions de l'impost de Societats i del Valor Afegit presentades pels propis obligats, i quan es tracta de l'element superfície a partir de la comprovació de les dades que figuren al Cadastre, registre

públic, on costen les dades cadastrals prèviament declarades i notificades als obligats.

Per tant, si les liquidacions es basen en dades declarades pels obligats, malgrat no sigui la declaració específica de l'IAE, es considera innecessària la formulació de proposta de liquidació.

Per altra part, i en tot cas, l'omissió de la proposta de liquidació no ha suposat en cap cas una indefensió pels obligats tributaris que han tingut sempre la possibilitat d'impugnació mitjançant els recursos pertinents.

Cal dir també que, ja està previst al nou Pla de Sistemes de la Hisenda Municipal, un programa per a la gestió de les propostes de liquidacions. Aquest programa permetrà fer el seguiment de les propostes emeses, és a dir, es controlarà de forma automàtica la seva notificació, la publicació al BOP en cas de no recepció, es donarà resposta a les al·legacions i en el cas de conformitat del subjecte passiu amb la proposta notificada, es farà la liquidació provisional amb les mateixes dades de la proposta.

5) Aplicació del recàrrec i dels interessos de demora per extemporaneïtat.

El projecte d'informe indica que en les liquidacions i en les liquidacions complementàries d'IAE practicades per l'IMH, la quantificació i liquidació del recàrrec i dels interessos de demora per extemporaneïtat s'ha fet només en algun cas de manera excepcional.

Els recàrrecs i interessos per extemporaneïtat solament procedeixen en aquells casos de declaracions d'alta o variació presentades en una data determinada i amb data d'efectes anterior al termini establert per presentar la declaració.

La liquidació d'aquests recàrrecs i interessos s'ha fet de forma excepcional perquè la informació que facilita l'AEAT a través de la consulta a les seves bases de dades, presenta carències en el sentit que és habitual que no consti la data de presentació de la declaració, bé perquè no s'ha introduït bé perquè un moviment d'altra data posterior ha cancel·lat la de la declaració.

En conseqüència, el principi de seguretat jurídica aconsella que els obligats tributaris no hagin de suportar un recàrrec i interessos quan no es pot determinar amb seguretat que la causa del retard sigui atribuïble al contribuent.

6) Diferències d'arrodoniment entre la matrícula de l'IAE tramesa per l'AEAT i l'aplicació d'IAE de l'Institut.

Les diferències d'arrodoniment, entre el càlcul de la quota mínima municipal tramesa per l'AEAT amb la matrícula i el càlcul efectuat per l'aplicació de l'IMH, solament es produïen en aquells casos que requerien esmena d'algun tipus.

La discrepància en l'arrodoniment dels decimals, que calculava l'aplicació de l'IMH respecte l'arrodoniment que feia l'AEAT, té el seu origen en la modificació de les tarifes, en pessetes, que es va aprovar al 1996 (Reial decret 12/1995, de 28 de desembre, sobre mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera). L'aplicatiu de l'IMH va recalcular les quotes amb l'increment estricte de tarifes

aprovat, però posteriorment l'AEAT va publicar les noves tarifes, que no es basaven en el càlcul estricte de l'increment aprovat, sinó en un arrodoniment sempre a l'alça.

L'impacte va ser petit atès que per produir-se la diferència en el càlcul de la quota mínima es requeria que: 1.- l'expedient tingués superfície a computar a la quota mínima i, 2.- que fos esmenat per la aplicació de l'IMH abans de ser generat el rebut.

7) *Incorrecta distribució de l'import dels càrrecs per liquidacions complementàries.*

La disfunció la va determinar la fórmula matemàtica interna que intervenia en la distribució de la quota entre l'Ajuntament i la Diputació, però també cal dir que, únicament es produïa en un cas determinat: quan s'havia d'emetre una liquidació complementària i, no en tots els casos, sinó tants sols quan aquesta liquidació es girava motivada per una variació que implicava l'aplicació d'un coeficient de situació diferent o comportava una correcció del càlcul de la quota per un augment de l'element superfície.

Aquesta incidència puntual ja consta esmenada.

8) *Liquidacions complementàries practicades a una cadena de grans magatzems que són improcedents.*

Aquest cas va ser un tema puntual en que es va produir una discrepància entre la categoria fiscal que constava a l'aplicatiu i la que figurava a la classificació dels carrers annexa a les ordenances fiscals.

La situació ja està esmenada.

9) *Element tributari en la tributació d'un hotel de gran luxe*

El projecte d'informe comenta el cas d'un hotel de gran luxe, que va canviar de propietari a l'exercici 2006, i que en els anys anteriors, va tributar erròniament com si fos de cinc estrelles i de temporada d'obertura inferior a vuit mesos, si bé a partir de l'u de gener de 2007 el nou titular ja va declarar correctament tant la categoria com la temporada d'obertura al públic.

Aquest cas es refereix a un procediment encetat per la Inspecció i de vegades s'han solapat les comprovacions de la Sindicatura amb les actuacions de la Inspecció.

Pel que fa a la tributació d'aquest hotel cal dir que en data 18-9-2008 es va requerir a ambdues societats, es a dir a la titular del hotel des del 2007 i a la anterior propietària als exercicis 2004,2005 i 2006, per a que aportessin els plànols, el projecte o memòria tècnica del mateix, les declaracions de altes o variacions presentades a efectes d'IAE, així com l'autorització de la Direcció general de turisme de la Generalitat.

En data 2-12-2008 es van personar a les dependències de la Inspecció i entre d'altre documentació requerida, van aportar una certificació emesa el 13-10-2008 per el Cap de Servei del Registre de Turisme de Catalunya, a la que curiosament s'indica que consta inscrit al Registre de turisme com a propietari l'antic titular i, a més, que figura com un hotel de cinc estrelles, contràriament a la publicitat del propi hotel que s'anuncia com de Gran Luxe.

Hores d'ara es troba oberta la inspecció i ja s'ha fet visita per part del servei tècnic de la Inspecció per fer comprovacions i amidaments in situ.

10) Aplicació de l'exempció per inici de l'exercici d'una activitat.

Manifesta la sindicatura que en el cas analitzat dels hotels de categoria cinc estrelles gran luxe s'ha detectat que tres hotels, pertanyents cada un d'ells a una cadena hotelera amb establiments situats a Barcelona, s'havien aplicat indegudament l'exempció de l'impost per inici d'activitat i, per tant, no havien pagat l'impost corresponent als dos primers exercicis.

El motiu pel qual aquests establiments han aplicat l'exempció radica en el fet que, en pertànyer a societats individuals amb un NIF propi, l'aplicació de l'IAE tracta les dades subministrades per l'AEAT com qualsevol alta de nova empresa i no, com manifesta la sindicatura en la pàg. 52 del seu projecte d'informe, com part integrant d'un grup d'empreses, la qual cosa en opinió de la sindicatura, els hauria d'haver portat a tributar pels dos primers exercicis.

Sobre aquest punt, la nostra opinió es diferent i la nostra actuació troba fonament en:

a.- La lletra b) del apartat 1 de l'article 82.1.b del TRLHL estableix l'exempció en l'impost sobre activitats econòmiques: *"Los sujetos pasivos que inicien el ejercicio de su actividad en territorio español, durante los dos primeros períodos impositivos de este impuesto en que se desarrolle la misma. A estos efectos, no se considerará que se ha producido el inicio del ejercicio de una actividad cuando la misma se haya desarrollado anteriormente bajo otra titularidad, circunstancia que se entenderá que concurre, entre otros supuestos, en los casos de fusión, escisión o aportación de ramas de actividad".* Per tant, aquest benefici fiscal gravita sobre un fet: l'inici d'una activitat, si bé, la norma aclareix que en els supòsits de successió, com ocorre, entre altres supòsits, en els casos de fusió, escissió o aportació de branques d'activitat econòmica, no es considerarà que s'ha produït l'inici de l'activitat.

La conformació d'un conjunt d'empreses com a "grup societari" únicament té virtualitat jurídica a l'hora de la determinació de la xifra de negoci i, amb això, en la fixació del coeficient de ponderació aplicable a l'empeses que integren aquest grup social, que és el mateix per a totes.

L'impost sobre activitats econòmiques sotmet a tributació a totes i cada una de les empreses que conformen un grup societari i, per tant, aquesta circumstància (existència d'un grup societari) no determina per sí mateixa que una empresa de nova creació que pertanyi al grup no pugui gaudir del benefici fiscal: en aquest sentit, es va pronunciar la Direcció General de Tributs en resolució núm. 1067/2003 de 30 juliol, dictada en un cas relatiu a l'aplicació d'aquesta exempció i fent referència a la valoració de la prova sobre l'inici de l'activitat per part de una societat, i va dir: -sic- *".../. lo mismo ocurre con la pertenencia a un grupo consolidado, este hecho ha de ser valorado con los demás hechos o medios de prueba con los que cuente el órgano de gestión o de inspección, de tal manera que la mera pertenencia a un grupo consolidado de sociedades no prueba por sí sola nada.../. En principio, y en el caso de comienzo de actividad por una sociedad nueva, que no existía antes, si no resulta probada la sucesión, universal o a título particular, en la titularidad o en el ejercicio de la actividad económica ejercida en territorio español por otro sujeto pasivo, debe aplicarse la exención de inicio de actividad contemplada..."*.

I això, és el que passa en el present cas i el nostre criteri: no resulta provada la successió, universal o a títol personal, en la titularitat o a l'exercici de l'activitat econòmica exercida en territori espanyol per un altre subjecte passiu, la qual cosa, determina la procedència de l'exempció.

b.- Per altre part, també cal considerar que, la informació sobre l'inici de l'activitat per part d'un subjecte passiu és una dada que informa l'AEAT (no és de la nostra competència) i, per citar alguna, la resolució del Tribunal Econòmic Administratiu Central, de data 2 d'abril del 2008, dictada en el recurs extraordinari d'alçada per unificació de criteri (num. 3849/2007) diu: "*SEXO.- El Ayuntamiento no es competente para conceder o denegar las exenciones automáticas que operan en virtud de Ley, sino únicamente para aquellas que la norma legal establece que tienen un carácter rogado*" i, en aquest sentit, l'art. 82.4 del TRLHL no configura l'exempció per inici d'activitat amb caràcter de benefici pregat, la qual cosa, l'exclou de la nostra competència (com també ocorre amb l'exempció relativa amb l'import de la xifra de negoci).

11) Aplicació incorrecta del coeficient de situació.

Es tracta d'un cas puntual ja corregit.

12) Tributació per IAE de les empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya.

En l'àmbit fiscalitzat per la Sindicatura de Comptes (empreses participades majoritàriament per l'Ajuntament de Barcelona), únicament tres empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona han presentat incidències en relació a la tributació de l'IAE si bé, en aquest moment, totes les empreses esmentades ja han presentat la corresponent declaració en relació a l'impost sobre activitats econòmiques i s'han girat les liquidacions corresponents a aquestes declaracions.

En referència a les empreses dependents de l'Ajuntament de Barcelona, assenyala la sindicatura:

1º Hi ha empreses que no tributen per IAE, sense que hi hagi una raó justificada i documentada per no fer-ho (Barcelona Gestió Urbanística, SA; Barcelona Serveis Municipals, SA i Cementeris de Barcelona, SA).

Hem d'informar que, com s'exposarà a continuació, sí que existeix una raó justificada i documentada del fet que empreses municipals no hagin tributat per l'IAE.

Pel que es refereix al període fins al 2006 inclòs s'adjunta informe, de data 22 de març de 2006, de la Direcció de Serveis Jurídics de l'Ajuntament de Barcelona respecte de la tributació dels organismes autònoms i societats mercantils de capital íntegrament municipal, en el que es posa de manifest que la Llei Especial del municipi de Barcelona, aprovada per Decret 1166/1960, de 23 de maig, reconeixia que les entitats municipals autònomes i societats municipals gaudirien de les exempcions i bonificacions fiscals que corresponguin a l'Ajuntament. Equiparació de tracte fiscal confirmada per una doctrina jurisprudencial consolidada dels Tribunals.

Però també s'indica que a partir de la vigència de la Llei 1/2006, de 13 de març, que regula el Règim Especial del Municipi de Barcelona s'haurà d'estar i passar pel que

cada tribut expressi a la seva norma legal constitutiva, en relació amb el que disposa l'article 8.c) de la Llei 58/2003 de 17 de desembre, General Tributària.

A partir de la vigència de la Llei 1/2006, aquestes empreses municipals van considerar que existia un fonament legal que emparava la seva situació respecte a l'impost, atesa la seva condició i naturalesa jurídica (empreses municipals que gestionen serveis públics) i van al·legar l'exempció de l'impost a l'empara de l'art. 82.1.a del TRLHL (entitats de dret públic de caràcter anàleg a entitats locals). S'adjunta informe sobre el criteri respecte a la tributació per el IAE de les empreses de capital integrament municipal.

2º En un cas es tributa en desacord amb unes magnituds que difereixen significativament d'aquelles que consten en fonts d'informació de l'Ajuntament o de la mateixa empresa involucrada (Mercabarna).

En concret, les incidències observades respecte a Mercabarna són que no declara correctament la superfície referent a l'activitat de lloguers industrials (quota nacional) i la relativa a l'expedient per l'activitat d'escorxador. A més, considera la sindicatura que de la informació sobre la xifra de negoci es dedueix que Mercabarna podria desenvolupar alguna activitat econòmica susceptible de tributació en l'impost.

En relació al primer punt, cal considerar que la quota de lloguer de naus industrials correspon a un alta per quota nacional i, al respecte, l'Ajuntament no té cap competència ni per inspeccionar ni, si fos que existís alguna incidència, per a regularitzar aquest tema. Al respecte, havent comunicat aquesta incidència a l'empresa es ratifica en la correcció de las dades per les quals tributa i manifesta:-sic- ".../... dins el valor cadastral declarat com element tributari (.../...) es troben tots els béns: naus,despatxos, locals i superfícies de terrenys, que Mercabarna arrenda, inclosa la part de l'edifici de l'escorxador que no utilitza per l'activitat de sacrifici, i per arribar a aquesta xifra l'únic que varem fer va ser restar al valor cadastral total de la Unitat Alimentària, aquelles construccions que en cap cas es lloguen, o que formen part d'una altre alta d'IAE com són: vials, part de l'escorxador dedicada a l'activitat de sacrifici, aparcaments, depuradora, centre directiu, espais diversos per serveis a usuaris;patis caixes, estacions transformadores d'electricitat, altres..."

No correspon a aquesta Administració determinar sí s'ajusten a dret o no les raons que esgrimeix l'empresa, però es del tot punt just reconèixer que, en el present cas, el que realment trobem és un supòsit, no infreqüent, en què la singularitat pròpia de l'activitat que desenvolupa Mercabarna i les particularitats físiques dels elements que constitueixen l'objecte llogat per l'empresa no encaixen pròpiament en el concepte de local que refereix l'epígraf relatiu al lloguer de locals comercials (861.2)-pensat pel típic local, concebut com a unitat diferenciada i no com a superfície diferenciable-

En relació a la superfície de l'escorxador, ja s'ha dit que, dins l'escorxador (expedient amb quota d'IAE municipal), no s'ha computat la superfície que no es dedica a l'activitat de sacrifici i que aquesta part de superfície si es declara en la quota relativa a l'activitat de lloguer de locals industrials (quota nacional).

Per últim, al nostre parer, atès que una de les formes en què aquesta empresa municipal pot desenvolupar la gestió del servei que gestiona és mitjançant l'activitat de lloguers a tercers i que, en exercici de la seva competència, pot desplegar activitats

en les quals no actua com un operador econòmic (activitats de policia, en el sentit administratiu del terme), no existeixen dades objectives o no es precisen suficientment els elements pels quals es pugui concloure que Mercabarna desenvolupa altres activitats no declarades.

3º De les trenta-una empreses amb participació majoritària de la Generalitat hi ha tres (Inmobiliària Corberó, SA, Túnel Toses, Concessionària del Estado, SA i Servei Coordinador d'Urgències, SA) en què no hi ha constància de la seva existència en la base de dades de l'AEAT.

Respecte a aquestes tres empreses s'inicien actuacions d'inspecció.

De la primera comprovació inicial es pot informar que la empresa Servei Coordinador d'Urgències, SA figura al Registre Mercantil com a societat en liquidació.

Aspectes relacionats amb la gestió recaptatòria.

13) Càrrecs pendents en període voluntari de cobrament.

El fet que determinats càrrecs es mantinguin en període voluntari de cobrament es deu al fet de tractar-se per una part, de càrrecs corresponents a administracions públiques i entitats de dret públic i al procediment que es segueix per a la extinció dels seus deutes tributaris, i per altra part, tractar-se de càrrecs corresponents a Fundacions i Associacions, en què el NIF comença per la lletra G i que al sol·licitar massivament l'exempció a l'impost de conformitat amb la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal d'entitats sense finalitats lucratives i incentius fiscals al mecenatge, es va considerar adient no dictar la provisió de constrenyiment fins que es dictés la resolució sobre la procedència o no de l'exempció.

Pel que es refereix a les entitats de dret públic, l'article 52è. 4 de l'Ordenança fiscal general de 2006 (art. 52è. 3 al 2009), en concordança amb allò establert a l'article 73è. 2 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, estableix que els deutes tributaris vençuts, líquids i exigibles a favor de l'Ajuntament de Barcelona, quan el deutor sigui un ens de dret públic, seran compensables d'ofici una vegada transcorregut el termini d'ingrés en període voluntari.

L'Institut quan ha transcorregut el termini d'ingrés en període voluntari de les liquidacions tributaries corresponents als ens de dret públic inicia el procediment per efectuar la compensació d'ofici, trobant-se en ocasions davant la impossibilitat d'efectuar-la per no existir deutes municipals a compensar. En aquests casos, l'Institut es posa en contacte amb aquests ens perquè efectuïn el pagament dels seus deutes, què a vegades s'endarrereix en funció de les seves disponibilitats presupostaries.

Aquest procediment de recaptació es totalment manual, però així s'eviten embargaments improcedents al tractar-se d'ens de dret públic.

Per últim, s'informa que el saldo global de 630.385 €, pendent de cobrament en període voluntari -559 càrrecs de l'exercici 2006, per un total de 382.282 € i 398 càrrecs de l'exercici 2005 i anteriors, per un total de 248.103 €, que constava a 9 i 18 de juny de 2008 als fitxers informàtics, ha passat a ésser, en data 15 d'abril de 2009,

de 62.206 € -12 càrrecs de l'exercici 2006, per un total de 29.382 € i 69 càrrecs de l'exercici 2005 i anteriors, per un total de 32.824 €.

14) Derivació de responsabilitat.

A l'informe s'indica que en cap dels expedients que han estat objecte d'anàlisi s'ha arribat a fer la derivació de responsabilitat prevista a la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària i que segons manifestacions de l'IMH la derivació de responsabilitat no és una pràctica habitual a l'Institut.

S'ha de puntualitzar l'observació en el sentit d'indicar que si que l'Institut tramita derivacions de responsabilitat però no en tots els supòsits, ja que efectuar la derivació de responsabilitat és un procediment complex, que requereix un tractament individualitzat amb una important tasca d'anàlisi i investigació, i conseqüentment obliga a la assignació de recursos qualificats.

Al nou Pla de Sistemes de l'Institut està previst el desenvolupament d'un programa que faciliti les tasques d'anàlisi i investigació i que introdueixi altres automatismes amb la finalitat de sistematitzar i normalitzar les derivacions de responsabilitat.

15) Càrrecs liquidats en l'exercici 2006, improcedents.

Al projecte d'informe s'indica que a l'exercici de 2006 l'IMH va practicar i cobrar unes liquidacions d'IAE, quan havia prescrit el dret a practicar dites liquidacions, i que l'Institut no va retornar d'ofici aquest import recaptat indegudament.

L'Institut dona prioritat a la tramitació de les devolucions d'ingressos indeguts iniciades a instància de part i a les d'ofici en execució de resolucions administratives i judicials.

Posteriorment, l'Institut inicia d'ofici el procediment per al reconeixement del dret a la devolució d'ingressos indeguts si es detecten supòsits dels previstos a l'article 221è. 1 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària; però s'ha d'advertir que en ocasions la detecció dels supòsits és difícil al produir-se el pagament sobre liquidacions que l'administració havia anul·lat prèviament.

En el cas a què refereix la Sindicatura, es procedeix a iniciar el procediment d'ofici i requerir la domiciliació bancària a efectes de procedir a efectuar, si s'escau, transferència bancària.

16) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una caixa d'estalvi.

L'Institut en la seva funció recaptatòria, una vegada finalitzat el període de cobrament en voluntari de les diverses quotes de l'IAE de la caixa d'estalvis, va iniciar el procediment executiu amb la notificació de les corresponents provisions de consrenyiment.

Les notificacions que es van efectuar del deute en el procediment d'apressament són:

- En data 22.02.1999. Identificació notificació núm. EX 1999 6 04 08324553
- En data 17.09.1999. Identificació notificació núm. EX 1999 6 17 09002476

- En data 02.10.2001. Identificació notificació núm. EX 2001 6 18 11588303.
- En data 02.11.2004. Identificació notificació núm. Ex 2004 6 21 16606166.
- En data 29.11.2005. Requeriment d'informació per a l'embargament amb identificació núm. EX 2005 6 22 18971134.

La Caixa d'estalvis interessada en data 5 de desembre de 2005 va interposar recurs contra la notificació de requeriment per a l'embargament anterior al·legant la prescripció de les quotes, doncs no tenia constància de cap notificació des de l'últim dia del període voluntari de pagament dels deutes inclosos al requeriment.

La prescripció al·legada es fonamentava a l'article 66è b) de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària, que estableix que prescriurà als quatre anys el dret de l'administració per a exigir el pagament dels deutes liquidats i autoliquidats.

Els arguments de l'entitat interessada eren totalment erronis, doncs una vegada finalitzat el període voluntari de pagament de cadascun dels deutes, es va iniciar el període executiu de conformitat amb l'article 161è de la Llei General Tributària.

El Tresorer municipal va dictar les corresponents provisions de constrenyiment que van ser notificades a la Caixa d'estalvis en les dates que consten relacionades, tal com ja s'ha fet constar.

L'administració tributària municipal havia efectuat actuacions encaminades a la recaptació del deute, amb coneixement formal de l'obligat tributari i, per tant, les diverses notificacions efectuades en el procediment executiu interrompien la prescripció, complint-se allò establert a l'article 68è 2 sobre que el termini de prescripció del dret de la administració per a exigir el pagament dels deutes liquidats i autoliquidats, s'interromp per qualsevol acció de l'administració tributària, realitzada amb coneixement formal de l'obligat tributari, dirigida de forma efectiva a la recaptació del deute tributari.

Però dintre de l'expedient dels deutes per IAE de la Caixa d'estalvis no es conservava el document acreditatiu de la notificació efectuada el 2 d'octubre de 2001, amb la qual cosa, al no disposar de la documentació acreditativa de l'efectiva notificació, el resultat va ser que entre la notificació del 17.09.1999 fins a la notificació efectuada el 2.11. 2004 havia transcorregut el termini de quatre anys de prescripció i es va haver de dictar resolució, en data 6 de març de 2006, en el sentit de declarar l'extinció del deute.

A l'informe de fiscalització a posteriori de l'any 2005, efectuada per la Intervenció Municipal, que es va presentar i donar per assabentat al Plenari del Consell Municipal de 23 de juny de 2006, es va fiscalitzar l'anul·lació que ens ocupa (apartat 7.1.4) i en cap cas, la Intervenció, va apreciar la possible existència de responsabilitats comptables.

S'ha de remarcar que la situació s'ha produït no per mancança d'actuacions encaminades a la recaptació del deute, que com s'ha exposat s'han succeït en el temps, sinó per no trobar-se conservat a l'expedient el justificant de recepció d'una notificació.

S'ha d'informar que la notificació de 2 d'octubre de 2001, es va realitzar en un període en que encara no es digitalitzava la documentació (s'ha de tenir en compte el considerable volum de documents que gestiona l'Institut -s'envien als ciutadans més de sis milions de notificacions). Si hagués sigut posterior, es trobaria ja digitalitzada i el resultat seria molt diferent, és a dir, es resoluria en el sentit de mantenir l'embarcament del deute.

17) Cancel·lació d'un deute prescrit d'una empresa participada per l'Ajuntament de Barcelona.

El projecte d'informe considera que en ser PATSA una empresa pertanyent a l'Ajuntament des del 19 de març de 2002 no hi havia raons que justifiquessin la prescripció dels seus deutes.

En data 22 de febrer de 2000 es va signar un protocol entre el Govern de l'Estat i l'Ajuntament de Barcelona, en el que es declarava que el Parc del Tibidabo té un inestimable valor emblemàtic per a la ciutat de Barcelona, i que pressa la consciència de la importància de l'enclavament, el Govern i l'Ajuntament de Barcelona han propiciat les accions necessàries per a que es donin les condicions idònies que permeten preservar els valor estratègics, forestals, històrics i sentimentals del Parc i potenciat el seu futur, sempre en el marc de la defensa dels interessos dels ciutadans.

El Plenari del Consell Municipal, en sessió de 24.03.2000, acordà encarregar provisionalment a la Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis, S.A., ara Barcelona de Serveis Municipals, S.A., amb NIF A08765919, la gestió i explotació de les instal·lacions del Parc d'Atraccions, l'aparcament i els altres serveis del Tibidabo, així com la realització de les actuacions encaminades a completar el procés d'integració al patrimoni municipal de la totalitat dels actius del Parc del Tibidabo.

L'Institut, a la vista de l'acord municipal, va procedir cautelament a paraitzar les actuacions de recaptació del deute de la societat Parc d'Atraccions Tibidabo S.A., amb NIF A58819095, (en endavant PATSA), titular en aquell moment de l'explotació del Parc d'Atraccions del Tibidabo.

La Societat Municipal d'Aparcaments, S.A., en execució de l'encàrrec del Plenari del Consell Municipal, mitjançant escriptura pública, de data 19.03.2002, formalitzada davant el Notari de l'Il·lustre Col·legi de Notaris de Catalunya Sr. Juan José López Burniol, sota el número de protocol 712, va adquirir la totalitat de les accions de PATSA.

PATSA, en el moment de la transmissió de les accions, era deutora de l'Ajuntament de Barcelona per diversos tributs corresponents a períodes anteriors.

La cancel·lació d'aquest deute tributari, d'acord amb la successió de fets anterior, s'havia de fer amb fons aportats per l'Ajuntament de Barcelona.

Així, l'Ajuntament es convertia per una part en creditor del deute tributari i per altra part en deutor pel mateix concepte, produint-se una confusió de drets. Situació que, d'acord amb el principi d'eficàcia administrativa, feia aconsellable declarar l'extinció del deute.

Si bé l'article 59è. 1 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària no estableix expressament la confusió de drets com a causa d'extinció del deute tributari, si que preveu que el deute es podrà extingir per altres medis previstos en les lleis.

En aquest sentit, la secció 4ª del capítol IV del Codi Civil, en el seu article 1.192 disposa que quedarà extingida l'obligació des de que es reuneixen en una mateixa persona els conceptes de creditor i deutor.

Mentre es feien les tasques preparatòries per formalitzar l'anul·lació del deute i a conseqüència de l'imprescindible aixecament de la paralització, una rutina informàtica programada va detectar d'ofici la prescripció del deute i es va anul·lar, formant part de l'expedient P2006/6. (S'ha de recordar que el deute figurava paralitzat des de l'any 2000).

Davant aquesta situació, procedia modificar, a la base de dades del Sistema Integrat de Recaptació (SIR), el motiu de l'anul·lació, doncs en realitat no es tractava, com ja s'ha exposat d'una prescripció, sinó d'una extinció del deute per confusió de drets, però la modificació comportava l'elaboració d'un programa informàtic amb una dedicació de recursos, que per raons d'eficàcia es va desestimar, tot tenint en compte que el motiu de l'anul·lació no tenia conseqüències comptables.

A la vista de tot l'exposat, no és pot parlar en absolut, de possibles responsabilitats comptables ni patrimonials.

18) Comunicació al Registre mercantil dels deutors declarats fallits.

A l'informe s'indica que l'IMH, en el cas de persones físiques o jurídiques inscrites en el Registre mercantil, no efectua la comunicació de la declaració de deutor fallit.

La declaració de deutors fallits, que efectua l'IMH, es basa en la majoria dels casos, en les declaracions i situacions de fallits ja inscrites al Registre Mercantil a iniciativa normalment de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i no es considerava necessària l'anotació al Registre.

Es recull l'observació i s'incorpora als protocols d'actuació a partir d'aquest exercici 2009.

19) Abonament d'interessos de demora en les devolucions d'ingressos indeguts.

La Sindicatura indica que en les devolucions d'ingressos indeguts en els casos de baixes d'IAE prorratejables, així com en els d'exempció per inici d'activitat i bonificacions sol·licitades des de finals de l'any 2002 i fins al mes de juliol de 2007, els interessos de demora s'han computat per un termini inferior en almenys sis mesos al que estableix la normativa.

La situació descrita va obeir a la interpretació, que en el seu moment, es va donar a l'article 31è.1 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària que estableix que són devolucions derivades de la normativa de cada tribut les corresponents a quantitats ingressades o suportades degudament com a conseqüència de l'aplicació del tribut.

En aquest sentit, es va considerar, en els tributs de cobrament periòdic en què l'acreditament es produeix l'u de gener de cada any, que si en el moment de l'acreditament del tribut i d'elaboració del corresponent padró o matrícula no constava la baixa o no s'havia sol·licitat una bonificació rogada, les quotes eren ingressades degudament, amb la qual cosa les devolucions que s'efectuessin com a conseqüència d'aquestes actuacions serien tractades com a devolucions derivades de la normativa de cada tribut i per tant, l'interès de demora s'acreditaria des de la finalització del termini de sis mesos des de l'inici del procediment fins l'ordenació del pagament.

Es important aclarir que la gran majoria de devolucions es tramiten abans dels sis mesos del termini establert per al procediment, i que en tot cas, els interessos de demora haurien correspost a un termini inferior als sis mesos.

Com ja s'ha posat de manifest, al juliol de 2007, a la vista de la Jurisprudència i dels criteris interpretatius del Consell Tributari, es varen modificar les instruccions sobre el còmput dels interessos de demora.

Aspectes relacionats amb la inspecció tributària.

20) Actuacions d'inspecció a l'IAE

La Sindicatura indica que malgrat la competència per a la inspecció del IAE per delegació de la AEAT, l'Institut no ha fet cap actuació en aquest sentit des de l'any 2003 i fins el 2007, any en que va a començar a fer alguna actuació puntual referida a l'activitat d'hostalatge.

El fet que la Inspecció durant el 2003 a 2007 no realitzés actuacions respecte l'IAE, obeeix a que no estava previst als Plans d'Inspecció, al prioritzar-se altres tributs. Potestat pròpia de l'Institut i l'Ajuntament.

Va ser a partir de 2007 que es va considerar oportú, per reforçar el principi d'autoritat i intensificar la lluita contra el frau, fer de nou inspeccions de l'IAE, inspeccions que han començat precisament amb els hotels.

Aspectes amb incidència comptable.

21) Baixes per cancel·lació dels deutes prescrits i dels crèdits incobrables.

Al projecte d'informe es considera que la formalització dels expedients generals de prescripció no es fa de manera sistemàtica per al total dels deutes prescrits al tancament de cada exercici.

Ni la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, ni el reial decret 939/2005, de 29 de juliol, que aprova el reglament general de recaptació estableixen cap precepte en el sentit que s'hagin de instrumentar expedients generals de prescripció i de crèdits incobrables de manera sistemàtica al tancament de cada exercici.

El que si s'ha previst al nou pla de sistemes es que el programa informàtic per la gestió del procediment de recaptació incorpori la detecció automàtica dels deutes

prescrits i la declaració automàtica dels crèdits incobrables, quan es donin les circumstàncies que prèviament s'hagin definit. Aquest fet permetrà la sistematització dels expedients de declaració de prescripció i de crèdits incobrables.

22) Saldo pendent de cobrament en concepte de recàrrec provincial d'IAE de la Diputació.

La Sindicatura informa que el saldo pendent de cobrament a 31.12.2006 que consta en el SIR en concepte de recàrrec provincial d'IAE de la Diputació, supera el saldo que consta en el SIGEF pel mateix concepte.

El recàrrec de la Diputació és un concepte extra pressupostari que es liquida a la Diputació a mesura que es cobra. La diferència en el saldo pendent de cobrament entre el SIR i el SIGEF es regularitzarà en favor de l'import del SIR, ja que és el sistema que recull els rebuts pendents de cobrament.

23) Imputació dels recàrrec de la Diputació en els casos de duplicitat en el pagament d'un rebut.

La Sindicatura considera que en els casos de duplicitat en el pagament d'un rebut, l'IMH efectua un procés manual de creació d'un càrrec addicional a l'efecte d'enregistrar al SIR tant el reconeixement pressupostari de l'ingrés com el seu cobrament, la qual cosa provoca que, en determinats casos, es produeixi una indeguda imputació al concepte pressupostari d'IAE, de la part corresponent a la Diputació.

Com la pròpia Sindicatura indica l'error d'imputació ja ha estat esmenat, s'ha tractat d'una incidència puntual.

3.2 RECOMANACIONS

Respecte de les recomanacions que fa l'informe de la Sindicatura per a millorar els sistemes de control intern, així com la pròpia gestió de l'impost que ha estat objecte de anàlisi, cal dir que totes aquestes mesures es consideren adequades i molt adients per l'optimització de la gestió, liquidació, recaptació i inspecció de l'Impost sobre activitats econòmiques.

Per aquest motiu totes aquelles recomanacions que no hagin estat ja implantades, s'incorporen a la relació elaborada per aquest Institut de mesures de millora, mesures que aniran aplicant-se segons ho permetin els mitjans informàtics, materials i personals amb els que es compta o amb els que es pugui comptar en el futur.

En aquest sentit l'IMH mitjançant l'Institut Municipal d'informàtica estan elaborant el pla de sistemes que serà la base sobre la que es construirà la plataforma de gestió de la nova Hisenda Municipal.

La implantació del pla de sistemes abastarà tant aspectes organitzatius com tecnològics i de reenginyeria de processos.

Assumpció de la gestió censal.

La Sindicatura recomana que es plantegi la possibilitat d'assumir la gestió censal de l'IAE, actualment portada a terme per l'AEAT

L'avaluació del sistema de gestió que aplica l'Ajuntament de Barcelona cal abordar-lo en connexió a les necessitats del conjunt de l'organització.

L'Ajuntament, des de l'exercici 2006, ja ha avançat juntament amb l'AEAT en trobar mecanismes i fórmules, adaptades a les necessitats de Barcelona, per tal de corregir les limitacions funcionals que en la pràctica ha evidenciat el model de gestió definit per la normativa, garantint així una gestió més eficaç i coordinada.

Per altre part, el proper desenvolupament del nostre pla de sistemes ens ha d'aportar una sèrie de funcionalitats i oportunitats que comportaran una gestió més eficaç i eficient.

L'assumpció de la gestió de la matrícula per part de l'Ajuntament de Barcelona és un escenari possible, però caldrà abordar-lo més endavant, una vegada analitzades les perspectives de millora que ens obren els fets esmentats.

Aspectes relacionats amb la inspecció tributària.

Pla d'Inspecció de l'IAE.

La Sindicatura opina que el pla d'inspecció no fa referència ni al nombre d'actuacions a revisar ni al període al que corresponen i que, a més, s'observa la mancança d'un estudi acurat que posi de manifest el resultat del pla i, en aquest punt en concret, el nombre d'actuacions realitzades en relació amb l'IAE i el seu import.

Com abans s'ha dit la inspecció de l'IAE no figurava entre les prioritats de l'IMH a l'any 2006, per la qual cosa no es van detallar al Pla d'Inspecció els extrems que menciona la Sindicatura.

Val a dir no obstant, respecte això que, per a l'actuació inspectora portada a termini a l'any 2008, ja s'ha elaborat l'informe detallant el resultat del exercici, així segons dades obtingudes a 31 de desembre de 2008, s'han aixecat 307 actes d'inspecció per l'IAE d'un import superior a 1.346.000 €.

Dificultat per poder evidenciar els elements tributaris aplicables als hotels.

Pel que fa a aquesta qüestió, ja s'ha dit abans que l'IAE es un impost que requereix efectuar comprovacions que de vegades resulten complicades.

Ara bé, es posa l'exemple d'un hotel de 5 estrelles, que la Inspecció va regularitzar els exercicis de 2004 a 2007, respecte del que no es va poder determinar el moment en que es va produir el canvi de categoria a gran luxe.

Això també requereix d'algun aclariment, ja que a l'empareda del principi de col·laboració entre administracions es sol·licita a la Direcció general de Turisme informe

respecte de la data exacta en que aquest canvi es va produir, informant que va passar a gran luxe al mes de novembre de 2007, per la qual cosa els efectes de la variació no afecten als exercicis regularitzats.

Tributació d'entitats situades en espais que pertanyen a grans magatzems.

Precisament al pla d'inspecció de 2009 s'ha previst començar la comprovació del comerç en grans superfícies.

Barcelona, 28 d'abril de 2009

5. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS

Un cop analitzades les al·legacions fetes per l'Institut Municipal d'Hisenda al contingut d'aquest informe, la Sindicatura de Comptes considera que cap d'elles no justifica la modificació del text de l'informe original.

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Elaboració del document PDF: juliol de 2009

Dipòsit legal de la versió enquadernada
d'aquest informe: B-33564-2009